

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY BEMOWO M.ST. WARSZAWY
ZA ROK 2022

OPS

BEMOWO

Warszawa, kwiecień 2023

Spis treści

1. Wstęp	7
2. Charakterystyka dzielnicy	9
2.1. Dane dotyczące mieszkańców	10
Dane dotyczące odbiorców pomocy społecznej	13
Powody korzystania z pomocy	14
Struktura rodzin	15
Świadczenia na rzecz rodzin	17
3. Charakterystyka ośrodka	19
3.1. Cele i zadania Ośrodka	19
3.2. Struktura organizacyjna Ośrodka	21
3.3. Kadra Ośrodka	23
3.4. Szkolenia pracowników Ośrodka	25
3.5. Infrastruktura Ośrodka	25
Lokal przy ul. Rozłogi 10	25
Lokal przy ul. Lazurowej 14	26
Lokal przy ul. Pełczyńskiego 30B	26
4. Budżet	27
4.1. Plan i wykonanie budżetu	27
Wydatki bieżące	27
Wydatki inwestycyjne w 2022 roku	33
Szczegółowa analiza planu i wykonania budżetu Ośrodka	34
4.2. Wydatki związane z COVID-19	37
4.3. Dodatkowe środki pozyskane na działalność	37
5. Świadczenia z ustawy o pomocy społecznej	39
5.1. Świadczenia pieniężne	40
Zasiłki stałe	40
Zasiłki okresowe	41
Zasiłki celowe	41
5.2. Świadczenia niepieniężne	43
Praca socjalna	43

Poradnictwo specjalistyczne	47
Interwencja kryzysowa	49
Dożywianie	50
Zapewnienie gorącego posiłku.....	50
Skierowanie do udzielenia pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ)	50
Przyznanie zasiłku celowego na żywność.....	51
Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	51
Kierowanie do domów pomocy społecznej	54
Kierowanie do ośrodków wsparcia.....	55
Sprawianie pogrzebów	56
6. Świadczenia z innych ustaw	57
6.1. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	57
6.2. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	58
Bieg profilaktyczny	59
IV Bemowska Konferencja Profilaktyczna	59
Udział w Piknikach Profilaktycznych.....	60
6.3. Pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne	61
6.4. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	61
6.5. Działania na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy	62
Weryfikacja bazy mieszkań prywatnych deklarowanych do użyczenia uchodźcom.....	64
Dyżury na Dworcu Zachodnim	64
Magazyn Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej	65
Świadczenia dla obywateli Ukrainy	68
Świadczenie jednorazowe 300 dla obywateli Ukrainy	68
Zapewnienie gorącego posiłku dla uczniów.....	68
Pokrycie kosztów wyżywienia dziecka w przedszkolu.....	68
Stypendia i zasiłki szkolne	69
Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej	69
Monitoring rodzin w związku z pełnieniem funkcji opiekuna tymczasowego dla małoletniego obywatela Ukrainy	70
Pomoc psychologiczna	71
Asystent rodziny	72
Miejsce Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców z Ukrainy „Atrium International”	72

Inne działania wspierające integrację	82
Finansowanie działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.....	85
7. Programy i projekty	87
7.1. Programy rządowe i lokalne	87
Program posiłek w szkole i w domu	87
Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ)	88
Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	89
Program „Pomoc osłonowa dla osób samotnie gospodarujących na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego”	90
7.2. Projekty socjalne oraz finansowane ze środków Unii Europejskiej	91
Projekty na rzecz wspierania rodziny	91
Projekt „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz”	91
Projekt „Rodzina”	93
Projekty na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	97
Projekt „Budowanie Mocy – Stop Przemocy na Bemowie”	97
Przygotowanie do Kampanii społecznej pn. „Wychowuję mądrze i bezpiecznie”	100
Projekty na rzecz osób wykluczonych społecznie	101
Projekt „Bemowski Klub Integracji Społecznej”	101
Spotkania edukacyjne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym	104
Projekty na rzecz osób z niepełnosprawnościami.....	105
Projekt „Warszawski Zintegrowany Model Wsparcia Środowiskowego Osób Dorosłych z Niepełnosprawnością Intelktualną – testowanie i wdrażanie modelu”	105
Projekt „Coffee Time”	108
Projekt „Bemowo na sportowo”	109
Projekt Nordic Walking	110
Warsztaty florystyczne	110
Projekty na rzecz seniorów	111
Projekt „Kluby Seniora”	111
Projekt „Uroczyste Otwarcie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów”	118
Akademia Seniora „Z Pasją”	119
Forum Bemowskich Seniorów	119
Projekty na rzecz organizacji społeczności lokalnej	120
Projekt „Miejsca Aktywności Lokalnej narzędziem do integracji i aktywizacji społecznej”	120
Projekt „Wolontariat”	129

8. Pozostała działalność.....	135
8.1. Ośrodki Wsparcia	135
Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych (OWIRON)	135
8.2. Ośrodek Wsparcia dla Seniorów	147
Dom Aktywnego Seniora.....	148
Kluby Seniora	154
Akademia Seniora „Z pasją”	154
8.3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi	155
8.4. Pomoc „COVIDowa”	157
Weryfikacja liczby osób objętych kwarantanną i izolacją domową	157
Dynamika epidemii COVID-19 w Dzielnicy Bemowo.....	158
8.5. Zamówienia publiczne	161
9. Podsumowanie.....	163
9.1. Najważniejsze osiągnięcia Ośrodka w 2022 roku.....	163
9.2. Nowe przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji na 2023 rok.....	165

1. WSTĘP

Ośrodek Pomocy Społecznej jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną administracji samorządowej realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Dzielnicy. Współpracuje w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami, fundacjami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ośrodek działa na terenie Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy, w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
- ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r.,

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, uchylonego z dniem 16.05.2022 r., zastąpionego przez rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12.05.2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego,
- ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zakres działania Ośrodka określony jest szczegółowo w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy stanowiącym Załącznik Nr 1 do uchwały nr XXIX/918/2008 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 roku w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy (z późn. zm.).

2. CHARAKTERYSTYKA DZIELNICY

Dzielnica Bemowo jest jedną z 18 jednostek pomocniczych m.st. Warszawy, dzielnicą położoną w lewobrzeżnej części miasta. Zajmuje powierzchnię 25,0 km² (4,8% powierzchni miasta). Według Miejskiego Systemu Informacji (MSI), Bemowo podzielone jest na obszary: Lotnisko, Boernerowo, Fort Bema, Fort Radiowo, Bemowo-Lotnisko, Groty, Górcze, Jelonki Północne, Jelonki Południowe, Chrzanów.

Szkic podziału Dzielnicy Bemowo przedstawia Rysunek 1.

Rysunek 1. Szkic podziału Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy na obszary MSI¹

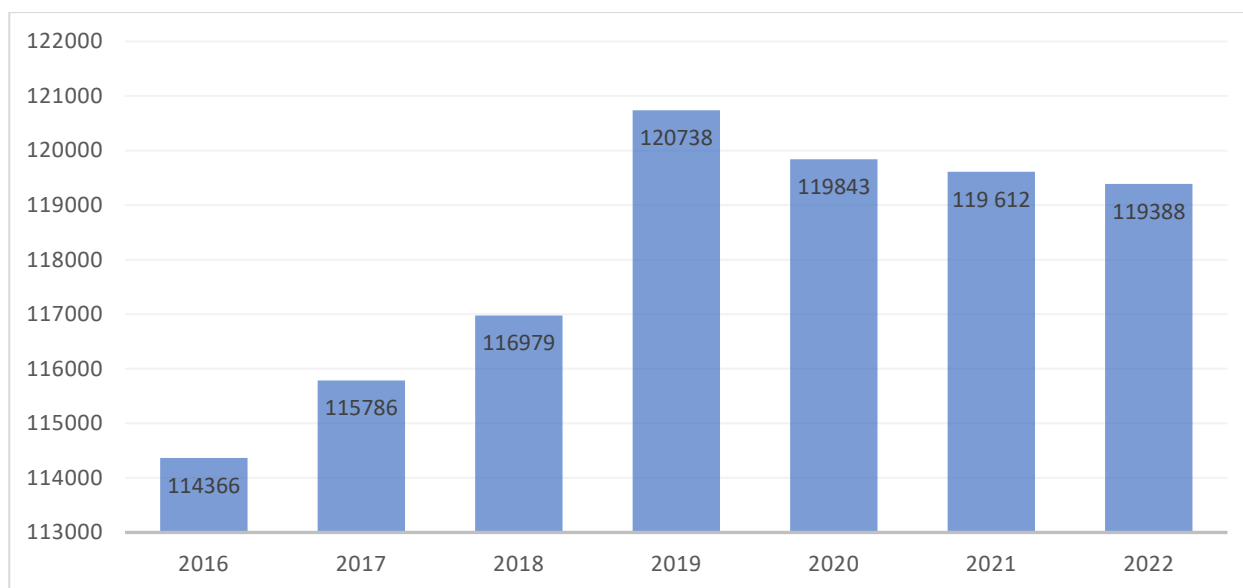
¹ <https://zdm.waw.pl/miejski-system-informacji/obszary-msi/dzielnica-bemowo>, 2021

2.1. Dane dotyczące mieszkańców

W Dzielnicy Bemowo jest zameldowanych **119 388 mieszkańców**². Od 2016 do 2019 roku liczba mieszkańców Bemowa systematycznie rosła. W latach 2016 – 2019 liczba mieszkańców wzrosła ze 114 366 do 120 738 osób³. Od 2020 roku widoczna jest tendencja zmniejszania się liczby osób zameldowanych na terenie Dzielnicy. Jednocześnie oddawane są do użytku kolejne osiedla, które zasiedlają nowi mieszkańcy. Prawdopodobnie zmniejsza się liczba osób zameldowanych na terenie Dzielnicy, ale zwiększa się liczba osób faktycznie zamieszkujących na Bemowie.

Trend dotyczący liczby zameldowanych mieszkańców Dzielnicy Bemowo przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Liczba mieszkańców dzielnicy Bemowo w latach 2016-2022

Źródło: Dane uzyskane z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAiSO – Bemowo.

W roku 2022 w stosunku do roku 2021 liczba zameldowanych mieszkańców zmniejszyła się o 224 osoby, w tym o 104 kobiety oraz o 120 mężczyzn. W skali roku liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież) zmniejszyła się o 155 osób, w tym o 145 kobiet (dziewcząt) i 10 mężczyzn (chłopców). Liczba osób w wieku produkcyjnym spadła o 259 osób, w tym liczba kobiet utrzymała się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym, spadek odnotowano w liczbie mężczyzn – 259 mężczyzn a osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 190 osób, w tym roku liczba kobiet w tej grupie wzrosła o 58 kobiet oraz o 147 mężczyzn. Podsumowując należy uznać, że liczba dzieci i młodzieży spadła w stosunku do roku ubiegłego a liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła, co uwydatnia dysproporcję pomiędzy tymi grupami wiekowymi i wskazuje na problem starzenia się społeczności lokalnej Bemowa.

Wskaźnik procentowy w poszczególnych grupach wiekowych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców wskazuje, że w Dzielnicy Bemowo utrzymuje się tendencja niżu demograficznego (24,34 % mieszkańców stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, w ubiegłym roku wskaźnik ten wynosił 24,1%). Strukturę demograficzną na dzień 31 grudnia 2022 roku przedstawiają Tabele 1 i 2 oraz Wykresy 2 i 3.

² Dane uzyskane z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAiSO - Bemowo

³ Dane uzyskane z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAiSO - Bemowo

Tabela 1. Struktura mieszkańców Dzielnicy Bemowo – płeć

Wiek	Kobiety	Mężczyźni
do 18 lat	12 770	13 505
19-60 lat	32 674	X
19-65 lat	X	31 379
powyżej 60	18 835	X
w tym powyżej 90	368	X
z tego powyżej 100	7	X
powyżej 65	X	10 225
w tym powyżej 90	x	179
z tego powyżej 100	X	1
RAZEM	64 279	55 109
łączna liczba mieszkańców: 119 388		

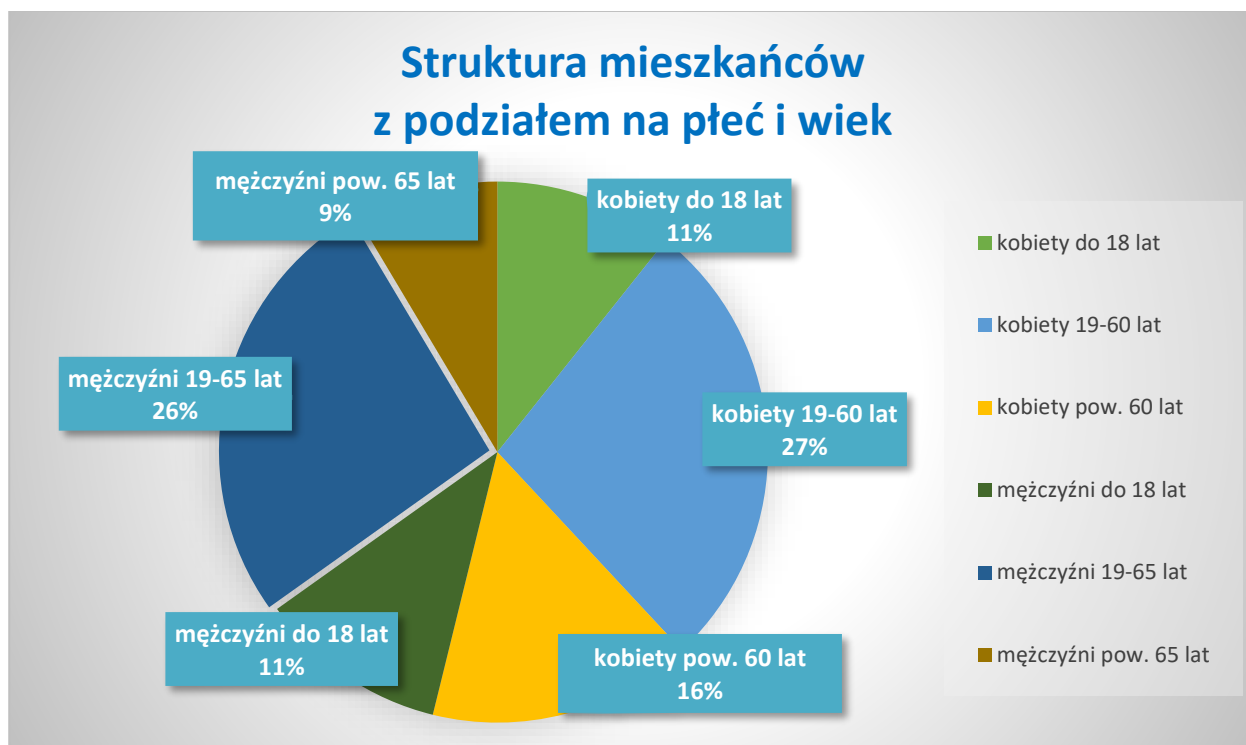
Źródło: Dane uzyskane z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAiSO – Bemowo.

Tabela 2. Struktura mieszkańców dzielnicy – wiek produkcyjny

Mieszkańcy wg wieku	Liczba osób	Wskaźnik procentowy
Wiek przedprodukcyjny dzieci i młodzież 0 – 18 lat	26 275	22,01 %
Wiek produkcyjny K: 19 – 60 lat, M: 19 – 65 lat	64 053	53,65%
Wiek poprodukcyjny K: 60 lat i powyżej, M: 65 lat i powyżej	29 060	24,34%
RAZEM	119 388	100%

Źródło: Dane uzyskane z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAiSO – Bemowo.

Wykres 2. Struktura mieszkańców

Źródło: Opracowanie OPS na podstawie danych uzyskanych z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAISO – Bemowo.

Wykres 3. Struktura mieszkańców z podziałem na grupy wiekowe

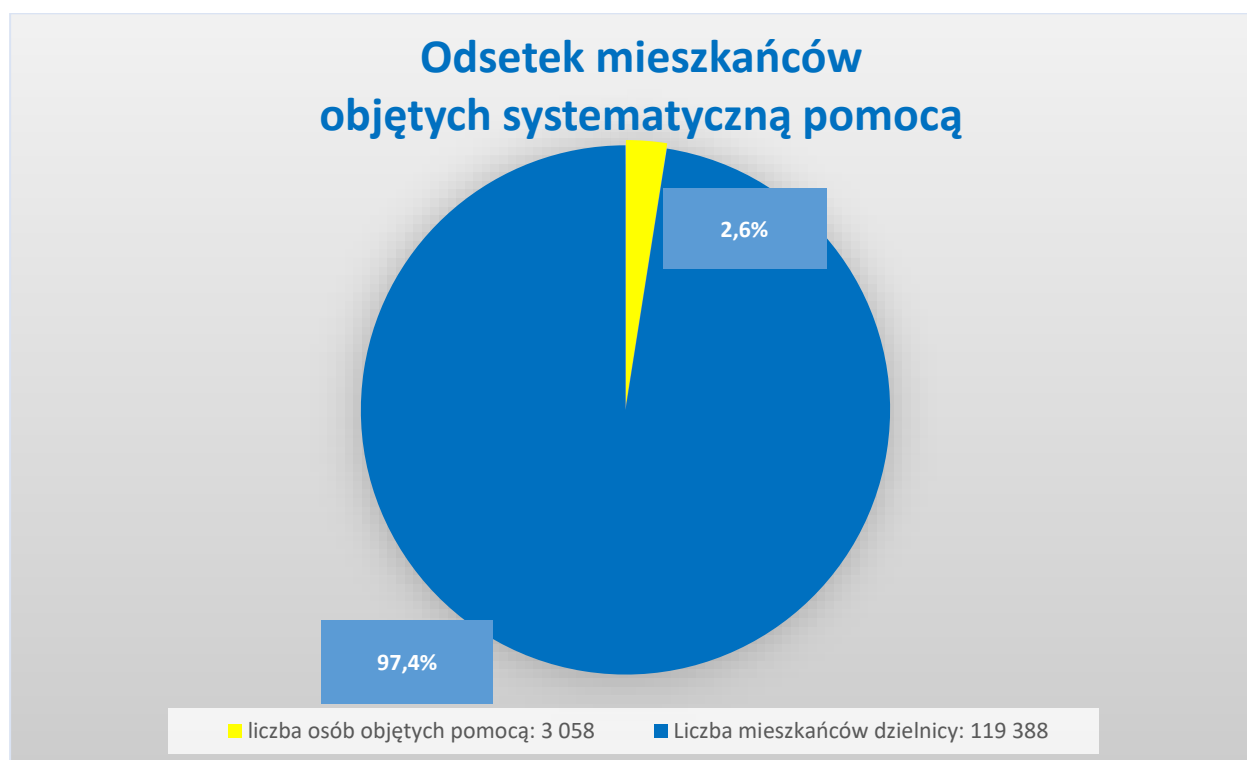
Źródło: Opracowanie OPS na podstawie danych uzyskanych z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAISO – Bemowo.

Z danych uzyskanych z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich, Delegatura BAIŚO – Bemowo wynika, że na dzień 31 grudnia 2022 roku w Dzielnicy Bemowo zamieszkiwało 547 osób w wieku 91 – 100 lat i więcej, w tym 368 kobiet i 179 mężczyzn (w 2021 roku wynosiła 533 osoby, w tym 352 kobiety i 181 mężczyzn). W 2022 r. w Dzielnicy zamieszkiwało 7 kobiet i 1 mężczyzna w wieku powyżej 100 lat (w roku 2021 było to 6 kobiet i 1 mężczyzna).

Dane dotyczące odbiorców pomocy społecznej

W roku 2022 z systematycznego wsparcia i świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 3 058 osób, co stanowi 2,6 % ogólnej liczby mieszkańców Dzielnicy Bemowo (liczba mieszkańców: 119 388 osób). Liczba mieszkańców objętych pomocą wzrosła w stosunku do 2021 roku o 556 osób. W roku ubiegłym odsetek mieszkańców objętych wsparciem i świadczeniami pomocy społecznej wynosił 2,09 % ogółu mieszkańców.

Wykres 4. Odsetek mieszkańców objętych systematyczną pomocą

Źródło: Opracowanie OPS na podstawie danych uzyskanych z Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Delegatura BAIŚO - Bemowo oraz Sprawozdania MRiPS-03.

Ośrodek realizował na rzecz mieszkańców świadczenia pieniężne i niepieniężne przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w szczególności: przyznawanie i wypłacanie zasiłków, zapewnienie dożywiania, zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także świadczenie pracy socjalnej i udzielanie poradnictwa specjalistycznego.

Powody korzystania z pomocy

Tabela 3. Powody korzystania z pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	265	372
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	56	64
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	28	133
<i>wielodzietność</i>	17	100
Bezrobocie	99	165
Niepełnosprawność	397	569
Długotrwała lub ciężka choroba	746	1009
Bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem, w tym:	244	471
<i>rodziny niepełne</i>	72	181
<i>rodziny wielodzietne</i>	22	124
Przemoc w rodzinie	17	37
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	1
Alkoholizm	50	62
Narkomania	17	28
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	14	21
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	3	12
Zdarzenie losowe	7	8
Sytuacja kryzysowa	4	4
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

W porównaniu do roku 2021 najbardziej zwiększyła się liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą (o 51 osób).

Struktura rodzin

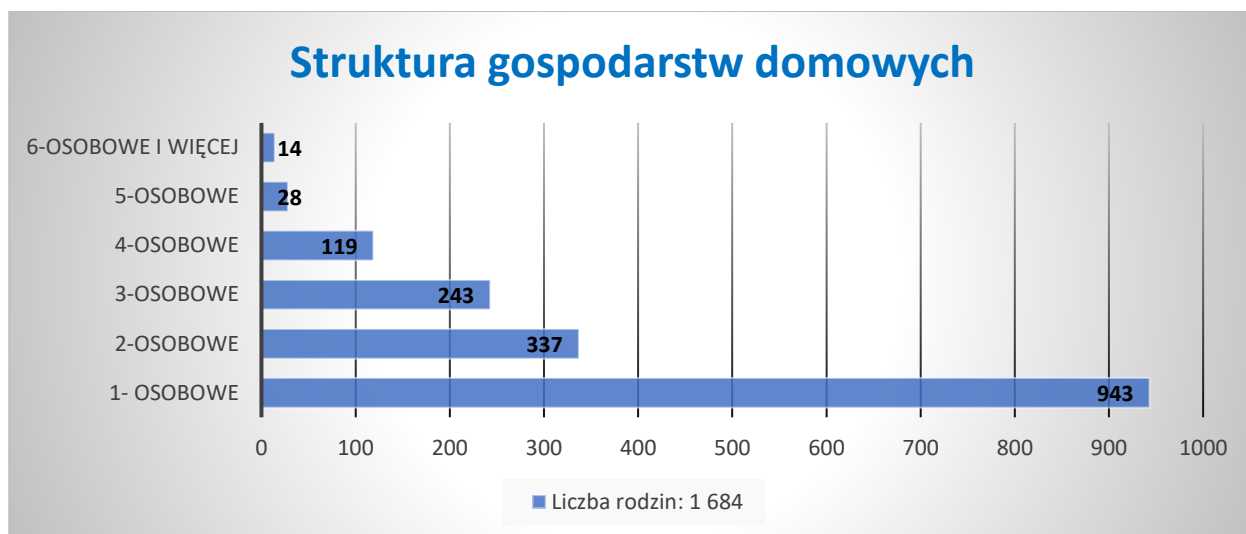
Z pomocy Ośrodka korzystają zarówno osoby samotne, prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe jak i rodziny o różnorodnej strukturze.

Tabela 4. Struktura rodzin

Wyszczególnienie		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM		1684	3058
o liczbie osób	1	943	943
	2	337	674
	3	243	729
	4	119	476
	5	28	140
	6 i więcej	14	96
W tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem		278	940
o liczbie dzieci	1	136	355
	2	101	361
	3	29	148
	4	8	47
	5	3	22
	6	1	7
	7 i więcej	0	0
W tym (z wiersza 1) RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM		119	324
o liczbie dzieci	1	66	144
	2	42	129
	3	9	41
	4 i więcej	2	10
W tym (z wiersza 1) RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW		508	612
o liczbie osób	1	417	417
	2	80	160
	3	9	27
	4 i więcej	2	8

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRiPS-03.

Wykres 5. Struktura gospodarstw domowych

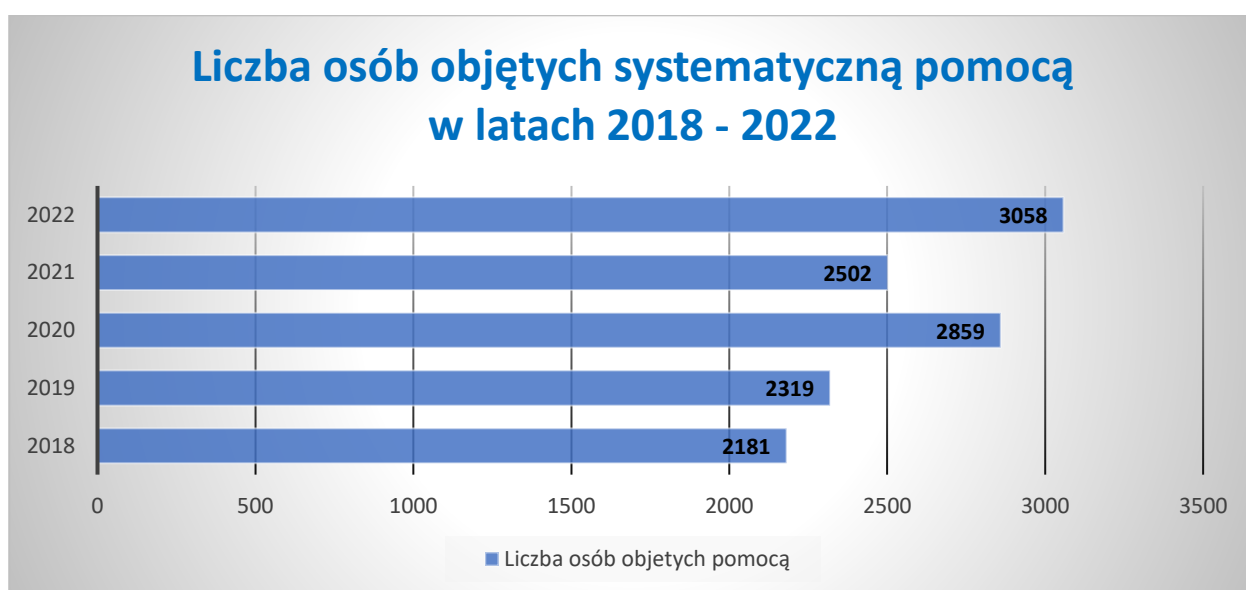

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRiPS-03.

Zdecydowanie największą grupę świadczeniobiorców w roku 2022, tak jak w minionych latach stanowią osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe. Udział większych gospodarstw domowych, liczących 4 i więcej osób stanowi najmniejszą grupę wszystkich gospodarstw domowych objętych pomocą.

W porównaniu z latami ubiegłymi zauważamy, że zwiększa się liczba klientów korzystających systematycznie z pomocy Ośrodka. Znaczny przyrost liczby klientów Ośrodka miał miejsce w roku 2020, gdy pandemia COVID-19 zmusiła nową grupę osób do korzystania ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoby te potrzebowały regularnego wsparcia w związku z pogorszeniem swojej sytuacji finansowej i życiowej. W roku 2022 ponownie odnotowujemy znaczący wzrost liczby osób korzystających z pomocy. Istotnym powodem tego zjawiska jest inflacja, związany z nią wzrost cen, a przez to pogorszenie sytuacji osób nisko uposażonych. Problem dotyka najbardziej osoby starsze, długotrwale chore, a także prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Wykres 6. Liczba osób objętych systematyczną pomocą w latach 2018 – 2022

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Analizowane dane za 2022 rok przedstawiają liczbę klientów korzystających systematycznie z pomocy Ośrodka. Nie uwzględniają danych dotyczących pomocy dla obywateli Ukrainy – te dane zamieszczono w Rozdziale 6 „Świadczenia z innych ustaw”.

Spośród **3 058 osób** korzystających systematycznie z pomocy OPS większość korzystała z więcej niż jednego rodzaju wsparcia – zarówno z różnych form pomocy pieniężnej i rzeczowej jak również pracy socjalnej, interwencji kryzysowej czy poradnictwa specjalistycznego. Aż **1 761 osób** korzystało wyłącznie z pracy socjalnej (nie korzystało ze wsparcia finansowego) a **2 137 osób** z poradnictwa specjalistycznego, w tym równocześnie z więcej niż jednego obszaru. Bardzo duża liczba odbiorców pomocy społecznej skorzystała z oferty w formie projektów socjalnych – **2 737 osób**.

Świadczenia na rzecz rodzin

Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej na rzecz rodzin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej na rzecz rodzin

Wyszczególnienie	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach decyzji administracyjnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	975	885	1297
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	-	1597	3077
<i>w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej</i>	-	799	1761
Interwencja kryzysowa	-	198	472
Poradnictwo specjalistyczne	-	898	2137
Projekty socjalne	2737	-	2737

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

3. CHARAKTERYSTYKA OŚRODKA

3.1. Cele i zadania Ośrodka

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pracę Ośrodka reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ośrodek przede wszystkim realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone m.st. Warszawa, określone w ustawie o pomocy społecznej. Dodatkowo realizuje zadania określone w innych ustawach oraz zadania wynikające z porozumień zawartych z Wojewodą Mazowieckim, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i administracją rządową:

- przeprowadza wywiady środowiskowe i wydaje decyzje w związku z potwierdzaniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- ustala i wypłaca wynagrodzenia za sprawowanie opieki opiekunom prawnym osób, co do których Sąd Rodzinny i Nieletnich wydał takie postanowienie,
- pełni rolę organizatora pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- prowadzi Klub Integracji Społecznej realizujący zadania z zakresu ekonomii społecznej,
- zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz wyznacza swoich przedstawicieli do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym i Grupach Roboczych,
- przeprowadza rodzinne wywiady środowiskowe na potrzeby weryfikacji uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego,

- prowadzi sprawy w zakresie weryfikacji i potwierdzania okoliczności zawartych w oświadczeniach rodziców o przyjęcie dzieci do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i publicznych placówek, weryfikacji oświadczeń o samotnym wychowywaniu dziecka oraz występowania do instytucji publicznych i organizacji pozarządowych celem uzyskania wyjaśnień i informacji zawartych w oświadczeniach,
- prowadzi postępowania i wydaje decyzje administracyjne w sprawach pomocy materialnej uczniom w formie zasiłków szkolnych i stypendiów szkolnych,
- udziela pomocy w formie świadczenia jednorazowego oraz świadczeń pomocy społecznej obywatelom Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022 roku w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Ponadto, na zlecenie uprawnionych podmiotów: Sądu, Prokuratury, Policji, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie, a także na uzasadniony wniosek osoby zainteresowanej - Ośrodek przeprowadza rozeznanie sytuacji rodzinnej i udziela odpowiedzi tym podmiotom oraz wydaje opinie osobom zainteresowanym.

Ośrodek jest również realizatorem europejskich, rządowych i samorządowych programów ostonowych, m.in.:

- Program „Posiłek w szkole i w domu” (program rządowy),
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (program UE),
- Program ostonowy polegający na możliwości przyznania zasiłku celowego z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego dla osób samotnie gospodarujących (program samorządowy).

Ponadto, w związku z zaistnieniem sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19, na podstawie ww. aktów prawnych oraz decyzji i poleceń Wojewody Mazowieckiego w 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację zadań rozpoczętych w 2020 roku na rzecz osób objętych kwarantanną i izolacją domową.

W związku z kryzysem wojennym w Ukrainie i napływem do Polski dużej liczby uchodźców, na podstawie decyzji Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu m. st. Warszawy Ośrodek w 2022 roku prowadził Miejsce Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców „Atrium” przy al. Jana Pawła II 23, a także w związku z dużą liczbą obywateli Ukrainy zamieszkałych na terenie Dzielnicy prowadził Magazyn Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej.

3.2. Struktura organizacyjna Ośrodka

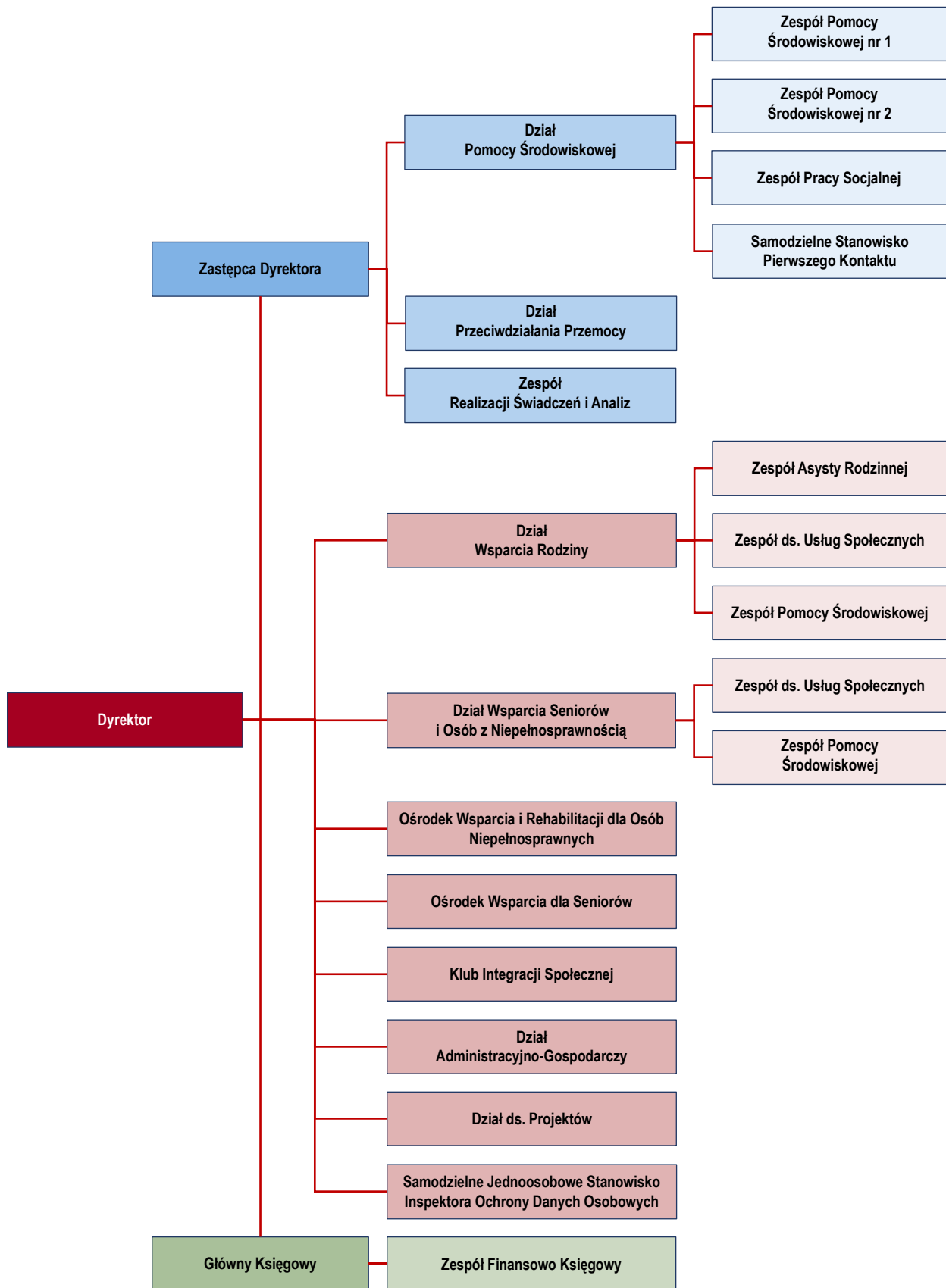
Organizację i zasady funkcjonowania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku struktura Ośrodka przedstawiała się następująco:

- Dział Pomocy Środowiskowej, w ramach którego działają:
 - Zespół Pomocy Środowiskowej Nr 1,
 - Zespół Pomocy Środowiskowej Nr 2,
 - Zespół Pracy Socjalnej,
 - Samodzielne Stanowisko Pierwszego Kontakt;
- Dział Przeciwdziałania Przemocy;
- Zespół Realizacji Świadczeń i Analiz;
- Dział Wsparcia Rodziny, w ramach którego działają:
 - Zespół Asysty Rodzinnej,
 - Zespół ds. Usług Społecznych,
 - Zespół Pomocy Środowiskowej;
- Dział Wsparcia Seniorów i Osób z Niepełnosprawnością, w ramach którego działają:
 - Zespół ds. Usług Społecznych,
 - Zespół Pomocy Środowiskowej;
- Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych;
- Ośrodek Wsparcia dla Seniorów, w ramach którego działają:
 - Dom Aktywnego Seniora,
 - dwa Kluby Seniora,
 - Akademia Seniora „Z Pasją”;
- Klub Integracji Społecznej;
- Zespół Finansowo-Księgowy;
- Dział Administracyjno-Gospodarczy;
- Dział ds. Projektów;
- Samodzielne Jednoosobowe Stanowisko Inspektora Ochrony Danych.

Poniżej przedstawiamy schemat struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy.

Schemat 1. Schemat struktury organizacyjnej Ośrodka pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy

3.3. Kadra Ośrodka

W Ośrodku Pomocy Społecznej według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku zatrudnione były 144 osoby na 138,1 etatu.

Tabela 6. Kadra Ośrodka

Wyszczególnienie		Liczba osób	Liczba etatów
Dyrektor		1	1
Zastępca dyrektora		1	1
Główny księgowy		1	1
Kierownik działu		6	6
Kierownik zespołu		6	6
Pracownicy socjalni	Starszy specjalista pracy socjalnej	19	18,75
	Specjalista pracy socjalnej	5	5
	Starszy pracownik socjalny	9	9
	Pracownik socjalny	3	2,75
Asystenci rodziny	Młodszy asystent rodziny	1	1
	Asystent rodziny	2	2
	Starszy asystent rodziny	2	2
Konsultant		21	19
Inne stanowiska urzędnicze		26	25
Inne stanowiska pomocnicze		5	5
Ośrodek Wsparcia – Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych		27	24,6
Ośrodek Wsparcia dla Seniorów		9	9
OGÓŁEM		144	138,1

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie danych z Zespołu Kadr

Ponadto dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Ośrodka zawarto umowę długoterminową w zakresie usług prawnych.

Wykształcenie pracowników Ośrodka przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Poziom wykształcenia pracowników Ośrodka

Lp.	Nazwa wykształcenia	Liczba pracowników
1	Wykształcenie wyższe magisterskie	93
2	Wykształcenie wyższe licencjackie	19
3	Wykształcenie wyższe inżynierskie	1
4	Wykształcenie policealne	13
5	Wykształcenie średnie	11
6	Wykształcenie zawodowe	7
RAZEM		144

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Najwięcej pracowników posiada wykształcenie wyższe – 113 osób, co stanowi 78 % ogółu zatrudnionych. Procentowy udział poszczególnych stopni wykształcenia prezentuje poniższy wykres.

Wykres 7. Wykształcenie pracowników Ośrodka

Źródło: Opracowanie własne OPS.

3.4. Szkolenia pracowników Ośrodka

Pracownicy Ośrodka w celu bardziej profesjonalnego świadczenia wsparcia dla mieszkańców Dzielnicy Bemowo korzystają z licznych szkoleń podnoszących ich wiedzę i umiejętności.

Pracownicy w 2022 roku uczestniczyli w następujących szkoleniach zewnętrznych:

- „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach, poziom podstawowy”,
- „Kurs-Certyfikacja superwizora z zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
- „Dialog motywujący”,
- „Podnoszenie poczucia bezpieczeństwa osobistego pracowników socjalnych i asystentów rodziny zatrudnionych w Ośrodkach Pomocy Społecznej”,
- „Warto wiedzieć”,
- „Wykorzystanie dialogu motywującego w profilaktyce uzależnień”,
- „Wokół systemu pomocy dzieciom z FASD-potrzeby, zasoby i wyzwania”,
- „Skuteczne techniki komunikacji interpersonalnej”,
- „Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci oraz pierwsza pomoc psychologiczna dla rodzin uchodźczych z najmłodszymi dziećmi”,
- „Zarządzanie finansowe w ramach projektu PO WER”,
- „Wnioski o płatność w ramach projektu PO WER”.

Pracownicy socjalni Ośrodka podnosili również swoje kwalifikacje poprzez udział w studiach z zakresu specjalizacji zawodowych. W 2022 roku łącznie dwie osoby z naszego Ośrodka uzyskały specjalizację drugiego stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

3.5. Infrastruktura Ośrodka

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy realizuje swoją działalność w trzech lokalizacjach:

Lokal przy ul. Rozłogi 10

W tej lokalizacji mieszczą się:

- siedziba główna Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych (OWiRON).

Ośrodek zajmuje trzy kondygnacje o łącznej powierzchni 2 868,97 m²: pierwsza i druga kondygnacja to pomieszczenia biurowe, sale wykładowe, konferencyjne, warsztatowe i pokoje rozmów indywidualnych z klientami, które zajmuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Trzecią najniżej położoną kondygnację zajmuje Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych. Cały budynek jest przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami.

Lokal przy ul. Lazurowej 14

W tej lokalizacji mieszczą się:

- Ośrodek Wsparcia dla Seniorów o powierzchni 491,00 m²,
- Bemowski Klub Integracji Społecznej o powierzchni 126,60 m².

Placówki te przystosowane są dla osób z niepełnosprawnościami.

Lokal przy ul. Pełczyńskiego 30B

W tej lokalizacji mieści się:

- Miejsce Aktywności Lokalnej (MAL) – Dom Sąsiedzki „Nad Stawem” o powierzchni 141,20 m².

Lokal przystosowany jest dla osób z niepełnosprawnościami.

4. BUDŻET

4.1. Plan i wykonanie budżetu

Wydatki bieżące

Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne

Plan: 546,00 zł Wykonanie: 545,03 zł tj. 99,82 %

Rozdział 75421 – Zarządzanie kryzysowe

Plan: 546,00 zł Wykonanie: 545,03 zł tj. 99,82 %

Wydatki w rozdziale przeznaczono na organizację i prowadzenie Miejsca Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców z Ukrainy przy ul. al. Jana Pawła II 23 w Warszawie (zakup paliwa w związku z potrzebami transportowymi) w okresie od 24 lutego 2022 roku do 13 marca 2022 roku.

Dział 851 – Ochrona zdrowia

Plan: 71 057,00 zł Wykonanie: 71 055,48 zł tj. 99,99 %

Rozdział 85154 – Pozostała działalność

Plan: 65 000,00 zł Wykonanie: 64 998,48 zł tj. 99,99 %

Wydatki w rozdziale 85154 wykorzystano na:

- pokrycie kosztów użytkowania pomieszczeń siedziby Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Dzielnicowego Zespołu Bemowo. Realizacja budżetu w kwocie 15 000 zł;
- realizację działań w ramach zaplanowanej na 2023 rok kampanii profilaktycznej „Wychowuję Mądrze i Bezpiecznie”. Biuro Pomocy i Projektów Społecznych przekazało środki na przygotowanie materiałów edukacyjnych i promocyjnych. Wyprodukowano 2 spoty promujące kampanię i 1 spot profilaktyczny skierowany do rodziców. Wydano broszurę edukacyjną (1500 sztuk) oraz komiks edukacyjny (1500 sztuk). Jednocześnie w ramach budżetu zakupiono urządzenie wielofunkcyjne niezbędne do realizacji działań kampanii oraz materiały biurowe. Wydatkowano środki w kwocie 49 998,48 zł

Rozdział 85195 – Pozostała działalność

Plan: 6 057,00 zł Wykonanie: 6 057,00 zł tj. 100,00 %

Wydatki w rozdziale 85195 zaplanowano na pokrycie kosztów postępowania w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryteria dochodowe, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zadanie to realizowane jest jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Pracownicy socjalni OPS przeprowadzają postępowania w tej sprawie. W roku 2022 wydano **52 decyzje**.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Plan: 18 407 443,00 zł

Wykonanie: 18 292 768,97 zł

tj. 99,38 %

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

Plan: 3 224 508,00 zł

Wykonanie: 3 170 936,77 zł

tj. 98,34 %

W Ośrodku Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych zatrudnionych było 27 osób na 24,6 etatach (stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2022 roku). W okresie sprawozdawczym poniesiono wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników w kwocie 2 037 740,89 zł, na wydatki rzeczowe w kwocie 346 411,33 zł, z czego finansowano m. in. zakup artykułów żywnościowych, komputerów, materiałów biurowych, czystościowych, zakup energii, zakup usług remontowych, usługi pozostałe, opłaty telefoniczne, monitoring, wywóz śmieci, a także odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Liczba uczestników korzystających z usług Ośrodka – **69 osób**.

W Ośrodku Wsparcia dla Seniorów w okresie od września do grudnia zatrudnionych było **9 osób** na 9 etatach (stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2022 roku). W okresie sprawozdawczym poniesiono wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników w kwocie 267 893,00 zł, na wydatki rzeczowe w kwocie 518 891,55 zł, z czego finansowano m. in. czynsz, zakup artykułów żywnościowych, zakup pierwszego wyposażenia, materiałów biurowych, czystościowych, zakup energii, usługi pozostałe, opłaty telefoniczne, monitoring, wywóz śmieci, a także odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Liczba uczestników korzystających z usług Ośrodka: **28 osób** korzystających z pobytu całodziennego i **158 osób** korzystających z popołudniowych form pomocy.

Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Plan: 11 800,00 zł

Wykonanie: 11 798,99 zł

tj. 99,99 %

Z planowanych środków w tym rozdziale w okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę 11 798,99 zł.

Dział Przeciwdziałania Przemocy zapewniał obsługę organizacyjno-techniczną dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który w okresie styczeń – grudzień 2022 roku realizował **162 Procedury Niebieskie Karty** dla **146 rodzin** (460 osób).

Dział Przeciwdziałania Przemocy w 2022 roku realizował również projekt socjalny „Budowanie Mocy - Stop Przemocy na Bemowie 2022”, którym w okresie styczeń - grudzień 2022 roku pomocą objętych zostały **422 osoby**. W ramach projektu wsparciem w formie indywidualnych konsultacji specjalistycznych objętych zostało **217 osób** ze **161 rodzin**. Osobom tym udzielono **673 porady**.

Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej

Plan: 75 954 zł

Wykonanie: 74 708,67 zł

tj. 98,36 %

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej, jest zadaniem własnym Gminy. Dotacja na ten cel przekazywana jest z budżetu Wojewody.

Z planowanych środków w tym rozdziale, w okresie sprawozdawczym wydatkowano 74 708,67 zł na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne dla **131 osób** pobierających świadczenia z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rozdział 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne

Plan: 942 755,00 zł

Wykonanie: 927 904,43 zł

tj. 98,42 %

Rozdział 85230 – Pozostała działalność

Plan: 853 232 zł

Wykonanie: 852 454,00 zł

tj. 99,91 %

W ramach tych rozdziałów tj. 85214 i 85230 wydatkowano kwotę 1 780 358,43 zł na świadczenia pomocy społecznej dla mieszkańców dzielnicy. Świadczeniami tymi były zasiłki: celowe, w tym celowe na żywność, obiady dla dorosłych i dzieci i zasiłki okresowe oraz sprawianie pogrzebu. Świadczenia były finansowane z budżetu Gminy, Wojewody i z Funduszu Pomocy.

Wydatki w 2022 roku na poniższe świadczenia przedstawiały się następująco:

Tabela 8. Przyznane świadczenia

Rozdział	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota wydatkowana w zł	Ogółem
85214 – budżet gminy	– zasiłki celowe (z wyjątkiem żywności)	467*	715 522,00	715 522,00
85214 – Fundusz Pomocy	– zasiłki celowe – zasiłki okresowe – zasiłki celowe na dożywianie w przedszkolu	7 1 164	3 000,00 2 533,00 24 563,00	30 096,00
85230 – budżet gminy	– obiady dla dorosłych – obiady dla dzieci – zasiłki celowe na żywność	<u>Obiady:</u> 186 w tym: - 116 dorosłych - 70 dzieci;	178 007,20 40 388,77 292 736,03	852 454,00
85230 – budżet wojewody	– obiady dla dorosłych – obiady dla dzieci – zasiłki celowe na żywność	<u>Zasiłki na żywność:</u> 373* w tym: - 233 – program „Posiłek...”, - 140 - poza programem	42 856,80 22 327,44 276 137,76	
85214 – budżet gminy	– sprawienie pogrzebu (po refundacji kosztów 9 pogrzebów przez ZUS)	14	24 301,56	24 301,56
85214 – budżet gminy	– zasiłki okresowe	71	32 821,00	157 984,87
85214 – budżet wojewody	– zasiłki okresowe		125 163,87	
Ogółem:				1 780 358,43

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie Sprawozdania MPiPS-03.

*Łączna liczba osób, którym przyznano zasiłki celowe na różne cele wynosi **508 osób**, w tym zasiłek na żywność przyznano 373 osobom a na pozostałe cele – 467 osobom. Dane nie sumują się, gdyż te same osoby mogły korzystać zarówno z zasiłku na żywność, jak i inne cele.

Rozdział 85216 – Zasiłki stałe

Plan: 967 543 zł

Wykonanie: 959 161,75 zł

tj. 99,13 %

Tabela 9. Zasiłki stałe

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wydatkowana w zł
Zasiłki stałe	154	959 161,75

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie Sprawozdania MPiPS-03.

Rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej

Plan: 10 326 434,00 zł

Wykonanie: 10 304 938,95 zł

tj. 99,79 %

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej realizującego zadania z zakresu pomocy mieszkańcom Dzielnicy Bemowo, przedstawiają się następująco:

- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 9 114 218,38 zł
zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2022 roku: 92,00 etaty pracowników;
- wydatki rzeczowe – 1 185 848,57 zł
w tym m.in. na: zakup materiałów i wyposażenia (materiały biurowe, środki czystości, tonery, aparaty telefoniczne, drukarki, komputery, monitory, licencje), zakup energii, opłaty za media, zakup usług: remontowych (w tym wykonanie remontu Ośrodka po zalaniu w wysokości 185 419,43 zł), szkoleniowych, telekomunikacyjnych, zdrowotnych, zakup usług pozostałych (opłaty pocztowe, monitoring, obsługa prawna, usługi BHP, nadzór nad oprogramowaniem komputerowym), a także odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych;
- wynagrodzenie za sprawowanie opieki przez opiekunów osób ubezwłasnowolnionych i obsługę zadania - 4 872,00 zł, środki wydatkowane z budżetu Wojewody.

Wydatki w rozdziale 85219 były finansowane z następujących źródeł: z budżetu Wojewody, z UNICEF i z budżetu Gminy.

Rozdział 85231 – Pomoc dla cudzoziemców

Plan: 700,00 zł

Wykonanie: 700,00 zł,

tj. 100 %

Zadanie finansowane ze środków Wojewody. Pomocą objęto 1 osobę.

Rozdział 85295 – Pozostała działalność

Plan: 2 004 517,00 zł

Wykonanie: 1 990 165,41 zł

tj. 99,28 %

W ramach rozdziału 85295 finansowane były następujące zadania:

- Program „Korpus Wsparcia Seniorów” finansowany z dotacji Wojewody – wykonanie w wysokości 201 999,51 zł. Program realizowany był w okresie kwietnia do grudnia 2022 roku. Przyczynił się do wsparcia seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Pomoc udzielona była **450 seniorom** w zakresie czynności dnia codziennego i pomocy psychologicznej.

- Program „Razem Możemy Więcej” – wykonanie w wysokości 104 863,90 zł. Program jest finansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Jest to pierwsza edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022 – 2023, działania na rzecz integracji społecznej i zawodowej cudzoziemców w Warszawie. Projekt realizowany jest przez m.st. Warszawa w partnerstwie OPS Bemowo, OPS Bielany, OPS Praga Południe i WCPR. W 2022 roku wsparciem OPS Bemowo zostało objętych **20 rodzin** z Ukrainy (20 osób dorosłych i 5 dzieci). Rodziny korzystały ze wsparcia pracownika socjalnego, psychologa, asystenta integracji społecznej, doradcy zawodowego, a dzieci ze wsparcia specjalistycznego.
- Wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego (300 zł/os. – wraz z obsługą zadania) dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem wojennym na terytorium tego państwa – 1 505 826 zł.
- Zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży – 177 476,00 zł.

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Plan: 3 260 292,00 zł

Wykonanie: 2 949 985,09 zł

tj. 90,48 %

Rozdział 85395 – Pozostała działalność

Plan: 3 260 292,00 zł

Wykonanie: 2 949 985,09 zł

tj. 90,48 %

W 2022 roku środki z ww. rozdziału wydatkowano na realizację projektów społecznych, w tym finansowanych ze środków Unii Europejskiej a także na organizację i prowadzenie Tymczasowego Miejsca Pobytu dla Uchodźców z Ukrainy „Atrium”, al. Jana Pawła II 23.

- Na realizację projektów współfinansowanych ze środków EFS wydatkowano 603 160,69 zł, w tym:
 - „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – testowanie i wdrażanie” – 195 334,44 zł;
 - „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz” – 407 826,25 zł.
- Na realizację projektów socjalnych finansowanych ze środków Gminy oraz środków pozyskanych z Centrum Komunikacji Społecznej w wysokości 145 233,34 zł, w tym:
 - „Rodzina” – 22 742,74 zł,
 - Utrzymanie Klubu Integracji Społecznej – 41 281,31zł,
 - Bemowski Klub Integracji Społecznej – 9 998,55zł,
 - „Kluby Seniora” – 29 820,76 zł,
 - „Akademia Seniora z Pasją” – 1 050,00 zł,
 - „Wolontariat na Bemowie” – 9 000,00 zł,
 - „Otwarcie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ul. Lazurkowej 14” – 5 271,84 zł,
 - „Spotkania edukacyjne dla osób i rodzin z problemami alkoholowymi” – 2 277,71 zł,
 - „Miejsce Aktywności Lokalnej narzędziem do organizowania Społeczności Lokalnej” – 18 935,25 zł,
 - Klub integracyjny „Coffee Time” – 1 159,50 zł,
 - „Warsztaty florystyczne” – 2 450 zł,
 - „Nording - walking” – 1 245,68 zł.
- Na realizację zadań w zakresie pomocy dla uchodźców z Ukrainy dofinansowanych z:
 - Funduszu Pomocy:
 - organizacja i prowadzenie Tymczasowego Miejsca Pobytu dla Uchodźców z Ukrainy „Atrium”, al. Jana Pawła II 23 w Warszawie – 2 141 078,37 zł,
 - pomoc psychologiczna – 45 887,69 zł,
 - środków własnych
 - prowadzenie Magazynu Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej – 14 625,00 zł.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Plan: 107 702,00 zł

Wykonanie: 64 951,52 zł

tj. 60,31 %

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Plan: 107 702,00 zł

Wykonanie: 64 951,52 zł

tj. 60,31 %

Zadanie wynikające z ustawy o systemie oświaty, którego głównym celem jest pomoc uczniom w zmniejszeniu różnic w dostępie do edukacji i umożliwienie im pokonywania barier w dostępie do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej. Ze stypendiów w roku szkolnym 2021/2022 w okresie styczeń - czerwiec 2022 roku skorzystało **33 uczniów**, a z zasiłków socjalnych **1 uczeń**. Natomiast w roku szkolnym 2022/2023 w okresie wrzesień - grudzień 2022 roku ze stypendiów szkolnych skorzystało **37 uczniów** (w tym 17 obywateli Ukrainy), a z zasiłków szkolnych **3 uczniów**. Zadanie finansowane ze środków m.st. Warszawy oraz dotacji Wojewody w kwocie 51 888,02 zł, w tym z Funduszu Pomocy dla uczniów z Ukrainy 9 554,00 zł.

Dział 855 – Rodzina

Plan: 464 195,00 zł

Wykonanie: 462 263,35 zł

tj. 99,58 %

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

Plan: 464 195,00 zł

Wykonanie: 462 263,35 zł

tj. 99,58 %

Zadanie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego głównym celem jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. W 2022 roku zatrudnionych było **5 asystentów rodziny** (w tym jeden pracujący z rodzinami ukraińskimi). Objęli oni wsparciem **53 rodziny** (w tym 5 rodzin ukraińskich), w których zagrożone było dobro dzieci. Ponadto zawarto umowy z 3 rodzinami wspierającymi, które świadczyły pomoc opiekuńczo-wychowawczą dla **5 dzieci**.

Z planowanych środków w tym rozdziale wydatkowano kwotę 462 263,35 zł (z budżetu Wojewody 15 000,00 zł; z UNICEF 35 581,43 zł, z budżetu Gminy 411 681,92 zł) na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń asystentów rodziny, rodziny wspierające, materiały biurowe, dopłaty do biletów, usługi telekomunikacyjne oraz odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Wydatki inwestycyjne w 2022 roku

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

Plan: 938 549,00 zł

Wykonanie: 936 682,96 zł

tj. 99,80 %

W ramach zadania „Adaptacja pomieszczeń na rzecz Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ulicy Lazurkowej 14” w 2022 roku zakończono II etap prac na potrzeby Ośrodka Wsparcia oraz Bemowskiego Klubu Integracji Społecznej. Inwestycję zakończono i przekazano do użytkowania.

Szczegółowa analiza planu i wykonania budżetu Ośrodka

Tabela 10. Szczegółowa analiza planu i wykonania budżetu Ośrodka

Dział	Rozdział	Gmina		Wojewoda		Fundusz Pomocy / UNICEF		Środki UE / MRiPS		Łącznie (G+W+FP+UNICEF+UE)		% Wykona nie do planu
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	
754 <i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	75421 Zarządzanie kryzysowe	0	0	0	0	546	545,03	0	0	546	545,03	99,46 %
851 <i>Ochrona zdrowia</i>	85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	65 000	64 998,48	0	0	0	0	0	0	65 000	64 998,48	99,99 %
	85195 Pozostała działalność	0	0	6 057	6 057,00	0	0	0	0	6 057	6 057,00	100,00 %
852 <i>Pomoc społeczna</i>	85203 Ośrodki Wsparcia	3 224 508	3 170 936,77	0	0	0	0	0	0	3 224 508	3 170 936,77	98,34 %
	85203 Zadanie inwestycyjne	252 959	251 092,96	685 590	685 590,00	0	0	0	0	938 549	936 682,96	99,80 %
	85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11 800	11 798,99	0	0	0	0	0	0	11 800	11 798,99	99,99 %

	85213	0	0	75 954	74 708,67	0	0	0	0	75 954	74 708,67	98,36 %
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej											
	85214	783 343	772 644,56	129 316	125 163,87	30 096	30 096,00	0	0	942 755	927 904,43	98,42 %
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne											
	85216	0	0	967 543	959 161,75	0	0	0	0	967 543	959 161,75	99,13 %
	Zasiłki stałe											
	85219	9 527 512	9 522 141,50	438 750	435 664,85	360 172	347 132,60	0	0	10 326 434	10 304 938,95	99,79 %
	Ośrodek Pomocy Społecznej											
	85230 Pomoc w zakresie dożywiania	511 616	511 132,00	341 616	341 322,00	0	0	0	0	853 232	852 454,00	99,91 %
	85231 Pomoc dla cudzoziemców	0	0	700	700,00	0	0	0	0	700	700,00	100 %
	85295	0	0	205 000	201 999,51	1 685 240	1 683 302,00	114 277	104 863,90	2 004 517	1 990 165,41	99,28 %
	Pozostała działalność											
853	85395	153 242	145 233,34	0	0	0	0	0	0	153 242	145 233,34	94,77 %
Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	Pozostała działalność											
	85395	16 625	14 625,00	0	0	2 324 865	2 186 966,06	0	0	2 341 490	2 201 591,06	94,03 %
	Pozostała działalność (pomoc dla uchodźców z Ukrainy)											
	85395	0	0	0	0	0	0	765 560	603 160,69	765 560	603 160,69	78,79 %
	Pozostała działalność (projekty UE)											

854 Edukacyjna opieka wycho- wawcza	85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	17 260	13 063,50	71 346	42 334,02	19 096	9 554,00	0	0	107 702	64 951,52	60,31 %
855 Rodzina	85504 Wspieranie rodziny	411 695	411 681,92	15 000	15 000	37 500	35 581,43	0	0	464 195	462 263,35	99,58 %
	Ogółem	14 975 560	14 889 349,02	2 936 872	2 887 701,67	4 457 515	4 293 177,12	879 837	708 024,59	23 249 784	22 778 252,40	97,97 %

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie Sprawozdania MPiPS-03

<p>Łączny budżet Ośrodka na rok 2022 wyniósł:</p> <p>22 778 252,40 zł</p> <p>Został wykonany w 97,97%</p>
--

4.2. Wydatki związane z COVID-19

W roku 2022 Ośrodek realizował swoje zadania w warunkach rygorów epidemicznych związanych z trwającą od 2022 roku pandemią COVID-19. Jednocześnie obejmował ochroną przeciwepidemiczną najbardziej narażone na zakażenie grupy mieszkańców, głównie seniorów. Środki na ten cel zapewnione zostały z budżetu Wojewody. Były one przeznaczone na realizację rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w kwocie 201 999,51 zł oraz dodatki do wynagrodzeń dla asystentów rodziny w wysokości 15.000 zł.

W ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” sfinansowano:

- dodatki motywacyjne dla pracowników socjalnych realizujących program w wysokości 189 137,00 zł,
- zakup środków ochrony osobistej i identyfikatorów dla wolontariuszy na kwotę 11 505,51 zł
- ubezpieczenie wolontariuszy w wysokości 1 357,00 zł.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” był realizowany w Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie kwietnia do grudnia 2022 roku. Przyczynił się do wsparcia osób starszych, które w obowiązującym stanie epidemii zdecydowały się na ograniczenie swojej aktywności na zewnątrz. Pomoc udzielana była osobom powyżej 65 roku życia. W okresie realizacji programu udzielono pomocy **450 osobom** w starszym wieku. Pomoc seniorom była świadczona przez 12 wolontariuszy i 26 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Asystenci rodziny (5 osób) w ramach rządowego programu „Asystent rodziny” otrzymali dodatki w wysokości 3 000 zł za działania realizowane na rzecz rodzin w związku z ograniczeniami związanymi z COVID-19.

W 2022 roku na zadania związane z COVID-19 wydatkowano łącznie kwotę **216 999,51 zł**.

4.3. Dodatkowe środki pozyskane na działalność

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku pozyskał dodatkowe środki na działalność z:

- Funduszu Pomocy w kwocie **3 910 463,09 zł** przeznaczonego na działania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, w tym na zakwaterowanie i wyżywienie w ramach Miejsca Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców „Atrium” przy al. Jana Pawła II 23 w Warszawie, w kwocie 2 141 623,40 zł.
- UNICEF w kwocie **382 714,03 zł** z przeznaczeniem na zatrudnienie pracowników Ośrodka w związku ze zwiększonymi obowiązkami zawodowymi wynikającymi z udzielania pomocy obywatelom Ukrainy
- Centrum Komunikacji Społecznej w kwocie **9 000,00 zł**, które zostały wydatkowane na projekt „Wolontariat”.
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w kwocie **685 590,00 zł**, które zostały przyznane w ramach projektu „Instrument wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego na zadanie inwestycyjne”. Zakres zadania obejmuje adaptację pomieszczeń przy ul. Lazurkowej 14 na potrzeby Ośrodka Wsparcia dla Seniorów oraz prace adaptacyjne w pomieszczeniach Bemowskiego Klubu Integracji Społecznej.
- Biura Pomocy i Projektów Społecznych w kwocie **49 998,48 zł** na realizację działań w ramach zaplanowanej na 2023 rok kampanii „Wychowuję Mądrze i Bezpiecznie”.

- Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na realizację Rządowego Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w kwocie **201 999,51 zł**. Program przyczynił się do wsparcia seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii COVID-19 zdecydowali się na pozostanie w domu.
- Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na realizację 2 modułów Programu „ Razem możemy więcej”, którego celem jest integracja społeczna i zawodowa cudzoziemców w kwocie **104 863,90 zł**.
- Środków Unii Europejskiej w kwocie **603 160,69 zł** na realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym na:
 - Projekt „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną - testowanie i wdrażanie modelu” współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, kwota 195 334,44 zł,
 - Projekt „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz” współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, kwota 407 826,25 zł.

Łącznie w 2022 r. Ośrodek pozyskał dodatkowe środki na działalność i inwestycje w wysokości: 5 947 789,70 zł, co stanowi 26,11% całości budżetu Ośrodka

Informację zbiorczą na temat dodatkowych środków pozyskanych na działalność przedstawia Tabela 11.

Tabela 11. Dodatkowe środki pozyskane na działalność Ośrodka

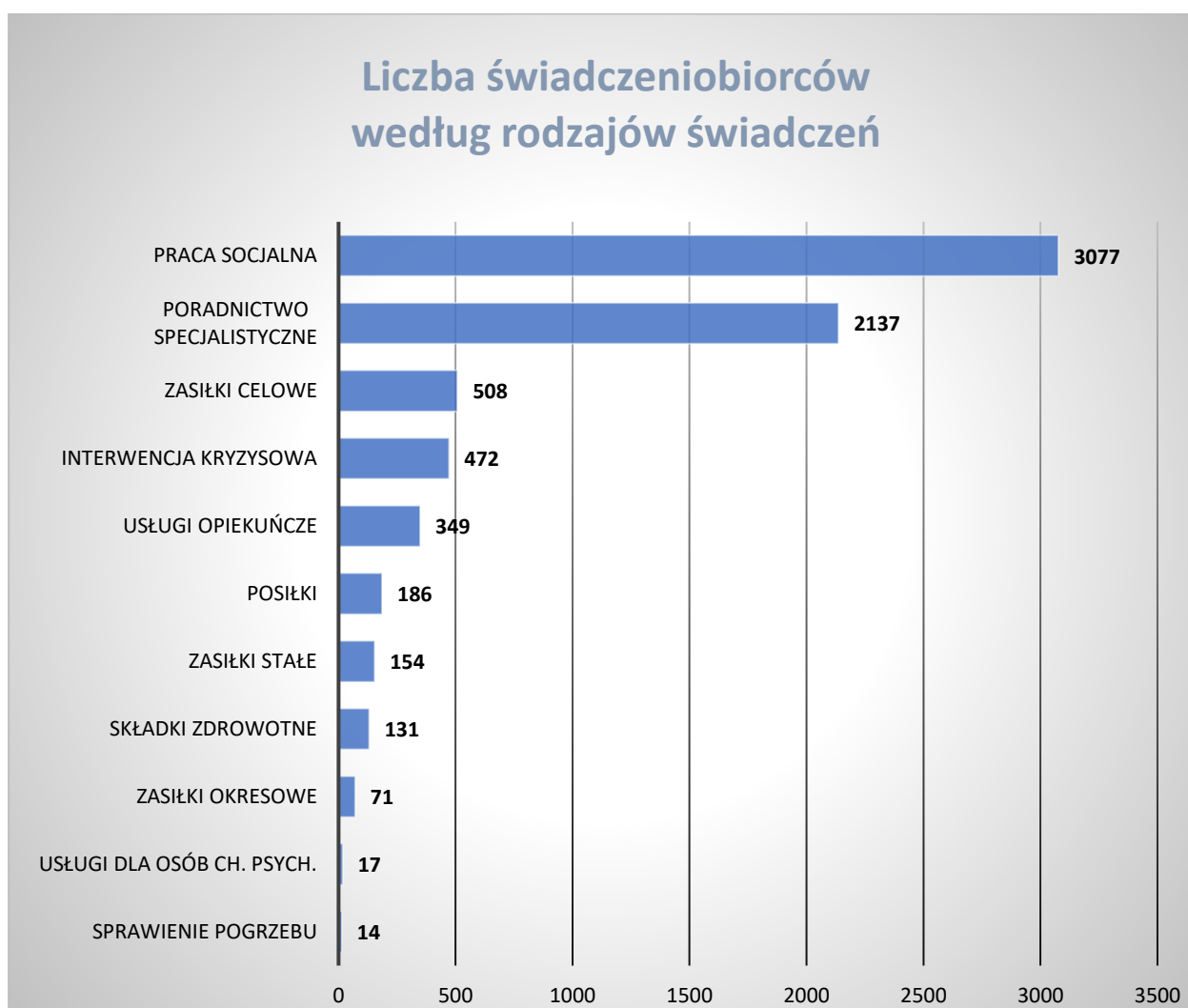
L.p.	Dodatkowe źródło finansowania	Przeznaczenie środków	Kwota dotacji w zł
1	Fundusz Pomocy	– Prowadzenie Tymczasowego Miejsca Pobytu dla Uchodźców z Ukrainy „Atrium”	2 141 623,40
		– świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy	1 768 839,69
2	UNICEF	Zatrudnienie dodatkowej kadry do obsługi obywateli Ukrainy	382 714,03
3	Centrum Komunikacji Społecznej	Projekt „ Wolontariat”	9 000,00
4	Urząd Marszałkowski	Wsparcie dla inwestycji przy ul. Lazurkowej 14	685 590,00
5	Biuro Pomocy i Projektów Społecznych	Kampania społeczna „Wychowuję Mądrze i Bezpiecznie”	49 998,48
6	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Rezerwa Funduszu Pracy	Program rządowy „Korpus wsparcia Seniorów”	201 999,51
		„Razem możemy więcej”- integracja społeczna i zawodowa cudzoziemców	104 863,90
7	Unia Europejska	– Projekt „Warszawski zintegrowany model (...)”	603 160,69
		– Projekt „Środowiskowe Centrum (...)”	
RAZEM			5 947 789,70

Źródło: Opracowanie własne OPS.

5. ŚWIADCZENIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Katalog świadczeń udzielanych przez OPS obejmuje świadczenia w formie pieniężnej i niepieniężnej. Świadczenia pieniężne to: zasiłki stałe, okresowe, celowe, celowe specjalne. Pomoc niepieniężna to między innymi praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, sprawienie pogrzebu, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na poniższym wykresie przedstawione zostały dane za rok 2022 w zakresie liczby świadczeniobiorców według form udzielonych świadczeń.

Wykres 8. Liczba świadczeniobiorców wg rodzajów świadczeń

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

5.1. Świadczenia pieniężne

Każda osoba lub rodzina posiadająca obywatelstwo polskie oraz miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uchodźcy z uregulowanym statusem na terenie Polski znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się w Ośrodku Pomocy Społecznej o przyznanie pomocy finansowej na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Szczegółowe zasady udzielania pomocy reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Poniżej informacje dotyczące udzielonych świadczeń pieniężnych.

Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2022 roku przyznano zasiłki stałe **154 osobom**. Szczegółowe dane dotyczące wypłaconych zasiłków stałych w poniższej tabeli.

Tabela 12. Zasiłki stałe

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe	154	959 161,75	152	1595	169

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS-03.

Jeżeli osoba uprawniona do zasiłku stałego nie jest ubezpieczona z innych tytułów wówczas może wnioskować o równoczesne opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne:

- za osobę, która pobiera zasiłek stały z pomocy społecznej i nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu,
- za osobę bezdomną wychodzącą z bezdomności niepodlegającą obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Prawo do opłacania składki przysługuje osobom, które spełniają kryterium dochodowe.

W 2022 roku Ośrodek opłacał składkę zdrowotną za **131 osób** pobierających zasiłek stały na łączną kwotę 74 708,67 zł.

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawany jest w szczególności ze względu na:

- długotrwałą chorobę;
- niepełnosprawność;
- bezrobocie;
- możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2022 roku przyznano zasiłki okresowe dla **71 osób**. Szczegółowe dane dotyczące wypłaconych zasiłków okresowych w poniższej tabeli.

Tabela 13. Zasiłki okresowe

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe	71	157 984,76	71	348	105

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS-03.

Zasiłki celowe

Zasiłek celowy może zostać przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek taki może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego oraz w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zasiłki celowe stanowią największą grupę świadczeń udzielonych klientom OPS. Przyznano je łącznie **508 osobom** (w 2021 roku było to 538 osób), na kwotę 1 284 395,79 zł (w 2021 roku było to 1 402 550,00 zł). Razem przyznano **5 916 świadczeń** w formie zasiłku celowego.

Tabela 14. Zasiłki celowe

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia
Zasiłki celowe	508	1 284 395,79	500	5916	217

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS-03 oraz sprawozdania z wydatkowania budżetu zadaniowego.

Zasiłki celowe przyznane zostały na:

- zakup żywności – 1416 zasiłków,
- leki i koszty leczenia – 801 zasiłków,
- zakup środków czystościowych – 704 zasiłki,
- zakup środków higieny – 628 zasiłków,
- zakup odzieży i obuwia – 516 zasiłków,
- opłacenie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego – 454 zasiłki,
- opłacenie kosztów energii elektrycznej i gazu – 452 zasiłki,
- opłatę czynszu – 424 zasiłki,
- dopłatę do wynajmu mieszkania – 115 zasiłków,
- zakup sprzętu gospodarstwa domowego i pościeli – 75 zasiłków,
- zakup biletów ZTM – 40 zasiłków,
- opłatę za zużytą wodę i centralne ogrzewanie – 18 zasiłków,
- inne (np. zdarzenia losowe, opłatę za rachunek telefoniczny i Internet, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, okularów korekcyjnych, wyposażenia szkolnego dzieci, opłatę za kolonie i obozy dla dzieci, dopłatę do turnusu rehabilitacyjnego, zakup opału, zakup czajnika, garnków, tonera do drukarki, zakup butli gazowej, wykonanie zdjęcia do dowodu osobistego, remont mieszkania itd.) – 273 zasiłki.

Liczbę udzielonych zasiłków celowych wraz z określeniem ich przeznaczenia prezentuje Wykres 9.

Wykres 9. Liczba zasiłków i cele, na które przyznano zasiłki celowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z systemu POMOST.

5.2. Świadczenia niepieniężne

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku udzielał następujących świadczeń niepieniężnych:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- dożywianie,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia,
- sprawienie pogrzebu.

Poniżej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych rodzajów i form świadczeń niepieniężnych.

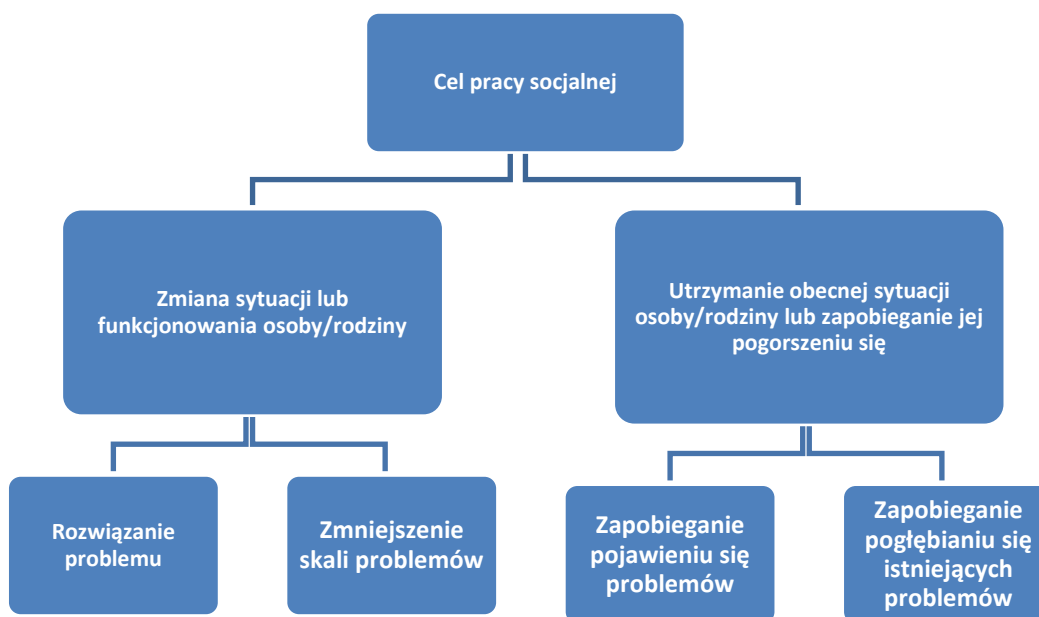
Praca socjalna

Praca socjalna w rozumieniu art. 45 ustawy o pomocy społecznej oznacza działania podejmowane na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- z grupami osób o określonych rodzajach trudności,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Cele pracy socjalnej przedstawia Schemat 2.

Schemat 2. Cele pracy socjalnej

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który jest zawierany z osobą lub rodziną znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu jej problemów. Świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

W Ośrodku praca socjalna świadczona jest na dwóch poziomach: podstawowym świadczonym przez wszystkich pracowników socjalnych i zaawansowanym - świadczonym przez pracowników socjalnych, skierowanych tylko do tej usługi i nie realizujących postępowań administracyjnych. Pracownicy socjalni realizujący podstawową i pogłębioną pracę socjalną (PPS) podejmują podobne działania, różnią się one jednak pod względem metodyki postępowania, intensywności kontaktu i głębokości zawiązanej z klientem relacji.

W ramach podstawowej pracy socjalnej pracownicy socjalni rozpoznawali potrzeby i zasoby osób/rodzin z wykorzystaniem podstawowych narzędzi pracy socjalnej oraz podejmowali działania na rzecz pomocy rodzinom w przezwycięzeniu ich trudnej sytuacji.

Podejmowane działania najczęściej polegały na:

- udzielaniu informacji i poradnictwa,
- motywowaniu do zmian mających na celu poprawę sytuacji bytowej i zdrowotnej osób i rodzin,
- pomocy w pisaniu pism i pośredniczeniu w sprawach dotyczących wyjaśniania sytuacji klientów,
- dokonywaniu diagnozy środowiska,
- kierowaniu do organizacji i instytucji udzielających pomocy specjalistycznej,
- pomocy w redagowaniu pism do sądów dotyczących spraw rodzinnych i alimentacyjnych,
- uczestniczeniu w sprawach sądowych w charakterze wnioskodawców lub świadków,
- tworzeniu wspólnie z rodzinami i osobami korzystającymi ze wsparcia planów pomocy pozamaterialnej i zawieraniu kontraktów oraz ustalaniu zadań i spraw koniecznych do załatwienia w celu poprawy sytuacji,
- współpracy ze szkołami, instytucjami i innymi placówkami (m.in. świetlicami) w celu ustalenia sytuacji małoletnich dzieci,
- współpracy z Policją, Strażą Miejską, Kuratorską Służbą Sądową w celu zwiększenia bezpieczeństwa osób i rodzin, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia warunków zabezpieczających zdrowie małoletnich dzieci,
- monitorowaniu środowiska pod kątem wywiązywania się z dokonywanych ustaleń oraz udzielaniu pomocy w załatwianiu trudnych spraw,
- udziale w posiedzeniach zespołów specjalistów reprezentujących różne placówki i instytucje, poświęconych pomocy rodzinom z trudnościami wychowawczymi,
- prowadzeniu grup roboczych i wdrażaniu ustalonych działań na rzecz pomocy rodzinom z problemem przemocy.

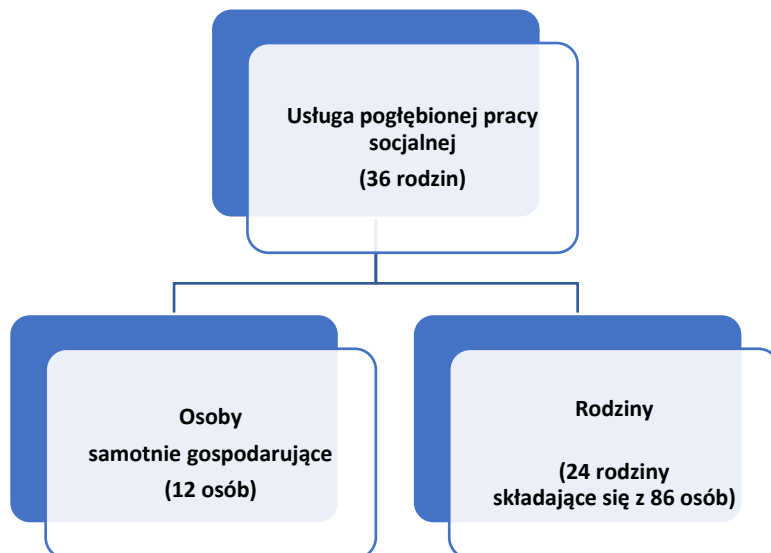
W sytuacji, gdy rodzina wymagała intensywnych i długofalowych działań oraz gdy pracownik socjalny uznawał zasadność objęcia jej pogłębioną pracą socjalną wnioskował o objęcie rodziny tą usługą.

Zapoznanie się z sytuacją osoby/rodziny zgłoszonej do pogłębionej pracy socjalnej odbywało się na posiedzeniu Zespołu Kwalifikującego, na którym zaangażowani w dotychczasową współpracę z rodziną pracownicy oraz pracownicy od pogłębionej pracy socjalnej, pod przewodnictwem Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej podejmowali decyzję o objęciu usługą pogłębionej pracy socjalnej. W 2022 roku odbyło się 25 spotkań Zespołu Kwalifikującego.

Usługa pogłębionej pracy socjalnej prowadzona jest w oparciu o pogłębioną diagnozę, plan zmiany ukierunkowany na poprawę sytuacji życiowej, określenie głównych i szczegółowych celów do realizacji, systematyczne monitorowanie postępów i miękkie wprowadzanie zmian w razie takiej konieczności. Pogłębiona praca socjalna opiera się na osobistej relacji pracownika socjalnego i podopiecznego i ma charakter celowego, długofalowego opartego na zaufaniu kontaktu.

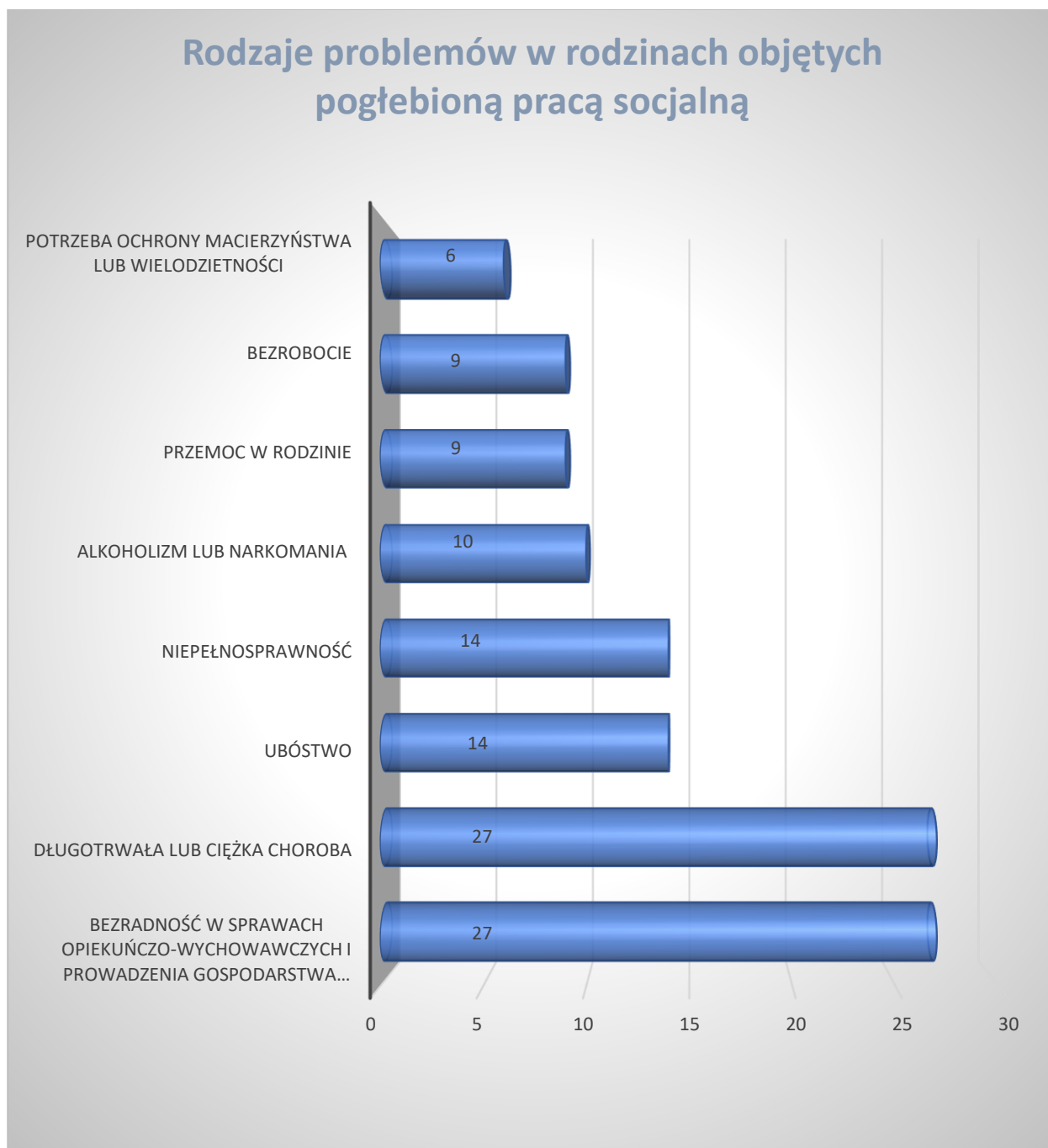
W 2022 roku usługą pogłębionej pracy socjalnej objętych było 36 rodzin (12 prowadzących gospodarstwa jednoosobowe i 24 wieloosobowe). Łącznie usługą objętych było **98 osób** (34 kobiety, 26 mężczyzn i 38 dzieci: 9 dziewczynek i 29 chłopców).

Schemat 3. Struktura odbiorców pogłębionej pracy socjalnej

Usługą pogłębionej pracy socjalnej objęte były rodziny jednoosobowe i wieloosobowe, w których występowało wiele sprzężonych ze sobą problemów. Najczęściej występującymi problemami rodzin niezależnie od ich struktury była bezradność rodziny w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (27 rodzin) oraz długotrwała choroba (27 rodzin) nierzadko łączące się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie (10 rodzin), przemoc domowa (9 rodzin), bezrobocie (9 rodzin), niepełnosprawność (14 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności (6 rodzin). Występowanie wielu problemów nierzadko skutkowało ubóstwem (14 rodzin). Występowanie obszarów problemowych ilustruje Wykres 10.

Wykres 10. Rodzaje problemów w rodzinach objętych pogłębioną pracą socjalną

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Pracownicy socjalni realizowali usługę zgodnie z etapami metodycznego postępowania w pracy socjalnej: dokonywali diagnozy rodzin, wspólnie z rodzinami wyznaczali cele działania i opracowywali plany pracy, motywowali do realizacji planów członków rodzin, towarzyszyli im w niektórych zadaniach, a także wykonywali własne zadania wynikające z ich roli i funkcji. Ponadto pracownicy dokonywali okresowej oceny sytuacji w rodzinie i rezultatów podjętych działań, które odnoszą się do ustalonych z rodzinami celów.

W wyniku okresowej oceny realizacji działań w pracy z **36 rodzinami** objętymi usługą pogłębionej pracy socjalnej w 2022 roku w poszczególnych obszarach odpowiadających celom ogólnym zaobserwowano następujące rezultaty:

- poprawa sytuacji rodzinnej – w przypadku 17 rodzin,
- poprawa sytuacji opiekuńczo – wychowawczej w przypadku 15 rodzin,
- poprawa sytuacji mieszkaniowej – w przypadku 17 rodzin,
- poprawa sytuacji zawodowej – w przypadku 10 rodzin,
- poprawa sytuacji materialnej – w przypadku 34 rodzin,
- poprawa sytuacji zdrowotnej – w przypadku 34 rodzin,
- ograniczenie szkód związanych z uzależnieniem/współuzależnieniem – w przypadku 8 rodzin,
- zatrzymanie przemocy w rodzinie i poprawa bezpieczeństwa – w przypadku 10 rodzin,

Praca socjalna jest istotą pracy pracowników socjalnych. Ukierunkowana jest ona w dużej mierze na zmiany w funkcjonowaniu społecznym osób i rodzin, które pozwolą usamodzielnić się im w jak największym stopniu i prowadzić satysfakcjonujące życie. Jednocześnie jest ona najbardziej niewymiernym elementem działań podejmowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka. Z powodu długofalowości podejmowanych działań, złożoności problemów, a także zdarzających się powrotów do dysfunkcji, trudno jest dokonać oszacowania efektywności prowadzonej pracy socjalnej przy założeniu, że jej celem jest uzyskanie trwałej zmiany funkcjonowania. Takiej oceny można dokonać często dopiero po kilku latach współpracy z klientem.

Pracownicy socjalni w roku 2022 realizowali pracę socjalną wobec **1 597 rodzin (3 077 osób w rodzinach)**. 799 rodzin (**1 761 osób w rodzinach**) objętych było wyłącznie pracą socjalną, w tym **36 rodzin (98 osób w rodzinach)** objętych było usługą pogłębionej pracy socjalnej.

Poradnictwo specjalistyczne

W roku 2022 specjaliści Ośrodka Pomocy Społecznej (psycholodzy, pedagodzy, asystenci rodziny, konsultanci ds. poradnictwa specjalistycznego, terapeuci, lekarze, pielęgniarki i rehabilitanci), świadczyli na rzecz mieszkańców poradnictwo specjalistyczne, stosownie do problemów osób i rodzin objętych pomocą społeczną.

Celem oddziaływań specjalistycznych było zmniejszenie deficytów osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej, wzmacnianie i rozwijanie ich umiejętności społecznych w celu umożliwienia przewyżczenia napotkanych trudności, usamodzielnienia się, realizacja ról społecznych, a także poprawa funkcjonowania i podniesienie jakości życia.

Zakres poradnictwa obejmował: diagnozę, budowanie relacji pomocowej, motywowanie do zmiany (w szczególności do podejmowania konstruktywnych działań), opracowywanie planu zmiany, edukację, proces terapeutyczny lub rozwojowy (w znaczeniu psychologicznym i medycznym), wsparcie funkcjonowania emocjonalnego, indywidualny trening zachowań.

Oddziaływania specjalistyczne kierowane były w szczególności do osób i rodzin przeżywających różne trudności życiowe, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: osób bezrobotnych, rodzin przejawiających trudności opiekuńczo - wychowawcze, osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, osób z niepełnosprawnościami czy przejawiających zaburzenia psychiczne.

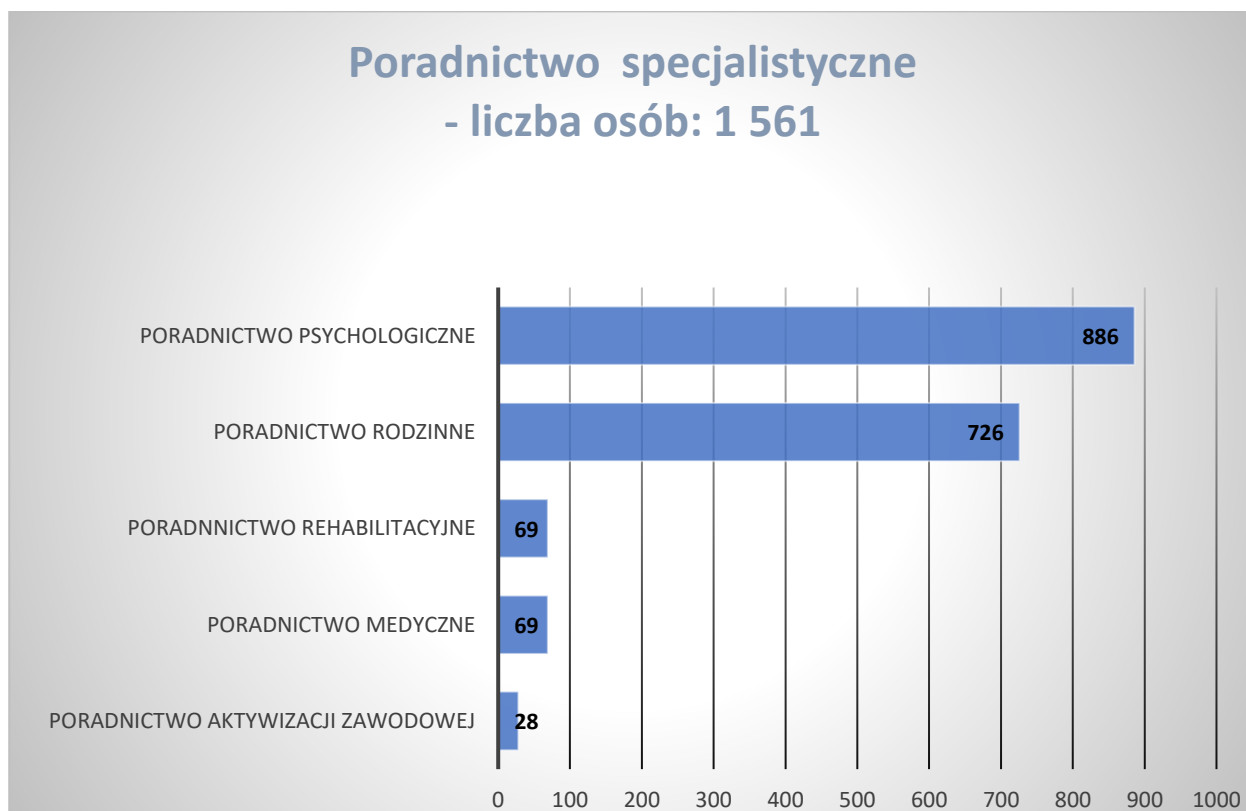
Poradnictwo specjalistyczne świadczone było osobom i rodzinom bez względu na dochód. Byli nim objęci zarówno klienci korzystający z pomocy przyznawanej decyzją administracyjną, w tym uczestnicy ośrodków wsparcia pozostających w strukturze Ośrodka, a także osoby korzystające wyłącznie z pracy socjalnej lub tylko z poradnictwa specjalistycznego.

Specjaliści zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2022 roku świadczyli różne rodzaje systematycznego poradnictwa **1 561 osobom** (w roku 2021 - 648 osobom), będącymi stałymi odbiorcami pomocy społecznej. Klienci korzystali z następujących rodzajów poradnictwa:

- poradnictwo psychologiczne: 886 osób,
- poradnictwo rodzinne: 726 osób,
- poradnictwo medyczne: 69 osób,
- poradnictwo rehabilitacyjne: 69 osoby,
- poradnictwo zawodowe: 28 osób.

Dane dotyczące rodzaju poradnictwa specjalistycznego nie sumują się, gdyż część osób korzystała z różnych jego form.

Wykres 11. Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego

Źródło: Opracowanie własne OPS.

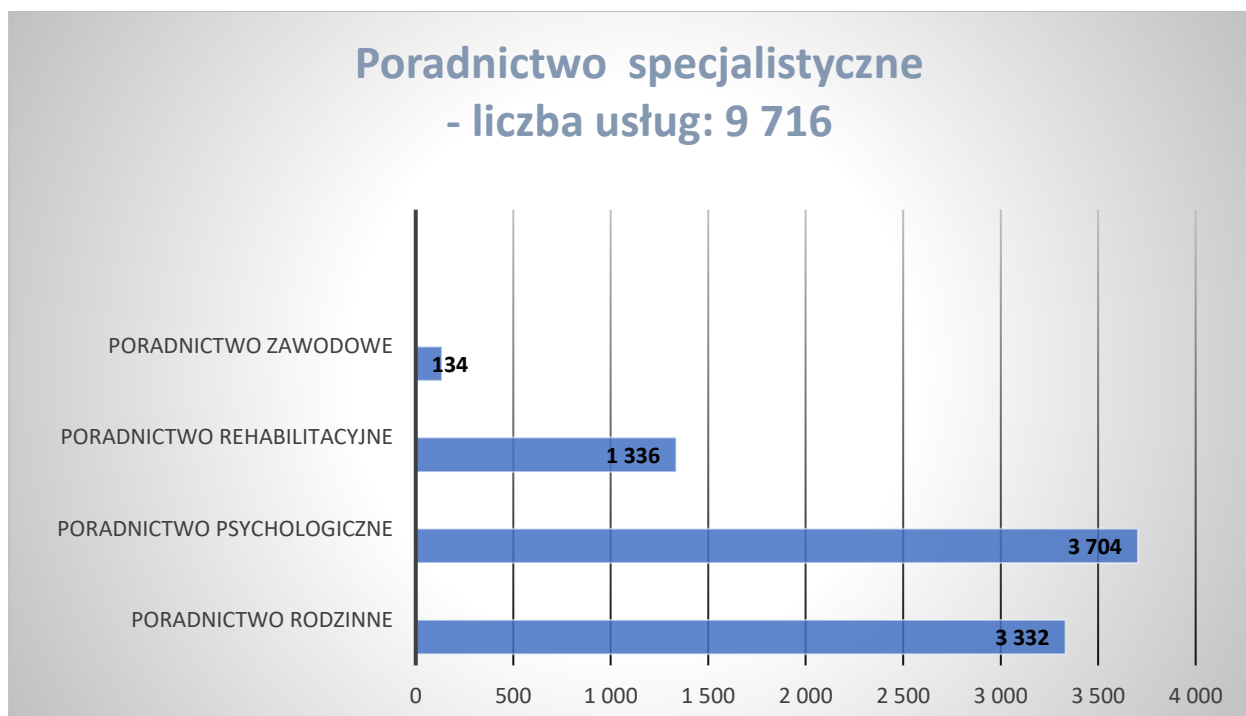
Dane nie sumują się.

W ciągu 2022 roku w ramach poradnictwa specjalistycznego odbiorcom pomocy udzielono **9 716 porad** i konsultacji diagnostycznych, wspierających oraz terapeutycznych, w następującym podziale:

- poradnictwo rodzinne: 3 332 porady,
- poradnictwo psychologiczne: 3 704 porady,
- poradnictwo rehabilitacyjne: 1 336 porad,
- poradnictwo zawodowe: 134 porady.

Wykres 12 przedstawia liczbę usług udzielonego poradnictwa specjalistycznego z podziałem na rodzaje.

Wykres 12. Liczba zrealizowanych usług poradnictwa specjalistycznego

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Interwencja kryzysowa

Zgodnie z art. 47 ustawy o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencję kryzysową podejmowano w sytuacjach:

- ostrego kryzysu zdrowia psychicznego,
- kryzysu związanego z brakiem możliwości zapewnienia całodobowej opieki wobec osób starszych z jednoczesnym brakiem dobrowolnej zgody na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej,
- zagrożenia przemocą w rodzinie,
- brakiem odpowiedniej opieki rodzicielskiej nad dziećmi,
- wystąpienia innego, nagłego, traumatycznego zdarzenia o charakterze zbiorowym np. pożaru, wybuchu gazu, epidemii.

W interwencji kryzysowej każdorazowo uczestniczyli pracownicy socjalni, psycholodzy lub konsultanci ds. poradnictwa specjalistycznego, a także w razie konieczności przedstawiciele innych instytucji publicznych, np.: oświaty, ochrony zdrowia, policji, sądu.

W 2022 roku w Ośrodku podjęto działania o charakterze interwencji kryzysowej w stosunku do **198 rodzin** (w 2021 roku – 122 rodzin), w których żyją **472 osoby** (w 2021 roku – 291 osób).

Dożywianie

Dożywianie jest jedną z najbardziej podstawowych form przeciwdziałania ubóstwu i najważniejszą przesłanką udzielania pomocy społecznej. Pomoc na dożywianie realizowana jest w różnych formach.

Zapewnienie gorącego posiłku

Najbardziej podstawową, bezpośrednią formą udzielania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej jest zapewnienie gorącego posiłku osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Zapewnienie posiłku jest formą pomocy rzeczowej. Osobom dorosłym i rodzinom nieprzekraczającym 150 % kryterium dochodowego pomoc w formie gorącego posiłku udzielana jest bezpłatnie i wpisuje się w realizację rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Ponadto dzieciom i młodzieży uczącej się, w rodzinach których dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, na mocy Uchwały Rady m.st. Warszawy pomoc w postaci gorącego posiłku również przyznawana jest bezpłatnie (w tym jeśli dochód rodziny nie przekracza 150 % kryterium - pomoc finansowana jest z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”). W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego pomoc żywnościowa może być przyznana odpłatnie, częściowo odpłatnie lub z uzasadnionych powodów może nastąpić odstąpienie od odpłatności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku pomoc w formie zapewnienia gorącego posiłku realizował dla:

- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (Ośrodek zapewnił obiady dla **70 dzieci**, które uczyły się w 15 szkołach – opłacono **6 608 obiadów**);,
- osób dorosłych - obiady z dowozem do miejsca zamieszkania przez 7 dni w tygodniu (Ośrodek zapewnił obiady dla **116 osób** dorosłych, którym dostarczono **24 475 posiłków**).

Pomoc w formie gorących posiłków dla osób dorosłych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej realizowana była dwutorowo:

- **39 mieszkańcom** Dzielnicy objętym usługami opiekuńczymi posiłki dostarczała firma „Szwajcarka Marcin Sikorski”, z którą została zawarta umowa przez jednostkę organizacyjną m.st. Warszawy Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” (CUS). CUS prowadził systematyczny monitoring jakości i pory dostarczania posiłków. Ośrodek kierował osoby do objęcia ww. pomocą, pozostawał w kontakcie zarówno z podopiecznymi jak i realizatorem usługi oraz systematycznie monitorował realizację pomocy. Decyzje administracyjne przyznające pomoc wydawane były przez Ośrodek Pomocy Społecznej.
- **77 mieszkańcom** nie będącym w stanie z różnych przyczyn przygotować sobie posiłku, gorące posiłki dostarczała Agencja Służby Społecznej „Kościelak” w ramach umowy zawartej z Ośrodkiem. Posiłki dowożone były klientom do miejsca zamieszkania jak również uczestnikom zajęć do Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych. Usługa dostarczania posiłków była systematycznie monitorowana. Pomoc udzielana była na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych przez Ośrodek.

Skierowanie do udzielenia pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ)

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa jest udzielanie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Pomoc mogły otrzymać osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nie przekraczający 220 % kryterium dochodowego. Organizacją partnerską wydającą żywność odbiorcom

skierowanym przez Ośrodek był Polski Komitet Pomocy Społecznej przy ul. Rozłogi 13. W 2022 roku Ośrodek wydał **119 skierowań** dla łącznie **202 osób** w gospodarstwie domowym, w tym dla 10 osób bezdomnych. Pomoc w postaci produktów lub paczki żywnościowej stanowi formę pomocy rzeczowej.

Przyznanie zasiłku celowego na żywność

Pomoc na cele związane z dożywianiem może być udzielana w formie pieniężnej, w postaci zasiłków celowych. Pomocy w tej formie udzielono 373 rodzinom w których żyje **631 osób**. W 2022 roku zasiłki mogły być przyznawane z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w sytuacji, gdy kryterium dochodowe rodziny nie przekraczało 150 % kryterium dochodowego, określonego ustawą lub ze środków własnych, w formie zasiłków celowych specjalnych w sytuacji przekroczenia 150 % kryterium. W 2022 roku przyznano pomoc 233 rodzinom kwalifikującym się do pomocy w ramach programu rządowego i 140 rodzinom o dochodzie przekraczającym 150% kryterium. W 2022 roku przyznano **1 416 zasiłków** na żywność.

Tabela 15 przedstawia, jakim grupom osób i w jakich formach przyznano pomoc żywnościową.

Tabela 15. Grupy osób i formy przyznanej pomocy żywnościowej

L.p.	Grupa odbiorców pomocy żywnościowej	Liczba osób
1	Dzieci i młodzież szkolna – gorący posiłek	70
2	Osoby dorosłe – gorący posiłek	116
3	Osoby skierowane do POPŻ – artykuły żywnościowe	202
4	Osoby i rodziny – zasiłek celowy na żywność	631
RAZEM:		1 019*

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

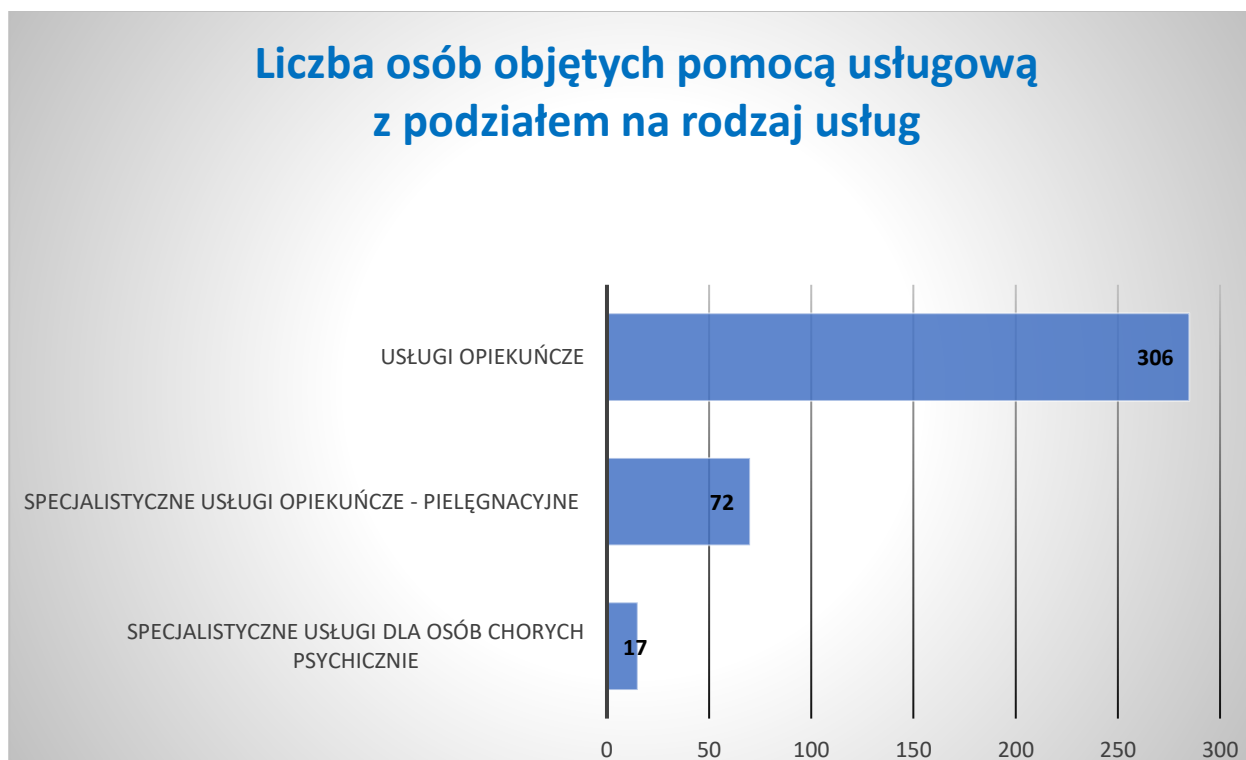
* W nieznacznym stopniu formy pomocy żywnościowej mogły być skierowane do tej samej osoby/rodziny

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobie samotnej lub osamotnionej w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych - od dnia 01 lutego 2018 roku organizowaniem i koordynowaniem realizacji usług opiekuńczych w tym specjalistycznych na terenie m.st. Warszawy zajmuje się Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” powołane Uchwałą nr XXX VIII/982/2016 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 16.12.2016 roku.

W 2022 roku na rzecz klientów Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane były usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze - pielęgnacyjne oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczbę osób objętych różnymi rodzajami usług ilustruje Wykres 13.

Wykres 13. Liczba osób objętych pomocą usługową z podziałem na rodzaj usługi

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

łącznie, różnymi rodzajami usług objęto **366 osób**. Dane na wykresie nie sumują się, ponieważ ta sama osoba mogła mieć przyznane dwa rodzaje usług.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze przyznawane są osobom, które z powodu wieku i choroby wymagają pomocy innych osób w miejscu zamieszkania, a są jej pozbawione.

W 2022 roku usługi opiekuńcze realizowała Firma „Gwarant” - Tomczyk spółka jawna wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego przez Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”.

Zakres usług obejmował:

- usługi związane z zaspokojeniem codziennych potrzeb życiowych w tym między innymi dokonywanie zakupów, przygotowywanie posiłków, sprząatanie itp.;
- inne usługi, w tym zapewnienie kontaktów z otoczeniem, umawianie wizyt lekarskich i towarzyszenie w placówkach ochrony zdrowia, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych itp.;
- opiekę higieniczno-pielęgniarską w tym między innymi pomoc w czynnościach higienicznych (mycie, kąpanie), pomoc w ubieraniu się, mierzeniu ciśnienia tętniczego krwi, glikemii, temperatury ciała, pomoc przy załatwianiu czynności fizjologicznych, pomoc w przygotowaniu leków itp.

W 2022 roku z usług opiekuńczych skorzystało **306 klientów**, wypracowano 56 297 godzin usług. Koszt 1 godziny wynosił 19,40 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze – pielęgnacyjne

Przyznawane są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn ze względu na szczególny stan zdrowia wymagają pomocy i pielęgnacji w miejscu zamieszkania. Usługi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób z nich korzystających.

W 2022 roku usługi specjalistyczne w zakresie pielęgnacji realizowała Firma „Gwarant” - Tomczyk spółka jawna wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego przez Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”.

Zakres usług obejmował w szczególności pielęgnację chorego, jako wspieranie procesu leczenia poprzez:

- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych,
- pomoc w wykupowaniu lub zamawianiu leków,
- pilnowanie przyjmowania leków,
- mierzenie ciśnienia tętniczego, glikemii i temperatury ciała,
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach - zmianę opatrunków (na zlecenie lekarza), pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, a także w utrzymaniu higieny, w tym w szczególności dla osób leżących,
- pomoc w dotarciu do placówek ochrony zdrowia,
- pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych.

W 2022 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych w zakresie pielęgnacji skorzystało **72 klientów**, wypracowano 17 834 godziny usług – koszt 1 godziny wynosił 27,16 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Przyznawane są osobom z długotrwałymi i głębokimi zaburzeniami psychicznymi wykazującymi znaczne deficyty w zakresie funkcjonowania społecznego, osobom pozbawionym wsparcia w swoim naturalnym środowisku, którym głębokość i rodzaj przejawianych zaburzeń uniemożliwia korzystanie z dostępnych na terenie dzielnicy ośrodków wsparcia.

Zakres usług obejmował :

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia,
- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- pomoc mieszkaniową,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych.

Realizatorem usług w 2022 roku była Firma „Zaopiekowani” Agata Ucińska wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego przez Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”. Usługi były świadczone przez personel, którego kwalifikacje są zgodne z Rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych z dnia 22.09.2005 roku ze zm. tj. m. in.: pedagogów, psychologów i pielęgniarzy. Zakres usług w przypadku każdego klienta był ustalany indywidualnie przez terapeutę realizującego usługi w porozumieniu z konsultantem psychologiem OPS.

W 2022 roku z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało **17 osób**. Wypracowano 1 889 godzin usług. Koszt 1 godziny wynosił 41,50 zł.

Liczbę osób objętych usługami oraz liczbę wypracowanych godzin ilustruje Tabela 16.

Tabela 16. Liczba osób objęta usługami i liczba godzin zrealizowanych w ramach usług

Lp.	Rodzaje usług	Liczba osób	Liczba godzin
1	Usługi opiekuńcze	306	56 297
2	Specjalistyczne usługi opiekuńcze - pielęgnacyjne	72	17 834
3	Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	17	1 889

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Na podstawie Zarządzenia nr 1366/2020 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 27.11.2020 r. w sprawie ustalenia „Procedury dotyczącej zasad i trybu postępowania w sprawie kierowania i umieszczania w domach pomocy społecznej m.st. Warszawy oraz ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej” Ośrodek Pomocy Społecznej zajmował się kompletowaniem dokumentów osób ubiegających się o skierowania do domu pomocy społecznej oraz ustalaniem odpłatności od osób, o których mówi art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (to jest małżonków, zstępnych i wstępnych) za pobyt członka rodziny w placówce.

W roku 2022 o umieszczenie w domu pomocy społecznej ubiegało się **31 osób**, w tym:

- **14 wniosków** po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i skompletowaniu niezbędnej dokumentacji przekazanych zostało do Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie w celu wydania decyzji administracyjnych lub do innego ośrodka pomocy społecznej zgodnego z miejscem zameldowania osoby zainteresowanej;
- **1 osoba** zrezygnowała z ubiegania się o skierowanie do placówki i wydana została decyzja w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego;
- **16 postępowań** prowadzonych było w związku z postanowieniami sądu w sprawie kierowania do placówki bez zgody osób zainteresowanych, które wymagały całodobowej pomocy w zabezpieczeniu najbardziej podstawowych potrzeb życiowych, a nie mogły uzyskać niezbędnego wsparcia w dotychczasowym miejscu pobytu z powodu złego stanu zdrowia.

Ponadto, w związku z oczekiwaniem osób oczekujących na zamieszkanie w domu pomocy społecznej prowadzono stały monitoring ich sytuacji życiowej.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zajmował się również realizowaniem zadania polegającego na ustalaniu odpłatności za pobyt członków rodziny w domach pomocy społecznej. Odpłatność małżonków, zstępnych oraz wstępnych mieszkańców domów pomocy społecznej ustalana była na podstawie umowy zawieranej z Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej bądź w trybie decyzji administracyjnej wydawanej zgodnie z art. 61 ust. 2d, 2e oraz 2f w/w ustawy, w sytuacji kiedy osoba zobowiązana nie wyraziła zgody na podpisanie umowy lub nie wyraziła zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2022 roku prowadzono szereg spraw związanych z pobytem mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej:

- podpisano **5 umów** dotyczących partycypowania w kosztach pobytu członka rodziny w DPS,
- podpisano **6 aneksów** do umów zawartych w poprzednich latach,
- wydano **15 decyzji administracyjnych** w sprawie ustalenia odpłatności, całkowitego lub częściowego zwolnienia z odpłatności lub umorzenia postępowań z powodu zgonu mieszkańca placówki,
- w przypadku **32 osób** po rozpoznaniu ich sytuacji ustalone zostało, że nie są zobowiązane do partycypowania w kosztach pobytu członka rodziny w placówce ponieważ z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego wynikało, że dochód tych osób nie przekraczał 300 % kryterium dochodowego i zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej nie są zobowiązane do wnoszenia opłaty.

Ponadto, na wniosek innych ośrodków pomocy społecznej lub centrów pomocy społecznej, przeprowadzono **104 wywiady środowiskowe cz. II** pod kątem sprawdzenia możliwości udzielenia pomocy usługowej lub partycypowania w kosztach utrzymania członków rodziny w domu pomocy społecznej.

Kierowanie do ośrodków wsparcia

Zgodnie z art. 51 ustawy o pomocy społecznej osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. W ośrodku wsparcia mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy.

W strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo funkcjonują dwa ośrodki wsparcia oferujące wsparcie dzienne:

- Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych (OWiRON), który jest przeznaczony dla 70 dorosłych osób z niepełnosprawnościami, w szczególności dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i chorujących psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego,
- Ośrodek Wsparcia dla Seniorów (OWdS) uruchomiony w roku 2022, w skład którego wchodzi Dom Aktywnego Seniora, prowadzący działalność całodzienną dla 30 seniorów.

Kierowanie do ośrodków wsparcia działających w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej odbywa się na wniosek osoby zainteresowanej lub jej opiekuna prawnego, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego niezbędnego do wydania decyzji administracyjnej. W roku 2022r. do Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych skierowano **69 osób**, a do Ośrodka Wsparcia dla Seniorów (Dom Aktywnego Seniora) **28 osób**.

Ponadto OPS przeprowadza wywiady środowiskowe i kompletuje dokumentację niezbędną do skierowania do innych ośrodków wsparcia prowadzonych na terenie m.st. Warszawy. W roku 2022 skompletowano i przesłano dokumentację **22 osób** ubiegających się o przyjęcie do innych ośrodków wsparcia finansowanych przez wojewodę lub m.st. Warszawa:

- do środowiskowych domów samopomocy – 6 osób ,
- do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku – 4 osoby,
- do Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego „Malwa” – 2 osoby,
- do Dziennego Domu Pobytu Centrum Alzheimerera – 2 osoby,
- do schronisk dla osób bezdomnych – 8 osób.

Łącznie z oferty ośrodków wsparcia w 2022 roku skorzystało **119 osób**.

Sprawianie pogrzebów

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej należy sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Zgodnie z art. 44 wyżej wymienionej ustawy sprawianie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo sprawianie pogrzebu w 2022 roku odbywało się na podstawie umowy zawartej z firmą MPUK Sp. z o. o., która została wyłoniona w ramach postępowania na udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacunkowej poniżej 130 000 zł. Ponadto Ośrodek podpisał z Zarządem Cmentarzy Komunalnych porozumienie o współpracy, które ustala zasady odpłatnego udostępniania miejsc grzebalnych na cmentarzach komunalnych m.st. Warszawy i korzystania z mienia cmentarnego.

W 2022 roku dokonano **14 pogrzebów** na łączną kwotę 53 219 zł. W wyniku uzyskanej z ZUS refundacji koszt ostateczny wyniósł 24 301,56 zł.

6. ŚWIADCZENIA Z INNYCH USTAW

6.1. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał wsparcie, które polegało w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny było prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale. Odbywało się z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo w 2022 roku rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oferował indywidualne wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego, psychologa oraz innych specjalistów pracy z dzieckiem i rodziną, udział w edukacyjnych zajęciach grupowych oraz pomoc rodzin wspierających i specjalistów realizujących usługi na rzecz dzieci.

Najistotniejszą formą pomocy dla tych rodzin jest wsparcie asystenta rodziny. Celem pracy asystenta jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. W 2022 roku ze wsparcia asystenta skorzystało **53 rodziny**.

Programem „Rodziny Wspierające” w 2022 roku objęto **3 rodziny**, w tym **5 dzieci** w nich wychowywanych. Funkcje rodzin wspierających pełnili krewni rodzin biologicznych oraz osoby niespokrewnione, ale zaprzyjaźnione z rodziną. Rodziny te podpisywały umowy z dyrektorem OPS i otrzymywały środki na wspieranie dzieci. Dzięki dodatkowym środkom finansowym dzieci korzystały z atrakcyjnych wyjść w czasie wolnym np. do kina, sali zabaw, uczestniczyły w zajęciach dodatkowych oraz zostały wyposażone w potrzebne ubrania, zabawki rozwojowe i przybory plastyczne.

Dzieciom o specyficznych trudnościach rozwojowych i problemach w nauce Ośrodek oferował usługi specjalistyczne w formie zajęć indywidualnych. Realizacja zadania odbywała się w środowiskach rodzinnych, w miejscu zamieszkania rodzin. Odbiorcami usług były dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, o różnorodnych deficytach rozwojowych i społecznych (w szczególności z ADHD, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, innymi zaburzeniami mowy, więzi, problemami w koncentracji uwagi, wychowywane w rodzinach doświadczających bezradności w opiece i o niskich umiejętnościach rodzicielskich itp.). W 2022 roku wsparciem specjalistycznym objęto **10 dzieci**.

6.2. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy, który skupia 20 przedstawicieli bemowskich służb i instytucji.

W 2022 roku zrealizowano następujące zadania:

- Zapewniono obsługę biurową **162 Procedur „Niebieskie Karty”** (w 146 rodzinach), w tym skierowano 9 zawiadomień do organów ścigania, 12 wniosków do Sądu w związku z zagrożeniem dobra dziecka, dodatkowo złożono 32 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zapewniono przez pracowników merytorycznych Ośrodka koordynację pracy **86 grup roboczych**, z udziałem **121 osób** (przedstawicieli różnych służb lub instytucji), które w ciągu roku odbyły **230 spotkań**.
- Prowadzono komputerową bazę danych procedur „Niebieskie Karty” (NK) w programie POMOST NK.
- Zapewniano bezpieczeństwo wszelkich dokumentów zawierających dane osobowe, w tym dokumentów tworzonych komputerowo poprzez odpowiednie zabezpieczenia techniczne dotyczące wyposażenia pomieszczeń i sieci komputerowej, a także procedurę upoważnień dostępu do danych.
- Zapewniono obsługę w zakresie przygotowania sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
- Zapewniono obsługę organizacyjno-techniczną:
 - 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, który obradował nad kwestiami strategicznymi i organizacyjnymi dotyczącymi realizacji procedury „Niebieskie Karty”;
 - 25 posiedzeń Podzespołu ds. Procedury „Niebieskie Karty”, który zajmował się diagnozą sytuacji w rodzinie pod kątem występowania przemocy, planowaniem i realizacją zadań ukierunkowanych na zatrzymanie przemocy w rodzinie i utrwaleniem bezpieczeństwa oraz monitoringiem sytuacji w rodzinie za pośrednictwem służb zaangażowanych w procedurę NK.

Łącznie obsłużono **30 posiedzeń**. Na obsługę posiedzeń składało się przygotowanie stosownej dokumentacji, w tym dokumentacji procedur „Niebieskie Karty”, protokołowanie oraz przygotowanie i obsługa kancelaryjna korespondencji zgodnie z zaleceniem Zespołu/Podzespołu.

- Zrealizowano działania profilaktyczno-edukacyjne:
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy w 2022 roku zdecydował się kontynuować działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do mieszkańców Dzielnicy, tak aby uwrażliwić jak największą liczbę osób na problem przemocy, wyposażyć mieszkańców Bemowa w wiedzę na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania, a także poinformować o miejscach udzielających specjalistycznej pomocy w tym obszarze.

Bieg profilaktyczny

W dniu 8 października 2022 roku odbył się **III Bieg przeciw przemocy**. Uczestniczyło w nim blisko **450 osób**. Ta cykliczna impreza realizowana jest we współpracy Urzędu Dzielnicy Bemowo i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadaniem Urzędu jest obsługa techniczna i finansowanie wydarzenia, a zadaniem Zespołu przygotowanie treści edukacyjnych, których celem jest profilaktyka przemocy.

Zespół przygotował quiz edukacyjny, dzięki któremu uczestnicy biegu rejestrujący się przez elektroniczny serwis Pro-Timer mogli podnieść swoją wiedzę w obszarze identyfikowania rodzajów i form przemocy, sposobów reagowania, a także dowiedzieć się, gdzie należy zgłosić się z prośbą o pomoc. Dopiero po rozwiązaniu quizu uczestnik biegu mógł dopełnić rejestracji. Biegacze otrzymywali również pakiety startowe zawierające materiały promocyjne oznakowane nazwą wydarzenia i przekazem profilaktycznym – „Widzisz? Reaguj!”. Zespół Interdyscyplinarny jest współautorem tych przekazów.

Przez aplikację zarejestrowało się 437 uczestników. Pozostałe osoby zarejestrowały się osobiście przy stoisku rejestracyjnym w dniu biegu.

Wydarzenie spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem oraz pozytywnym odbiorem. Uczestnicy podczas rozmów indywidualnych zwracali uwagę na potrzebę szerszego edukowania mieszkańców na temat problemu przeciwdziałania przemocy.

IV Bemowska Konferencja Profilaktyczna

W dniu 16 listopada 2022 roku, po dwuletniej przerwie związanej z obostrzeniami epidemiologicznymi odbyła się IV dzielnicowa **Konferencja Profilaktyczna pn. „Zanim interwencja... - ochrona dziecka przed przemocą”**. Organizatorami konferencji byli: Urząd Dzielnicy Bemowo, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Dzielnicy Bemowo oraz Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo.

Konferencja skierowana była do specjalistów na co dzień pomagających osobom i rodzinom uwikłanym w problem przemocy w rodzinie, głównie podejmujących działania na rzecz ochrony dzieci. Myślą przewodnią Konferencji było wspieranie środowiska profesjonalistów poprzez stworzenie kolejnej okazji do dzielenia się dobrymi praktykami wzbogacania narzędzi niezbędnych do realizowania zadań. Położono nacisk na ochronę praw dzieci oraz podejmowanie interwencji w przypadku podejrzenia przemocy wobec dziecka. Uczestnikami spotkania byli m.in. przedstawiciele Urzędu m.st. Warszawy, Urzędów Dzielnic, Komisji Rozwiązywania Problemów

„ZANIM INTERWENCJA...”
OCHRONA DZIECKA PRZED PRZEMOCĄ

Alkoholowych, Dzielnicowych Zespołów KRPA, Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy, Sądu, Policji, Straży Miejskiej, Prokuratury, Oświaty, pomocy społecznej, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych – łącznie **191 osób** współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Konferencja odbyła się w Sali Widowiskowej Bemowskiego Centrum Kultury.

Jej program przedstawiał się następująco:

- Spektakl Teatru Forum pt. „Nie widzę, nie słyszę”,
- Wykłady specjalistów, które wygłosili:
 - dr Marek Michalak: „Dziecko – podmiot czy przedmiot”,
 - Liliana Krzywicka: „Bezpieczeństwo jako centralne pojęcie pracy z dzieckiem”,
 - Jolanta Zmarzlik: „Jak pomóc dziecku w sytuacji interwencji”.

Spektakl Teatru Forum powstał dzięki zaangażowaniu członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych, którzy opracowali scenariusz, wystąpili w roli aktorów, a także przygotowali scenografię i kostiumy. Ukazał on problem przemocy, jej różne formy. Zwrócił uwagę na rolę świadka przemocy w przeciwdziałaniu krzywdzeniu oraz pokazał możliwą zmianę sytuacji.

Konferencja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem, co potwierdziły ankiety ewaluacyjne.

Udział w Piknikach Profilaktycznych

Członkowie Zespołu reprezentujący Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku uczestniczyli w 2 piknikach profilaktycznych na terenie Dzielnicy Bemowo, podczas których propagowali treści edukacyjne związane ze zjawiskiem przemocy.

- 25.06.2022r. – Piknik „Wakacje tuż, tuż” w Parku Górczewska,
- 10.09.2022r. – Piknik Rodzinny „Bemowo z Aniołami”.

Zwracano uwagę mieszkańców na rodzaje i formy przemocy, a także powszechność problemu. Przekazywano uczestnikom ulotki edukacyjne wraz z bazą adresową miejsc, w których można znaleźć odpowiednie wsparcie. Poprzez zabawę z dziećmi i ich opiekunami rozwiązywano quizy profilaktyczne poruszające zagadnienia dotyczące przemocy, uzależnienia oraz innych zagrożeń społecznych. Działania profilaktyczno-edukacyjne, które specjaliści proponowali podczas pikników mieszkańcom Dzielnicy spotykały się z bardzo dużym zainteresowaniem zarówno dzieci, młodzieży i dorosłych.

6.3. Pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne), to zadanie wynikające z ustawy o systemie oświaty, którego głównym celem jest pomoc uczniom w zmniejszeniu różnic w dostępie do edukacji i umożliwienie im pokonywania barier w dostępie do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Wysokość stypendium uzależniona jest od sytuacji dochodowej oraz występowania w rodzinie następujących okoliczności: bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu lub narkomanii, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi, będącemu przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, jakie miało miejsce w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące wstecz od momentu składania wniosku o przyznanie tego zasiłku (np. zgon żywiciela rodziny, ciężka choroba, bezrobocie, zniszczenie mienia wskutek klęski żywiołowej takiej jak powódź, pożar itp.).

W roku szkolnym 2021/2022 w okresie styczeń - czerwiec 2021 roku ze stypendiów szkolnych skorzystało **33 uczniów**, a z zasiłków socjalnych **1 uczeń**. Natomiast w roku szkolnym 2022/2023 w okresie wrzesień – grudzień 2022 roku ze stypendiów szkolnych skorzystało **20 uczniów**, a z zasiłków szkolnych **3 uczniów**. Zadanie finansowane było ze środków m.st. Warszawy oraz dotacji Wojewody.

6.4. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przyznawane jest na okres 90 dni.

Do korzystania z w/wym. świadczeń na zasadach określonych w ustawie prawo mają osoby inne niż ubezpieczeni, posiadające polskie obywatelstwo oraz miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także spełniające kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Najczęściej są to osoby, które z uwagi na zły stan zdrowia nie mogą zarejestrować się w Urzędzie Pracy. Prawo do w/wym. świadczeń przysługuje od dnia złożenia wniosku lub w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym - od dnia udzielenia świadczenia.

W roku 2022 wydano ogółem **52 decyzje** administracyjne dla **38 osób**, w tym 41 przyznających, 4 odmowne, 2 wygaszające potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej i 5 umarzających postępowanie.

6.5. Działania na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy

Od dnia 24 lutego 2022 roku w wyniku agresji zbrojnej ze strony Rosji na Ukrainę w zagrożeniu znalazły się miliony osób. Wiele z nich, głównie kobiet z dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami postanowiło opuścić kraj w poszukiwaniu bezpiecznego schronienia. Mężczyźni zdolni do walki pozostali w Ukrainie. Od pierwszych dni wojny granicę z Polską chciało przekroczyć wiele tysięcy osób. Nasz kraj, podobnie jak wiele innych, nie był przygotowany na przyjęcie tak dużej liczby uchodźców. Jednocześnie dramatyzm sytuacji i realność zagrożenia życia obywateli Ukrainy sprawiły, że społeczeństwo polskie niezwłocznie zaczęło się organizować w celu udzielenia pomocy, zanim jeszcze powstały procedury i przepisy państwowe. Polacy niezwłocznie zgłaszali się jako wolontariusze, pospieszyli z pomocą żywnościową na granicę i otworzyli swoje domy aby przyjąć pod swój dach potrzebujących.

Jednocześnie najszybciej jak to możliwe ustanowiono procedury przekraczania granicy z Polską, umożliwiając wjazd poświadczony rejestracją osób na przejściu granicznym, czasem nawet bez dowodu, czy paszportu. Organizowano przygraniczne Punkty Receptyjne, z których uchodźcy byli relokowani do miejscowości na terytorium całej Polski, gdzie władze samorządowe organizowały tymczasowe miejsca pobytowe dla dużych grup przybyłych osób.

Miejsca pobytowe zapewniały całodobowe schronienie oraz wyżywienie oraz podstawową pomoc medyczną i psychologiczną. Ukraińcy kierowani byli głównie do dużych miast, w tym do Warszawy, w której zatrzymała się największa liczba uchodźców.

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa ustanowiono przepisy regulujące pobyt uchodźców na terytorium Polski. Kluczowym rozwiązaniem było określenie statusu prawnego obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę po wybuchu wojny tj. po 24 lutego 2022 roku. Otrzymali oni możliwość uzyskania numeru pesel ze statusem UKR, który stanowił ich identyfikator i umożliwiał bezpłatne korzystanie z szerokiego katalogu świadczeń pomocowych przewidzianych ustawą. Nabyli oni uprawnienia do świadczenia jednorazowego w wys. 300 zł na osobę, świadczeń pomocy społecznej, stypendium szkolnego dla dzieci i młodzieży uczącej się oraz świadczeń w zakresie ochrony zdrowia. Uchodźcy mogli również korzystać z instytucji rynku pracy i podejmować zatrudnienie w strategicznych zawodach m.in. medycznych, edukacyjnych na podstawie uproszczonych procedur i wymagań. Ponadto w przepisach przewidziano rekompensatę dla osób użyczających uchodźcom lokalu mieszkalnego wraz wyżywieniem w wysokości 40 zł na osobę dziennie. Ponieważ sytuacja wojenna sprawiła, że do Polski przyjeżdżały dzieci i młodzież bez opieki rodzicielskiej zachodziła konieczność prawnego ustanowienia opieki tymczasowej. Ustawa przewidywała takie rozwiązanie aby ochronić bezpieczeństwo osób małoletnich. Ustawa określiła okres udzielania pomocy w sytuacji kryzysu wojennego na 18 miesięcy.

Przyjęte rozwiązania umożliwiły osobom, które utraciły możliwość bezpiecznego zamieszkiwania we własnym kraju przetrwanie kryzysu i prowadzenie ważnych aktywności życiowych – praca, nauka, leczenie, korzystanie z kultury itp.

Przed Ośrodkiem Pomocy Społecznej stanęły liczne wyzwania, ponieważ wiele zadań określonych w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy zostało przypisanych do realizacji przez instytucje pomocy społecznej.

Ponadto, w okresie poprzedzającym uchwalenie przepisów, ze względu na potrzeby o charakterze humanitarnym Ośrodek podjął niezwłocznie działania w celu udzielenia doraźnej pomocy i wsparcia uchodźcom reorganizując swoją pracę w stopniu dotychczas niespotykanym. Niezwłocznej organizacji

i koordynacji wymagał wolontariat, do którego licznie zgłaszali się mieszkańcy oraz współpraca z darczyńcami, którzy dostarczali żywność, środki czystości i higieny oraz odzież i niezbędne przedmioty użytku codziennego dla potrzebujących.

Zadania, które Ośrodek realizował w związku z kryzysem uchodźczym przedstawia Tabela 17.

W dalszym ciągu niniejszego rozdziału przedstawiono szczegółowy opis zrealizowanych w 2022 roku przedsięwzięć na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.

Tabela 17. Zadania realizowane przez Ośrodek na rzecz uchodźców z Ukrainy

L.p.	Termin realizacji	Zadanie	Liczba świadczeń/osób, którym udzielono pomocy do 31.12.2022
1	1.03. – nadal	Weryfikacja mieszkań prywatnych udostępnianych uchodźcom przez mieszkańców	280 mieszkań
2	4.03. – 17.03.2022	Dyżury na Dworcu Zachodnim	28 dyżurów
3	6.03.2022 – nadal	Organizacja wolontariatu	170 wolontariuszy
4	5.03. – 15.10. 2022	Utworzenie i prowadzenie Miejsca Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców	708 osób
5	7.03. – 31.12.2022	Utworzenie i prowadzenie Magazynu Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej	49 535 osób
6	28.03.2022 – nadal	Wypłata świadczenia jednorazowego 300	4921 osób
7	4.04.2022 – nadal	Monitorowanie opieki nad dziećmi świadczonej przez opiekunów tymczasowych	124 opiekunów/ 144 dzieci
8	1.03.2022 – nadal	Przyznawanie świadczeń pomocy społecznej	569 świadczeń
9	09.2022 – nadal	Przyznawanie stypendiów szkolnych	17 osób
10	1.08.2022 – nadal	Asystent rodziny	5 rodzin
11	31.08.2022 - nadal	Pomoc psychologiczna	150 osób
12	Listopad – grudzień 2022	Pomoc mieszkaniowa m.st. Warszawy	6 rodzin/ 21 osób
13	Wrzesień 2022 - nadal	Inne działania na rzecz integracji: Projekt integracyjny „Razem możemy więcej” Nauka języka polskiego	20 rodzin 45 osób

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Weryfikacja bazy mieszkań prywatnych deklarowanych do użyczenia uchodźcom

Z chwilą wybuchu wojny poruszeni tym faktem Polacy spontanicznie zgłaszali chęć udzielenia schronienia we własnym domu lub mieszkaniu. Koordynację tej inicjatywy w Warszawie zajął się Urząd m.st. Warszawy. Mieszkańcy stolicy deklarujący chęć udostępnienia schronienia mogli tego dokonać przez miejską stronę internetową <https://ochotnicy.waw.pl/mieszkania>.

Aby jak najlepiej wykorzystać lokale zgłoszone do bazy, sprawdzić stan lokali i jak najbardziej dopasować ofertę do potrzeb, Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy powierzyło zadanie weryfikacji lokali Ośrodkom Pomocy Społecznej.

Celem rozeznania było również zminimalizowanie zagrożeń, które mogą pojawić się w niekontrolowanych sytuacjach m.in. przeciwdziałaniu handlu ludźmi czy wykorzystywaniu osób w potrzebie.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo po otrzymaniu listy adresowej i umówieniu się z osobą oferującą schronienie sprawdzali adresy mieszkań pod kątem lokalizacji, warunków technicznych, higienicznych, powierzchni i liczby pomieszczeń oraz okresu na jaki właściciel/ najemca deklaruje użyczyć mieszkanie. Zdarzało się, że oferta była już nieaktualna i te adresy należało wyeliminować. Zweryfikowane dane pracownicy przekazywali do wprowadzenia do elektronicznego rejestru mieszkań w m.st. Warszawa.

Do mieszkań pozytywnie zweryfikowanych pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej kierowali osoby zgłaszające się do Ośrodka z prośbą o pomoc w postaci schronienia. Dodatkowo w trakcie szukania odpowiedniej lokalizacji dla osoby lub rodziny zgłaszającej się o pomoc w znalezieniu schronienia na kilka dni lub dłużej każdorazowo dokonywana była telefoniczna weryfikacja aby uniknąć trudności, gdyby się okazało, że status oferty się zmienił (zdarzało się, że właściciele przyjmowali spontanicznie osoby potrzebujące). Tym samym baza wskazanych mieszkań aktualizowana była przez pracowników Ośrodka na bieżąco.

Łącznie w okresie od 1 marca 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku zweryfikowano **280 mieszkań** udostępnionych uchodźcom przez mieszkańców Dzielnicy Bemowo.

Dyżury na Dworcu Zachodnim

W związku z ogromną liczbą napływających uchodźców, z których większość przyjeżdżała do Warszawy pociągami i autobusami, konieczne stało się udzielanie pomocy informacyjnej i kierowanie do punktów schronienia.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo włączył się w udzielanie tej formy pomocy, co było szczególnie ważne w pierwszych dniach wojny, bowiem w okresie od 24 lutego 2022 roku do 17 marca 2022 roku do Warszawy dotarło 445 000 uchodźców wojennych, głównie kobiety z dziećmi oraz osoby starsze i niepełnosprawne. Przyjechało w tym czasie 217 składów pociągów oraz 957 autobusów.

W okresie od 4 do 17 marca 2022 roku pracownicy Ośrodka pełnili dyżury w obrębie Dworca Zachodniego współpracując w tym zadaniu z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola.

Ośrodek zapewnił dyżury **informacyjno-konsultacyjne na Dworcu Zachodnim** dla przyjeżdżających z Ukrainy uchodźców. Dyżury były pełnione przez 8 godzin w zespołach 2-osobowych, które pracowały od godziny 7:00 do 15:00 oraz od 15:00 do 23:00.

Łącznie w pełnienie dyżurów zaangażowanych było **54 pracowników** Ośrodka.

Na dworcu, staraniem władz Miasta i organizacji pozarządowych zostały utworzone miejsca doraźnej pomocy informacyjnej, żywnościowej, medycznej, psychologicznej, a także poczekalnia, dostęp do łazienek i toalet, miejsca dla kobiet z dziećmi, punkty wydawania bezpłatnych kart telefonicznych, punkty wydawania odzieży i innych artykułów pierwszej potrzeby. Władze m.st. Warszawa zapewniły bezpłatny transport do miejsc tymczasowego pobytu zlokalizowanych w stolicy oraz zapewniły bezpłatne przejazdy komunikacją miejską.

Głównym celem pomocy świadczonej przez pracowników Ośrodka było kierowanie przyjezdnych do bezpiecznych miejsc tymczasowego pobytu (prowadzonych zarówno przez Wojewodę Mazowieckiego jak i przez m. st. Warszawa), a także kierowanie do miejsc dystrybucji żywności oraz do miejsc pomocy medycznej, socjalnej i psychologicznej oraz przekazanie niezbędnych informacji dotyczących poradzenia sobie w sytuacji kryzysowej.

W sytuacji, gdy przyjezdni z Ukrainy planowali dalszą podróż poza Warszawę pracownicy Ośrodka wskazywali właściwy środek lokomocji i lokalizację miejsca odjazdu, co pomagało dotrzeć do miejsca docelowego.

Wiele osób potrzebowało wysłuchania i współczucia w związku z traumatycznym doświadczeniem jaki wiązał się z utratą bezpieczeństwa, opuszczeniem własnego domu i dobytku. Pokonując barierę językową pracownicy wszelkimi sposobami starali się pomóc podróżnym.

Magazyn Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej

W związku z napływem wielu tysięcy uchodźców niezbędne było uruchomienie pomocy żywnościowej i rzeczowej. Osoby, które w pośpiechu uciekały z terenów objętych wojną zazwyczaj zabierały ze sobą tylko niewielki bagaż podręczny. W odpowiedzi na zaistniałą sytuację kryzysową uruchomił się oddolny ruch pomocowy bardzo wielu osób. Niezbędne było połączenie osób chcących podzielić się posiadanymi artykułami pierwszej potrzeby i osób, które tej pomocy potrzebowały.

Wobec powyższego już 7 marca 2022 roku (11 dni po wybuchu wojny i rozpoczęciu masowego napływu uchodźców z Ukrainy) zorganizowano w Ośrodku Magazyn Pomocy Rzeczowej i Żywnościowej.

Pomieszczenia Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych (OWiRON) zostały udostępnione na nowe potrzeby związane z zaistniałą sytuacją kryzysową – miejsce przyjmowania darów i wydawania ich osobom potrzebującym. Magazyn w pierwszym miesiącu działał codziennie, 7 dni

w tygodniu. Później w okresie od 1 kwietnia do 13 maja 2022 roku był czynny 5 razy w tygodniu (od poniedziałku do piątku). Zaangażowali się jego prowadzenie wszyscy pracownicy OWiRON, kilku pracowników OPS oraz wolontariusze.

Od 23 maja 2022 roku na potrzeby magazynu został użyty lokal w Centrum Handlowym Galeria Bemowo przy ul. Powstańców Śląskich 126 i został on przeniesiony w nowe, znacznie większe

miejsce. W okresie od 23 maja do 30 czerwca 2022 roku pomoc rzeczowa i żywnościowa była wydawana 3 razy w tygodniu, a od 1 lipca do 21 grudnia 2022 roku raz w tygodniu.

Dostępność do bezpłatnej żywności i artykułów pierwszej potrzeby zmieniała się z czasem z kilku powodów: obywatele z Ukrainy stabilizowali swoją sytuację życiową w Polsce, podejmowali pracę, która dawała im źródło utrzymania, miejsca tymczasowego pobytu zapewniały wyżywienie osobom tam mieszkającym, zmniejszała się liczba darczyńców i wolontariuszy, a pracownicy Ośrodka zobowiązani byli powrócić do swoich podstawowych zadań.

W nowej lokalizacji w Galerii Bemowo w prowadzeniu magazynu pracowników OPS i OWiRON wsparli współpracownicy i wolontariusze Społeczności Chrześcijańskiej Zachód. Pomimo zmniejszenia częstotliwości pomocy takiej oczekiwało nadal bardzo dużo osób. Na każdy dyżur punktu zgłaszały się nowe rodziny, które przyjeżdżały do Warszawy i nie miały podstawowych artykułów higienicznych czy żywnościowych. Pomimo, że wydawanie pomocy było w określone dni, to pozyskiwanie darów, ich przewożenie i układanie odbywało się w pozostałe dni tygodnia.

Osoby, które zgłosiły się do punktu otrzymywały podstawowe artykuły spożywcze (kasza, ryż, mleko, woda, makaron, konserwy, jogurty, owoce, warzywa, mąka, cukier, olej, przecięry warzywne, sosy warzywne itp.). Rodziny z dziećmi otrzymywały podstawowe artykuły dla dzieci (pampersy, mokre chusteczki, kaszki, mleko modyfikowane, musy owocowe i warzywne itp.). Wydawano również inne potrzebne artykuły, np. talerze, garnki, drobny sprzęt AGD, pościel, koce, ręczniki, śpiwory, materace, zabawki dla dzieci, wózki dziecięce, foteleki samochodowe, łóżeczka dla dzieci, artykuły ortopedyczne (kule, chodziki, wózki dla osób niepełnosprawnych). Przez cały okres funkcjonowania magazynu działało również duże stoisko z nowymi i używanymi ubraniami oraz butami, gdzie każdy mógł wybrać dla siebie to, co potrzebował. W chłodne dni osobom oczekującym w kolejce na zewnątrz wydawano również ciepłe napoje, zupy i kanapki.

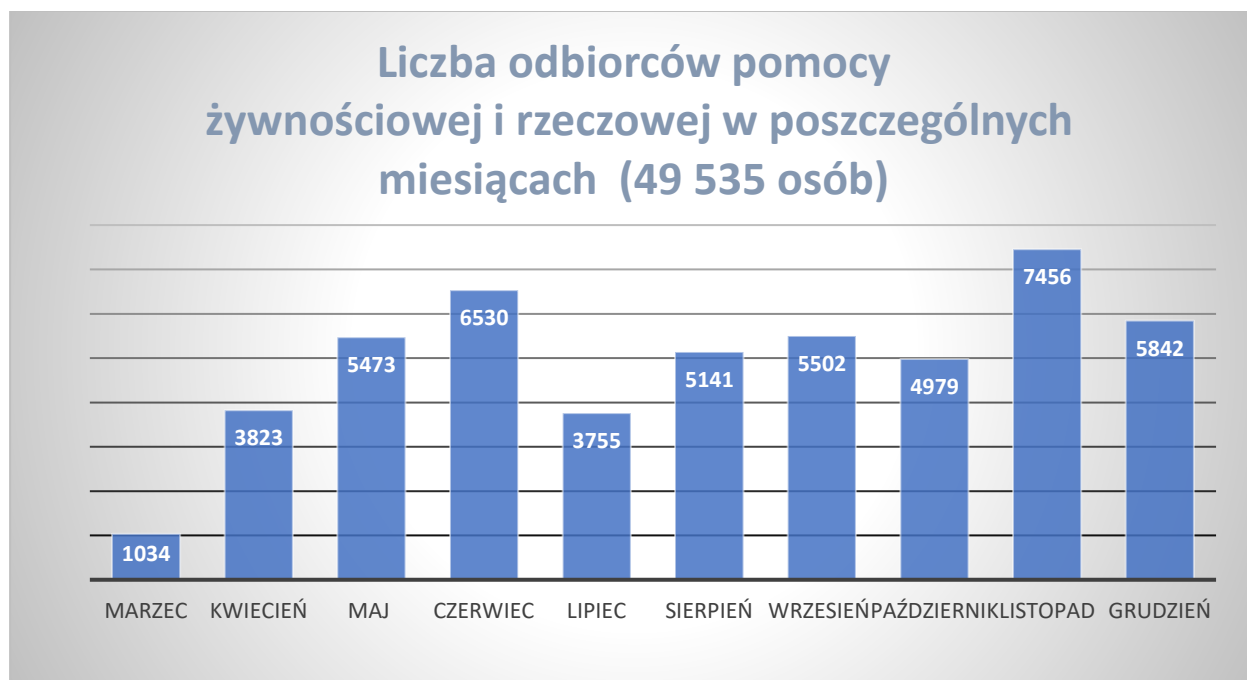
Artykuły pozyskiwano od licznych darczyńców i sponsorów. Wiele z tych darów pracownicy OPS i wolontariusze odbierali z różnych miejsc na terenie województwa mazowieckiego i przewozili do magazynu. Część darów była pozyskiwana również poprzez portal www.copotrzeba.com.

Magazyn Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej prowadzony był przez Ośrodek Pomocy Społecznej od marca do grudnia 2022 roku. W jego prowadzenie zaangażowanych było około 40 pracowników OWiRON i OPS oraz ponad 100 wolontariuszy i darczyńców.

Łącznie ze wsparcia żywnościowego i rzeczowego skorzystało **49 535 osób** z Ukrainy. Liczbę osób objętych pomocą w kolejnych miesiącach przedstawia Wykres 14, a strukturę grupy odbiorców wg płci i wieku przedstawia Tabela 18.

Tabela 18. Liczba odbiorców pomocy żywnościowej i rzeczowej

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Tabela 19. Struktura grupy odbiorców pomocy rzeczowej i żywnościowej

Miesiąc	Liczba odbiorców pomocy ogółem	W tym liczba kobiet	W tym liczba mężczyzn	W tym liczba dzieci	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy
marzec	1 034	538	96	400	599
kwiecień	3 823	1 923	169	1 731	938
maj	5 473	2 710	349	2 414	1 770
czerwiec	6 530	3 315	424	2 791	2 288
lipiec	3 755	1 881	266	1 608	1 338
sierpień	5 141	2 850	457	1 834	1 991
wrzesień	5 502	2 864	500	2 138	2 022
październik	4 979	1 774	744	2 461	2 486
listopad	7 456	3 938	827	2 691	2 755
grudzień	5 842	3 096	678	2 068	2 184
Razem	49 535	24 889	4 510	20 136	18 371

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Świadczenia dla obywateli Ukrainy

Obywatele Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 roku wjechali z Ukrainy na terytorium Polski i zamieszkali na terenie Dzielnicy Bemowo, **mogli liczyć na pomoc z tutejszego Ośrodka w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych**. Świadczenia te stanowiły wsparcie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych i zabezpieczały najpilniejsze wydatki bytowe.

Pomoc była przyznawana na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (specustawa).

Uprawniony do pomocy był każdy obywatel Ukrainy, który przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku do dnia określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 2 ust. 4 specustawy, deklarował zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i został wpisany do rejestru PESEL.

W 2022 roku obywatele Ukrainy, którzy zgłosili się do tutejszego Ośrodka i spełniali przesłanki ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (specustawy) otrzymali wsparcie w niżej opisanych formach:

Świadczenie jednorazowe 300 dla obywateli Ukrainy

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował od 28 marca 2022 roku pomoc dla obywateli Ukrainy zamieszkujących na terenie Dzielnicy Bemowo w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W związku z dużym napływem wniosków (w szczególności w początkowym okresie) do ich przyjmowania zaangażowani byli wszyscy pracownicy Ośrodka. Uruchomione zostały dodatkowe codzienne dyżury w siedzibie Ośrodka oraz w Urzędzie Dzielnicy Bemowo (w okresie od 28 marca 2022 roku do 6 maja 2022 roku). Pracownicy pomagali w wypełnianiu formularzy, sprawdzali ich poprawność, kompletowali niezbędną dokumentację.

Łącznie do końca grudnia 2022 roku wpłynęło **3 068 wniosków**, które obejmowały **5 122 osób** (w tym dzieci). Przyznano świadczenie **4 921 uprawnionym osobom**.

Zapewnienie gorącego posiłku dla uczniów

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku zapewnił obiady dla **406 ukraińskich dzieci**, które uczyły się w 18 szkołach (opłacono **14.464 obiady**). Przyznanie tej formy pomocy w pierwszym okresie w przypadku dzieci obywateli Ukrainy odbywało się na zasadzie przesyłania list dzieci do wskazanych szkół, nie wymagało przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz nie była wydawana w tej sprawie decyzja administracyjna.

Pokrycie kosztów żywienia dziecka w przedszkolu

W przypadku żywienia w przedszkolu dziecka obywatela Ukrainy przyznawane było świadczenie w formie zasiłku celowego dla rodziny za dany miesiąc (płatne na konto placówki). Wnioski o taką formę pomocy były rozpatrywane w oparciu o wypełniony formularz kwalifikujący do przyznania pomocy na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W 2022 roku do tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło **305 wniosków** o pokrycie kosztów całodziennego wyżywienia w przedszkolu dla dziecka obywatela Ukrainy, wydano **305 decyzji** w tej sprawie, pokryto koszty wyżywienia **164 dzieciom**.

Stypendia i zasiłki szkolne

Pomoc materialna o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego dla uczniów na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty obejmowała w 2022 r. również obywateli Ukrainy.

Wsparcie w formie stypendium szkolnego było udzielane uczniowi, który znajdował się w trudnej sytuacji spowodowanej: niskim dochodem na osobę w rodzinie, wielodzietnością rodziny, ciężką lub długotrwałą chorobą członka rodziny, niepełnosprawnością, bezrobociem członka rodziny, niepełnością rodziny, alkoholizmem lub narkomanią, brakiem umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez członków rodziny, zdarzeniem losowym.

Stypendium szkolne przyznaje się na następujące cele:

- zakup podręczników, które nie są udostępniane nieodpłatnie przez szkołę, lektur, encyklopedii, innych książek pomocnych w realizacji procesu dydaktycznego,
- zakup komputerów stacjonarnych, laptopów lub tabletów,
- zakup biletów miesięcznych lub kwartalnych uprawniających do korzystania z komunikacji miejskiej,
- zakup całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą.

Zasiłek szkolny przyznaje się uczniowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

W roku szkolnym 2022/2023 w okresie wrzesień – grudzień 2022 roku ze stypendiów szkolnych skorzystało **17 ukraińskich uczniów**, z zasiłków szkolnych nie skorzystał żaden ukraiński uczeń.

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu lub osobie/rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego oraz w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W 2022 r. przyznano łącznie **20 zasiłków celowych** dla 7 obywateli Ukrainy. Zasiłki przyznano na następujące cele: dofinansowanie do kosztów wynajmu pokoju lub lokalu mieszkalnego, zakup żywności, zakup obuwia, zakup środków czystości, zakup środków higienicznych, zakup odzieży.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przyznaje się w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W 2022 roku przyznano łącznie **2 zasiłki okresowe** (z powodu bezrobocia) dla 1 obywatela Ukrainy. Zasiłki były przeznaczone na zabezpieczenie niezbędnych podstawowych potrzeb.

Liczbę osób – obywateli Ukrainy, którym przyznano świadczenia przedstawia Tabela 20.

Tabela 20. Liczba osób – obywateli Ukrainy, którym przyznano świadczenia

Świadczenia przyznane obywatelom Ukrainy	Liczba osób
Świadczenia jednorazowe (300)	4 921
Zasiłki: celowe, okresowe, posiłki w szkole, oraz wyżywienie w przedszkolu w tym: - Zasiłki celowe - Zasiłki okresowe - Zasiłki celowe na wyżywienie dzieci w przedszkolu - Posiłek w szkole	7 1 164 406
Stypendia szkolne	17

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Monitoring rodzin w związku z pełnieniem funkcji opiekuna tymczasowego dla małoletniego obywatela Ukrainy

Do zadań Ośrodka należało rozeznanie oraz monitorowanie sytuacji rodzin w związku z pełnieniem funkcji opiekuna tymczasowego dla małoletniego obywatela Ukrainy na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w tym rozeznanie oraz monitorowanie:

- sytuacji bytowej rodziny/warunków mieszkaniowych,
- sytuacji zawodowej/materialnej,
- sytuacji zdrowotnej,
- sytuacji przedszkolnej/szkolnej małoletnich,
- potrzeb i oczekiwań zgłoszonych przez rodzinę.

Stosownie do rozeznaczonych potrzeb pracownik Ośrodka oferował rodzinie pomoc w:

- poprawie sytuacji życiowej rodzin z dziećmi, w odnalezieniu się w polskich realiach (integracja oraz adaptacja),
- rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- załatwianiu spraw urzędowych (zasiłki rodzinne, 500 +, zapisy do lekarza i inne zgłoszone przez członków rodziny),
- organizowaniu wsparcia dla dzieci w sprawach szkolnych,
- rozwiązywaniu problemów psychologicznych członków rodziny.

Po ustanowieniu przez Sąd opiekuna tymczasowego pracownik Ośrodka nawiązywał kontakt i odbywał wizytę w środowisku, żeby rzetelnie zweryfikować sytuację rodziny i małoletniego dziecka. Sporządzał dokumentację ze zrealizowanych działań na druku: karta rozpoznania rodziny w związku z pełnieniem funkcji opiekuna tymczasowego dla małoletniego obywatela Ukrainy.

Po rozeznaniu sytuacji pracownik był w stałym kontakcie telefonicznym z rodziną. Wspierał ją i pomagał w rozwiązywaniu bieżących problemów. Co trzy miesiące odbywał się monitoring, ustalał jak się zmieniała sytuacja rodziny. W sytuacjach kiedy rodzina zmieniła miejsce zamieszkania był informowany Sąd, a sprawa była przesyłana do Ośrodka Pomocy Społecznej odpowiedniego do nowego miejsca zamieszkania rodziny. Zadania te od września 2022 roku realizuje asystent rodziny zatrudniony w OPS ze środków UNICEF.

Do zadań asystenta należało również prowadzenie rejestru postanowień sądu dotyczących rodzin w związku z pełnieniem funkcji opiekuna tymczasowego dla małoletniego obywatela Ukrainy.

W 2022 roku objęto monitoringiem **124 opiekunów** tymczasowych, którzy pełnili swoją funkcję wobec **144 małoletnich**.

Pomoc psychologiczna

Rodziny ukraińskie przeżywające kryzys związane z nagłym, nieplanowanym wyjazdem z Ukrainy do Polski, trudnościami w znalezieniu miejsca pobytu i zatrudnienia w Warszawie, trudnościami w adaptacji w nowym miejscu pobytu a także ze śmiercią bliskiej osoby i innymi stresującymi sytuacjami otrzymywały wsparcie psychologiczne. Konsultacje psychologiczne dedykowane były przede wszystkim do osób które potrzebowały rozmowy i podzielenia się swoimi trudnościami, chciały zrozumieć siebie i swoje zachowanie, miały trudności w relacjach z dziećmi, partnerami/partnerkami, chciały zmiany w swoim życiu, przeżywały silne emocje i miały problem z ich kontrolą.

Wsparcie najczęściej dotyczyło pomocy w radzeniu sobie ze stresem w sposób społecznie akceptowany (różne sposoby na odreagowanie lub wyciszenie), z traumą po śmierci osoby bliskiej, poradzeniu sobie z lękiem o członków rodziny i przyjaciół, którzy zostali na Ukrainie. Psycholog udzielał również wsparcia interweniując w sytuacji kryzysowej związanej z konfliktami pomiędzy mieszkańcami czy sąsiadami, problemami z ustaleniem i egzekwowaniem obowiązków związanych z dyżurami porządkowymi w Miejscu Pobytu Tymczasowego „Atrium”, pomagał rozwiązywać konflikty, pokazywał jak łagodzić napięcia i niepokoje. Udzielał również wsparcia dla dzieci przeżywających trudności po rozpoczęciu nauki w polskich szkołach oraz ich rodziców.

Wsparcia psychologicznego udzielało 2 psychologów w języku ukraińskim oraz 1 psycholog w języku polskim z tłumaczem. Łącznie w 2022 roku udzielono wsparcia **150 osobom** z rodzin ukraińskich.

Asystent rodziny

Rodziny ukraińskie, które przybyły do Polski w związku z sytuacją kryzysową i przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogły skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny.

Celem pracy asystenta rodziny ukraińskiej jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, tworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny oraz nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców zwłaszcza w sytuacji kryzysowej związanej z wojną na Ukrainie, ucieczką do Polski i adaptacją w nowym środowisku.

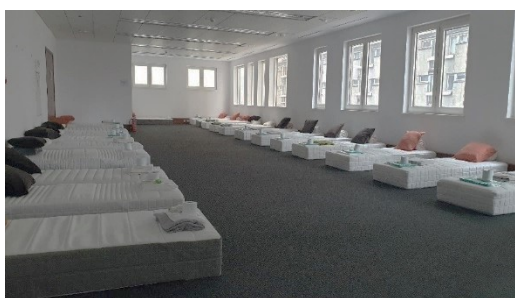
Asystent rodziny w okresie od sierpnia do grudnia 2022 roku wspierał rodziny z dziećmi i pomagał w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej.

- poprawie sytuacji życiowej rodzin z dziećmi,
- pomocy w odnalezieniu się w polskich realiach (integracja oraz adaptacja),
- rozwijaniu zainteresowań i pasji dzieci,
- rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wzmacnianiu i wzbudzeniu motywacji członków rodziny do realizacji celów,
- rozwiązaniu problemów psychologicznych u członków rodziny,
- rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych i zdrowotnych rodziny,
- poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- organizowaniu wsparcia dla dzieci w sprawach szkolnych.

Stają pomocą asystenta rodziny zostało objętych **5 rodzin**, a pomocą doraźną – **20 rodzin**.

Miejsce Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców z Ukrainy „Atrium International”

W związku z koniecznością zapewnienia schronienia obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj z powodu wybuchu wojny m. st. Warszawa podjęło szereg inicjatyw mających na celu utworzenie miejsc tymczasowego pobytu dla uchodźców.

Decyzją Biura Bezpieczeństwa Zarządzania Kryzysowego Urzędu m.st. Warszawy zadanie utworzenia Miejsca Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców w budynku „Atrium International” przy al. Jana Pawła II 23 należącym do Spółki Strabag (z którą Miasto zawarło umowę użyczenia obiektu) zostało powierzone Ośrodkowi Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo i Zakładowi Gospodarowania Nieruchomościami Dzielnicy Wola.

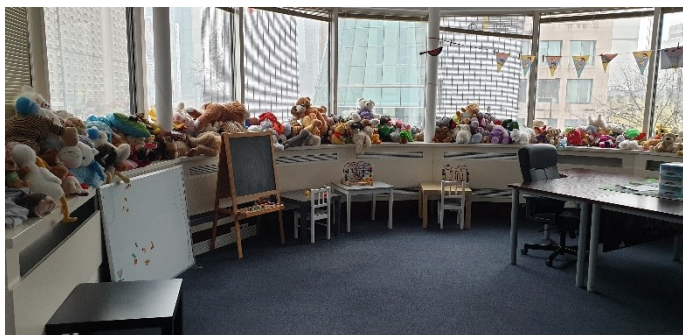
Przygotowanie bazy lokalowej

W dniach 5-6 marca 2022 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo oraz Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami dla Dzielnicy Wola przy wsparciu wolontariuszy dostosowali trzy piętra biurowca do zamieszkania przez uchodźców z Ukrainy.

Przygotowano **350 miejsc** noclegowych, w tym 256 miejsc w 63 pokojach (2 – 7 osobowych) oraz 94 miejsca w przestrzeni open space. W późniejszym czasie, w związku z koniecznością wydzielenia odrębnych pomieszczeń dla osób wykazujących objawy chorobowe COVID-19, zagospodarowano dodatkowo kolejne, ostatnie piętro budynku z 4 pokojami.

Pokoje wyposażono w łóżka polowe, materace sprężynowe, stoły, krzesła, szafki, regały. W każdym pokoju przygotowano niezbędną liczbę pościeli, ręczników oraz podstawowych artykułów higienicznych. Pokoje, w których zamieszkały małe dzieci, wyposażono w łóżeczka i przewijaki. Na każdym z pięter przy zaangażowaniu pracowników Spółki Strabag dostosowano łazienki i zamontowano kabiny prysznicowe. Na każdym z trzech pięter mieszkalnych przygotowano aneksy kuchenne, gdzie mieszkańcy mogli korzystać z czajnika, mikrofalówki oraz przygotowywać szybkie posiłki. Na II piętrze wydzielono pomieszczenie, w którym wydawano ciepłe posiłki (śniadania i obiadowe kolacje). Pomieszczenie to było również miejscem spotkań integracyjnych mieszkańców.

Na I piętrze zorganizowano miejsce przyjmowania i rejestracji mieszkańców – tzw. recepcję, a tuż obok pokój doraźnej pomocy lekarskiej, gdzie następnie zorganizowano dyżury lekarzy i ratowników medycznych. Pokój ten wyposażony został w niezbędne sprzęty medyczne (np. ciśnieniomierz, termometr, inhalator, waga) oraz podstawowe leki dostępne bez recepty

(na ból głowy, gardła, gorączkę, biegunkę itp.). Na każdym z pięter zajmowanych przez mieszkańców wydzielono bawialnie dla dzieci, które wyposażono w odpowiednie meble oraz zabawki, gry, książki. Na jednym z pięter zorganizowano kafejkę internetową, w której mieszkańcy mieli dostęp do komputerów i Internetu. Pokój ten wyposażono w sprzęt komputerowy przekazany przez darczyńców. W budynku udostępniono również sieć Wifi, dzięki której mieszkańcy mogli w swobodny sposób korzystać z Internetu ze swoich telefonów komórkowych i utrzymywać regularny kontakt z bliskimi pozostałymi w Ukrainie. W późniejszym okresie, na IV niezamieszkiwanym piętrze, urządzono pokoje do konsultacji indywidualnych z psychologiem, doradcą zawodowym, pracownikiem socjalnym czy asystentem rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej. Dodatkowo zagospodarowano pomieszczenia do zajęć grupowych (między innymi

warsztatów rozwojowych dla kobiet, spotkań z doradcą zawodowym, warsztatów poszukiwania pracy itp.). Pomieszczenia do spotkań grupowych urządzono dzięki wsparciu darczyńców.

Ustalono wstępną obsadę personalną nowoutworzonego Miejsca Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców „Atrium International” składającą się z pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo i Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami Dzielnicy Wola i w niedzielę 6 marca 2022 roku przyjęto pierwszych mieszkańców.

Obsada kadrowa

Z uwagi na warunki tworzenia placówki, nagły tryb jej powołania oraz jej charakter podobny do ośrodka interwencji kryzysowej, konieczne było zapewnienie całodobowej obsady umożliwiającej zarówno jej funkcjonowanie jako bazy mieszkaniowej z wyżywieniem, jak również niezbędnych usług psychologicznych, medycznych i socjalnych. Aby sprostać temu zadaniu Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zakład Gospodarowania Nieruchomościami Dzielnicy Wola (a w okresie lipiec – październik Fundacja Mama Vdoma) wyznaczyły stałe, 12-godzinne dyżury pracowników, którzy zapewnili obsługę w ramach godzin nadliczbowych. W okresie od 5 marca do 15 października tj. przez 32 tygodnie (224 dni, 448 dyżurów) każda z instytucji zapewniła stałą, 2 - osobową obsadę pracowników. W dniach, kiedy odbywały się spotkania informacyjne, warsztaty edukacyjne, wizyty studyjne gości oraz wydarzenia kulturalne i świąteczne obsada była zwielokrotniona. Oznacza to, że w czasie funkcjonowania placówki pracownicy Ośrodka przepracowali 10 752 osobogodziny na dyżurach stałych (448 dyżurów x 12 godzin x 2 osoby = 10 752 osobogodziny) i około 3 000 osobogodzin w ramach obsady uzupełniającej.

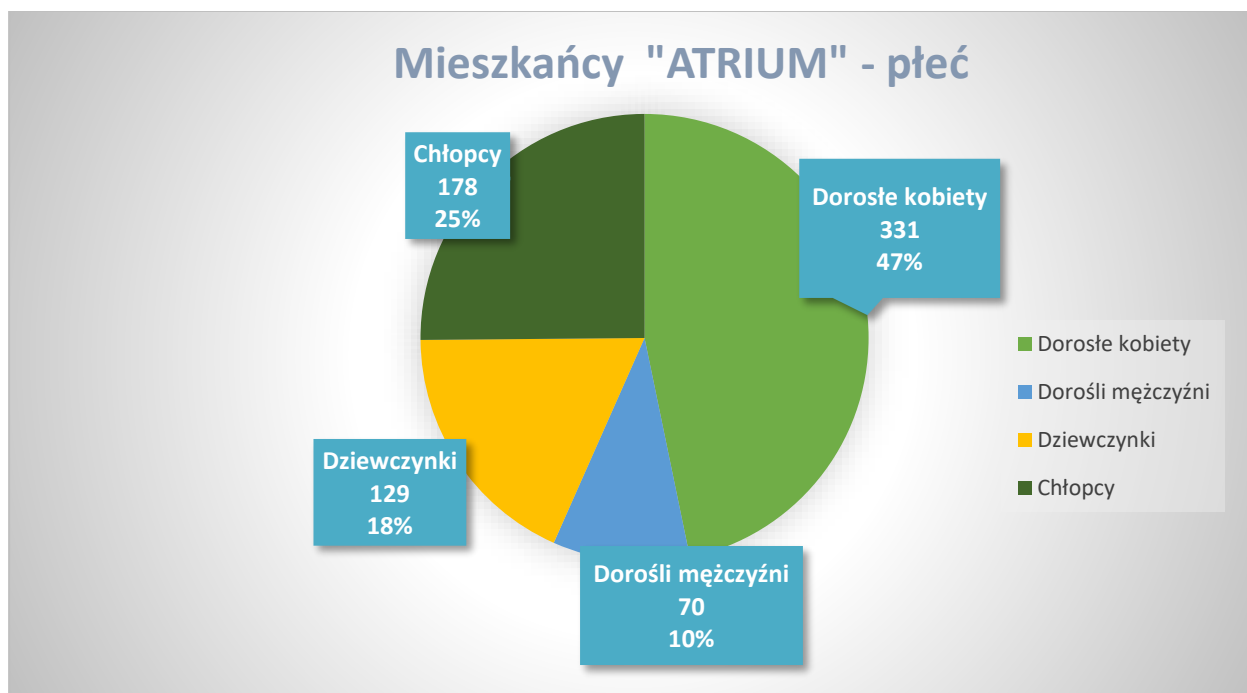
Przyjmowanie i rejestracja mieszkańców

Większość osób, które zamieszkały w „Atrium” zostało do niego skierowanych przez Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego za pośrednictwem Punktu Relokacji na Dworcach Wschodnim, Zachodnim i Centralnym. Przyjmowanie i rejestracja mieszkańców odbywały się na podstawie skierowania i po wypełnieniu ankiety osobowej tuż po przybyciu do „Atrium”. Zdarzały się sytuacje kiedy przyjmowano osoby bez stosowanego skierowania, jednak odbywało się to po konsultacji z przedstawicielem Biura Bezpieczeństwa. Były to sytuacje interwencyjne, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa i natychmiastowego schronienia osobom tego potrzebującym.

Każdorazowo, przy przyjmowaniu nowego mieszkańca dokonywano rejestracji w stworzonej do tego celu bazie. Pracownicy Ośrodka pełniący dyżury dbali o bieżące meldowanie i wymeldowywanie mieszkańców. Dwa razy dziennie przekazywano raport ze stanu osobowego do Biura Bezpieczeństwa.

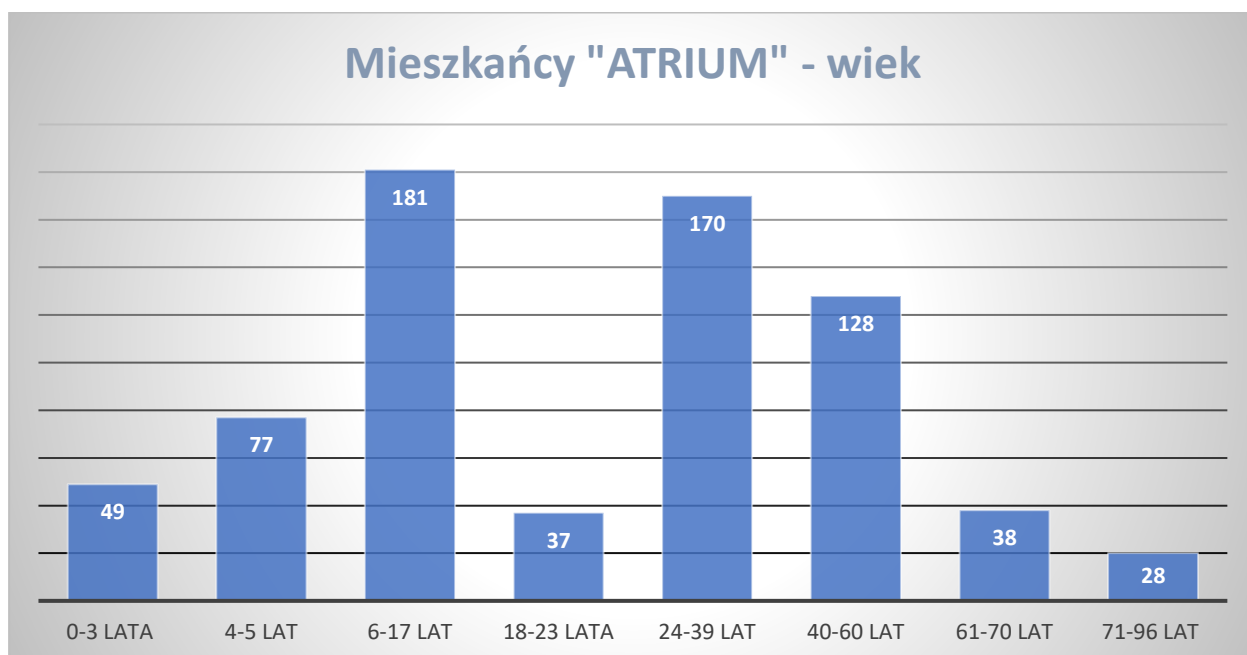
Chcąc zapewnić kontrolę nad przebywaniem w placówce osób do tego uprawnionych, wprowadzono identyfikatory mieszkańca oraz opaski identyfikacyjne na rękę, co pozwoliło uniknąć zamieszkiwanie w „Atrium” osób niezarejestrowanych. W ciągu roku 2022 udzielono schronienia i zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych **708 uchodźcom**. Ich charakterystykę wg wieku i płci przedstawiają Wykres 14 i Wykres 15.

Wykres 14. Mieszkańcy „Atrium” – płeć

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Wykres 15. Mieszkańcy „Atrium” – wiek

Źródło: Opracowanie własne OPS.

Zapewnienie posiłków

Mieszkańcy „Atrium” od pierwszego dnia zakwaterowania mieli zapewnione gorące pełnowartościowe posiłki (śniadania, obiady i kolacje) oraz artykuły spożywcze niezbędne do przygotowania drugich śniadań i podwieczorków.

W okresie od marca do lipca 2022 roku ciepłe posiłki zapewniali sponsorzy i darczyńcy w tym: Firma Cateringowa Grzegorz Jędrzejczak, Firma Szwajcarka oraz organizacja World Central Kitchen. Od 1 sierpnia 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w wyniku zapytania ofertowego zawarł umowę z Firmą Cateringową Party Sp. z o.o., która codziennie dostarczała śniadania i obiady. Posiłki dostarczane były w podgrzewaczach i wydawane przez mieszkańców w ramach dyżurów w stołówce. Ponadto pracownicy Ośrodka dokonywali zakupu artykułów spożywczych w celu zapewnienia dodatkowego wyżywienia dla osób wymagających specjalnej diety (np. małych dzieci, osób chorych, z alergiami, nietolerancją na gluten itp.).

Przez cały okres działania Miejsca Pobytu Tymczasowego owoce, warzywa, soki, przeciera owocowe, jogurty czy tradycyjne potrawy z kuchni świata były przekazywane dla mieszkańców przez indywidualnych darczyńców. Jednymi z nich byli kupcy z Hali Mirowskiej, którzy za pośrednictwem Banku Żywności w ramach akcji „Nie marnuj żywności” przekazywali owoce i warzywa wolontariuszom i mieszkańcom „Atrium”. Cała żywność była przeznaczana do wspólnego użytku.

Zapewnienie środków higieny i czystości

Mieszkańcy „Atrium” mieli zapewnione podstawowe środki higieny osobistej. W pierwszym okresie były one przekazywane przez darczyńców. Kiedy dostawy darczyńców stawały się niewystarczające Ośrodek przejął na siebie zakup artykułów czystościowych i higienicznych. Mieszkańcom zapewniono również pościel i ręczniki.

Za utrzymanie porządku w częściach wspólnych w początkowym okresie odpowiedzialna była firma zewnętrzna. W miarę integrowania się społeczności mieszkańców stopniowo przejmowali oni to zadanie dbając o porządek zarówno w pokojach, jak i częściach wspólnych.

Zapewnienie pomocy medycznej

W związku z potrzebą zapewnienia pomocy medycznej mieszkańcom „Atrium” w początkowym okresie Ośrodek nawiązał współpracę z Samodzielnym Zespołem Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Bemowo–Włochy. W ramach tej współpracy w miejscu Tymczasowego Pobytu uruchomiony został Punkt Pomocy Doraźnej, który funkcjonował w okresie od 16 marca 2022 roku do 12 października 2022 roku. Punkt w początkowym okresie czynny był przez 5 dni w tygodniu po 2 godziny dziennie. W następnych miesiącach w związku z nabywaniem przez osoby tam przebywające uprawnień do korzystania ze świadczeń w ramach systemu ubezpieczenia zdrowotnego (po uzyskaniu numeru pesel) ograniczono pracę Punktu do 3 dni w tygodniu po 2 godziny.

Pomoc medyczną zapewniał zespół lekarzy i ratowników medycznych. Była ona realizowana w formach takich jak: konsultacje lekarskie i wdrażanie leczenia, kierowanie do specjalistów w celu pogłębienia diagnostyki, wypisywanie recept, poradnictwo medyczne, pomiar i interpretacja parametrów życiowych, wypisywanie zaświadczeń w sprawie konieczności umieszczenia w placówce całodobowego pobytu, przewóz osób niesamodzielnych do szpitala lub do specjalistów. Dostępne były bezpłatnie środki opatrunkowe, leki bez recepty i testy antygenowe w kierunku COVID-19.

W okresie funkcjonowania placówki 30 osobom w trybie pilnym zorganizowano wizyty u różnego rodzaju specjalistów, 4 osoby (starsze niesamodzielne) umieszczono w placówkach całodobowego pobytu (Dom Pomocy Społecznej). Zorganizowano również spotkanie edukacyjne poświęcone szczepieniom. Wsparciem medycznym została objęta większość mieszkańców „Atrium”.

Zapewnienie pomocy psychologicznej

Pomoc psychologiczną mieszkańcom „Atrium” od początku działania placówki zapewniła Specjalistyczna Poradnia Rodzinna Dzielnicy Bemowo. Początkowo były to codzienne dyżury psychologów gotowych udzielać wsparcia w związku z sytuacjami kryzysowymi związanymi z opuszczeniem swojego kraju i bliskich, zagrożeniem życia, trudnościami adaptacyjnymi w nowym miejscu, problemami związanymi z różnicami kulturowymi itp.

Wraz z zatrudnieniem przez Ośrodek psychologów dedykowanych grupie ukraińskiej dyżury zostały ograniczone do trzech, dwóch a później jednego w tygodniu. Jednocześnie Poradnia oferowała wsparcie superwizyjne pracownikom i wolontariuszom pracującym w „Atrium”.

Praca socjalna

Pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej podjął współpracę ze wszystkimi rodzinami mieszkającymi w „Atrium”. Mieszkańcy ze względu na traumatyczne doświadczenie wojny i liczne straty z tym związane a także odmienność kulturową, inne uwarunkowania prawne, mieli trudności w prowadzeniu aktywności życiowej w nowym miejscu, nowych warunkach i w nowej sytuacji. Celem pracy pracownika socjalnego było systematyczne rozeznawanie potrzeb mieszkańców i przy pomocy innych specjalistów organizowanie niezbędnej pomocy. Jedną z pierwszych potrzeb była pomoc mieszkańcom w uzyskaniu numeru pesel, dzięki któremu nabywali uprawnień do świadczeń oferowanych im w Polsce. Pracownik socjalny organizował dla nich pomoc w wypełnianiu wniosków i kierowaniu do odpowiednich urzędów lub tymczasowych miejsc, w których mogli załatwić te sprawę. Konieczne też było informowanie rodziców na temat organizacji systemu edukacji oraz pomoc w zapisywaniu do szkół i przedszkoli. Objęcie dzieci opieką pozwalało na poszukiwanie i podjęcie pracy osobom dorosłym, co wymagało również pomocy pracownika socjalnego. Z uwagi na to, że w „Atrium” zamieszkiwały osoby starsze i ciężko chore zachodziła konieczność wszczęcia procedur umieszczenia tych osób w placówkach

stacjonarnych. Pracownik socjalny pozostawał w kontakcie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola, który ze względu na właściwość terytorialną kompetentny był, aby skompletować niezbędną dokumentację. Mieszkańcy zgłaszali liczne problemy zdrowotne, w tym problemy zdrowia psychicznego. Pracownik socjalny przekazywał potrzeby w zakresie organizacji niezbędnej pomocy koordynatorom punktu recepcyjnego a za ich pośrednictwem lekarzom, ratownikom, psychologom.

Niektórzy mieszkańcy zdecydowali aby wyjechać do innego miasta lub kraju. W tym zakresie również była im udzielana pomoc poprzez przekazywanie informacji o możliwości bezpłatnych przejazdów indywidualnych do miejsc docelowych transportów zbiorowych głównie do Niemiec, Szwajcarii i krajów skandynawskich. We współpracy z innymi osobami pracującymi na rzecz „Atrium” w miarę możliwości sprawdzano wiarygodność oferty.

Z uwagi na różnice kulturowe, pracownik socjalny a także inni współpracownicy „Atrium” edukowali mieszkańców na temat obowiązującego prawa i zasad dotyczących opieki nad dziećmi.

Po zakończeniu funkcjonowania „Atrium” pracownik socjalny koordynował pomoc dla rodzin, którym Urząd m.st. Warszawy umożliwił zamieszkanie w lokalach komunalnych. Przygotowanie lokali do zamieszkania zostało przeprowadzone przez Zakład Gospodarowania Nieruchomościami Dzielnicy Wola (przynane mieszkania usytuowane były na terenie tej dzielnicy). Niezbędna była pomoc w zorganizowaniu umeblowania i jego transport a także przewiezienie posiadanych bagaży. Ważne było też emocjonalne wsparcie ze strony pracownika, bowiem zamieszkanie w nowych warunkach również wiązało się z niepokojem niektórych mieszkank.

Organizacja wolontariatu

Wolontariusze do „Atrium” zgłaszali się niemalże od pierwszych dni uruchomienia Tymczasowego Miejsca Pobytu. Początkowo były to osoby, które pomagały uchodźcom na dworcach, a także przedstawiciele organizacji i instytucji, którzy spontanicznie widząc ogromną potrzebę oferowali swoją pomoc. Można było zgłosić się również

w odpowiedzi na ogłoszenie Ośrodka o naborze wolontariuszy publikowane na forach, grupach, stronach internetowych i portalach społecznościowych. Z uwagi na dużą liczbę osób chętnych do pomocy zachodziła potrzeba koordynacji działań wolontariatu i jego formalnego uregulowania dla bezpieczeństwa osób świadczących usługę oraz tych, do których była ona adresowana. Ośrodek Pomocy Społecznej kierując się wcześniej przyjętą procedurą z każdym wolontariuszem zawierał porozumienie o współpracy, w ramach którego określony był ogólny zakres deklarowanej pomocy, a wolontariusz objęty był szkoleniem, doradztwem koordynatora i ubezpieczeniem. Ponadto Ośrodek uzyskiwał dane osobowe i kontaktowe wolontariusza dzięki czemu osoby świadczące pomoc nie były anonimowe. Dawało to poczucie bezpieczeństwa wszystkim stronom.

Wolontariusze w „Atrium” pomagali w czynnościach gospodarczych, technicznych, zabawach z dziećmi, w organizacji wydarzeń, w towarzyszeniu do miejsc pomocy i placówek ochrony zdrowia usytuowanych poza „Atrium”, rozładunku dostaw żywności, przyjmowaniu i rozpakowywaniu darów, porządkowaniu magazynu odzieży i wielu, wielu innych czynnościach. Najbardziej pożądaną usługą wolontarystyczną w pierwszym okresie kryzysu była pomoc tłumaczy. Do pomocy w „Atrium” zgłosiło się około **170 wolontariuszy**.

Współpraca z darczyńcami

Od początku kryzysu uchodźczego darczyńcy prywatni i instytucjonalni stanowili nieocenione wsparcie oferując pomoc materialną i usługową na rzecz osób poszkodowanych. Na szczególne uznanie zasługują firmy i organizacje wspomagające mieszkańców „Atrium”: World Central Kitchen, Firma Party sp. z o.o., Firma Cateringowa Grzegorz Jędrzejczak, które zapewniały całodienne wyżywienie. Pomocy żywnościowej udzielali także Kupcy z Hali Mirowskiej, Federacja Polskich Banków Żywności, Wspólnota Chrześcijańska Zachód i liczni darczyńcy indywidualni.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Dzielnicy Bemowo – Włochy i Specjalistyczna Poradnia Rodzinna Dzielnicy Bemowo udzielały pomocy medycznej i psychologicznej.

Firma Komfort wyremontowała pomieszczenia, w których urządziła i wyposażała pokoje zabaw dla dzieci. Firma Euro AGD przekazała sprzęt gospodarstwa domowego: pralki, lodówki, kuchenki mikrofalowe, suszarki do ubrań.

Zajęcia edukacyjne dotyczące obszarów prawnych i społecznych prowadziły: Fundacja Centrum Praw Kobiet i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej.

Działania w zakresie integracji społecznej i zawodowej oferowały: Fundacja QZmianom, Stowarzyszenie Na Całe Życie, Polski Czerwony Krzyż, Fundacja Bank Millenium Fundacja E-ON, Fundacja Ave, Fundacja Mama Vdoma.

Ubrania sportowe przekazała sieć Decathlon Sp. z o.o., a akcesoria elektroniczne Firma Vinci Immobilier Promotion Polska sp. z o.o. i Play Therapy Poland.

Mazowiecki Instytut Kultury organizował zajęcia kulturalne, edukacyjne i językowe dzięki czemu mieszkańcy mogli odnaleźć się w nowej sytuacji życiowej.

Ofertę integracyjno-kulturalną „Atrium” wzbogacały m.in. Teatr Wielki – Opera Narodowa i Firma Japońska „Onigiri”.

Wychodząc naprzeciw potrzebom estetycznym kobiet Laboratorium Kosmetyczne Joanna przekazało kosmetyki, a miejscowy zakład fryzjerski zapraszał na bezpłatne usługi.

Lecznica „Straż dla Zwierząt” zadbała o bezpłatne szczepienia i leczenie zwierząt domowych, których właścicielami byli mieszkańcy „Atrium”.

Ponadto pomocy udzieliły także firmy Melita Poland sp. z o.o., Mead Team Poland sp. z o.o., Leroy Merlin Polska sp. z o.o. i liczni anonimowi darczyńcy polscy i zagraniczni. Dzięki darczyńcom potrzeby mieszkańców „Atrium” mogły być zabezpieczone na poziomie ponadstandardowym. Dali oni dowody solidarności i wsparcia w najtrudniejszej z życiowych sytuacji.

Działania na rzecz integracji

Przez cały okres prowadzenia Miejsca Pobytu Tymczasowego dla Uchodźców z Ukrainy starano się podejmować działania na rzecz integracji mieszkańców (z innymi mieszkańcami Atrium oraz z obywatelami Polski). W tym zakresie szczególną współpracę nawiązano ze stowarzyszeniami, fundacjami, różnymi organizacjami, instytucjami czy też osobami prywatnymi.

Niemal od początku funkcjonowania „Atrium”, tj. od marca do września 2022 roku współpracowano z Fundacją Ave, która prowadziła cykliczne zajęcia dla dzieci i rodzin (zajęcia integracyjne, rozwojowe, nauki języka polskiego poprzez zabawę), a także organizowała wycieczki po Warszawie czy wycieczki na kajaki.

Poza powyższym nawiązano współpracę z Centrum Praw Kobiet, Fundacją Promocji Talentów Muzycznych EON oraz ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju i Pomocy Q Zmianom, które organizowało warsztaty rozwojowe dla kobiet. Dzięki współpracy z Mazowieckim Instytutem Kultury zorganizowano lekcje języka polskiego dla młodzieży, a dzięki współpracy ze Szkołą Językową Blue Pencil zorganizowano naukę języka polskiego dla dwóch grup dorosłych.

W kwietniu, wspólnie z mieszkańcami obchodzono Święta Wielkanocne – zorganizowano warsztaty plastyczne, warsztaty kulinarne oraz zaproszono duchownego wyznania prawosławnego do poświęcenia pokarmów. Duży nacisk położono na to, aby mieszkańcy mieli szansę poczuć się jak w domu, w przyjaznej atmosferze przeżyć czas świąt.

W późniejszym okresie kilkakrotnie organizowano okolicznościowe spotkania dla wszystkich mieszkańców, między innymi z okazji Dnia Dziecka, podsumowania współpracy z ZGN czy też spotkania pożegnalnego, podsumowującego funkcjonowanie „Atrium”. Na każde z tych spotkań organizatorzy

przygotowywali poczęstunek oraz program animacyjny. Zauważyć należy, że mieszkańcy „Atrium” każdorazowo włączali się w te przygotowywania i starali się wesprzeć w ich organizacji (przygotowywali słodki poczęstunek oraz występy artystyczne).

Dodatkowo, dzięki zaangażowaniu wolontariuszy, w tym pracowników Firmy Strabag – właściciela budynku, dwukrotnie zorganizowano pikniki motocyklowe z grochówką, wielokrotnie odbywały się projekcje bajek i filmów rodzinnych, czy też wspólne kibicowanie reprezentacji Ukrainy podczas konkursu Eurowizji. Dla mieszkańców „Atrium” spotkania te dawały namiastkę normalności, sprzyjały integracji i odreagowaniu trudnych emocji.

W okresie wakacyjnym, dzięki nawiązaniu współpracy ze Stowarzyszeniem „Na Całe Życie” zorganizowano dwa turnusy wyjazdów kolonijnych dla dzieci i młodzieży z „Atrium” (w wieku 7 – 18 lat) w rejon Zalewu Wiślanego. Większość uczestników wyjazdu była zadowolona z możliwości aktywnego spędzenia czasu w gronie rówieśników.

W ramach programu „Mam Pomysł” realizowanego w ramach współpracy z Klubem Inteligencji Katolickiej zrealizowano 5 projektów sportowych dla młodzieży mieszkającej w „Atrium”. Były to: gimnastyka powietrzna, siatkówka, skateboard, HIP HOP, hulajnoga. W okresie od 15 czerwca 2022 roku do 1 sierpnia 2022 roku 20 uczestników grup sportowych doskonaliło swoje umiejętności. W tym czasie odbyło się łącznie 77 godzin treningów ww. dyscyplin. W czasie wydarzeń integracyjnych w „Atrium” uczestnicy prezentowali swoje osiągnięcia. Odbył się również pokaz kronik filmowych z tych wydarzeń.

Zakończenie funkcjonowania „Atrium”

W związku z zakończeniem terminu użyczenia obiektu „Atrium International” przez Spółkę Strabag oraz polityką ujednolicania standardów tymczasowych miejsc pobytu prowadzonych przez m.st. Warszawa w dniu 15 października „Atrium” zakończyło swoją działalność. Mieszkańcy specjalnie zamówionym transportem zostali przewiezieni wraz z bagażami do nowej lokalizacji przy ul. Wołoskiej 7. Przeprowadzka trwała cały dzień. Odbyła się przy pomocy 20 pracowników Ośrodka, 15 pracowników ZGN Wola i kilkunastu wolontariuszy.

Inne działania wspierające integrację

Nauka języka polskiego

W 2022 roku uruchomione zostały grupowe zajęcia z języka polskiego dla osób, które przybyły z Ukrainy do Polski w związku z konfliktem zbrojnym i toczącymi się w ich kraju działaniami wojennymi. Projekt finansowany był ze środków Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci UNICEF i realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem „Na całe życie” (OPS był partnerem podejmowanych działań).

Zajęcia były prowadzone na różnych poziomach zaawansowania – zarówno w celu nauczania podstaw języka, wzbogacenia słownictwa jak i podwyższenia stopnia komunikacji. Zajęcia odbywały się w pomieszczeniach Ośrodka Pomocy Społecznej: w Miejscu Aktywności Lokalnej Dom Sąsiedzki „Nad Stawem” przy ul. Pełczyńskiego 30B oraz głównej siedzibie Ośrodka przy ul. Rozłogi 10.

Łącznie w okresie od listopada do grudnia 2022 roku zostały zorganizowane 3 grupy warsztatowe, w których języka polskiego uczyło się **45 osób** z Ukrainy. Zrealizowano w tym okresie **60 godzin** zajęć warsztatowych.

Ponadto dla uczestników projektu i członków ich rodzin zostały zorganizowane 2 spotkania edukacyjno-integracyjne o charakterze świątecznym, w których uczestniczyło około **100 osób** oraz we współpracy z aktorami z Teatru Żydowskiego spektakl interaktywny „Ukraińskie bajkowe zabawy”, w którym uczestniczyło **35 osób**. Spotkania te uzupełniły ofertę wsparcia i pozwoliły osobom, które uciekły z Ukrainy szybciej wdrożyć się w polską kulturę.

Projekt na rzecz integracji społecznej i aktywizacji zawodowej dla cudzoziemców

W związku z pomocą cudzoziemcom Ośrodek przystąpił do realizacji programu integracyjnego „Razem możemy więcej” współfinansowanego ze środków Rezerwy Funduszu Pracy „Integracja cudzoziemców na rynku pracy” w ramach konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Projekt realizowany jest od 1 września 2022 roku i przewidziany do 31 grudnia 2023 roku. OPS Bemowo jest partnerem programu, a liderem jest m.st. Warszawa – Biuro Współpracy Międzynarodowej Urzędu m.st. Warszawy. W programie partnerami są również:

- Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bielany,
- Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Południe,
- Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie.

Program składa się z dwóch modułów: części społecznej w ramach projektu „Integracja i aktywizacja społeczna cudzoziemców w Warszawie” oraz części zawodowej w ramach projektu „Aktywizacja zawodowa cudzoziemców w Warszawie”.

Celem programu jest umożliwienie osobom, które przybyły do Polski w związku z kryzysem wojennym przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne możliwości i zasoby nie są w stanie pokonać – poprzez realizację przedsięwzięć prowadzących do wzrostu aktywności zawodowej i integracji w społeczeństwie.

Wsparcie każdego uczestnika programu odbywało się na podstawie indywidualnych diagnoz oraz indywidualnych ścieżek integracji społecznej i zawodowej z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.

W 2022 roku program zakładał realizację następujących zadań:

- pracę socjalną z rodzinami,
- indywidualne wsparcie psychologa,
- indywidualne wsparcie asystenta integracji społecznej,
- indywidualne wsparcie doradcy zawodowego,

- indywidualne wsparcie asystenta integracji na rynku pracy,
- grupowe warsztaty w obszarze zawodowym,
- kursy i szkolenia zawodowe,
- wsparcie specjalistyczne dla dzieci.

W działaniach programu realizowanych przez OPS Bemowo uczestniczyło **20 rodzin**.

Koszt całkowity Projektu w latach 2022-2023: 497 430,80 zł (dotacja celowa z Funduszu Pracy), w tym działania o charakterze społecznym 245 650,00 zł i działania o charakterze zawodowym 251 780,80 zł.

Koszt Projektu w 2022 roku: 104 863,90 zł, w tym działania o charakterze społecznym 42 844,62 zł i działania o charakterze zawodowym 62 019,28 zł.

Wsparcie w uzyskaniu mieszkania z zasobów m.st. Warszawy

Dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola sześć rodzin przebywających w Miejscu Tymczasowego Pobytu „Atrium” przy al. Jana Pawła II 23 w październiku 2022 roku zostało skierowanych do lokali mieszkalnych przyznanych obywatelom Ukrainy w związku z toczącym się konfliktem zbrojnym na terytorium ich państwa.

Lokale były przyznane zgodnie z Zarządzeniem nr 629/2022 Prezydenta m.st. Warszawy z 19 kwietnia 2022 roku w sprawie zasad doraźnej pomocy w formie lokali mieszkalnych obywatelom Ukrainy opuszczającym terytorium tego państwa w związku z konfliktem zbrojnym. O przydział mogli się ubiegać obywatele Ukrainy, którzy: opuścili terytorium tego państwa po 24 lutego 2022 roku w związku z konfliktem zbrojnym i nie przebywali na terytorium RP w ciągu 24 miesięcy przed tą datą dłużej niż 1 miesiąc; zadeklarowali, że Warszawa stanie się ich centrum życiowym; wymagali wsparcia mieszkaniowego i będą w stanie ponosić koszty utrzymania.

Mieszkania zlokalizowane są w dobrych punktach komunikacyjnych na terenie dzielnicy Wola. Pracownicy ZGN Wola przygotowali te lokale do zamieszkania, przeprowadzając konieczne remonty. Mieszkania zostały wyposażone w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego oraz meble. Wolontariusze zaangażowali się w pomoc w przeprowadzce oraz urządzaniu mieszkań. Rodziny podpisały dokumenty umożliwiające zamieszkanie w lokalach na okres 6 miesięcy z możliwością przedłużenia okresu zamieszkiwania do 12 miesięcy. W tym czasie mają możliwość ustabilizować swoją sytuację życiową i podjąć starania zmierzające do pozyskania lokalu socjalnego lub komunalnego z zasobów miasta.

Działania instytucji pomocowych oraz wolontariuszy przyczyniły się do stworzenia bezpiecznych i stabilnych warunków mieszkaniowych dla **11 osób dorosłych** oraz **10 dzieci**.

Finansowanie działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy

Finansowanie działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Finansowanie działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy

Fundusz pomocy -Ukraina	Plan /zł/	Łączne wydatki /zł/
Świadczenia jednorazowe (300)	1 507 764,00	1 505 826,00
Zasiłki: celowe, okresowe, posiłki w szkole, oraz wyżywienie w przedszkolu	207 572,00	207 572,00
Stypendia szkolne	19 096,00	9 554,00
Pomoc psychologiczna	45 888,00	45 887,69
Miejsce pobytowe dla uchodźców „Atrium”	2 279 523,00	2 141 623,40
Prowadzenie magazynu z żywnością (środki własne)	16 625,00	14 625,00
UNICEF-pracownicy socjalni	360 172,00	347 132,60
UNICEF-asystenci rodziny	37 500,00	35 581,43
Razem	4 474 140,00	4 307 802,12

Źródło: Opracowanie własne OPS.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

W roku 2022 w ramach oddziaływań specjalistycznych zrealizowano projekty i programy adresowane do różnych grup klientów Ośrodka: do rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych, seniorów, społeczności lokalnej, osób doświadczających przemocy domowej. Ponadto Ośrodek uczestniczył w realizacji programów rządowych i lokalnych opisanych w niniejszym sprawozdaniu.

7.1. Programy rządowe i lokalne

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące programy rządowe i lokalne:

- Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023” (program rządowy),
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (program UE),
- Program „Korpus Wsparcia Seniorów” (program rządowy),
- Program „Pomoc osłonowa dla osób samotnie gospodarujących na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego” (program m. st. Warszawy).

Program posiłek w szkole i w domu

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023” (zwany dalej: „Posiłek w szkole i w domu”) został przyjęty uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku. Program ma charakter modułowy. W jego skład wchodzi trzy moduły, z których I i II realizowane są przez Ośrodki Pomocy Społecznej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, a moduł III realizowany jest przez gminy na rzecz placówek oświatowych na podstawie ustawy o systemie oświaty.

W ramach modułów I i II Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- posiłek,
- świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności,
- świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Pomoc żywnościowa w ramach Programu mogła być udzielona osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

W realizacji Programu przewidziano 40% udział środków własnych (gminnych) i 60% wkładu ze środków Wojewody.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku realizował program „Posiłek w szkole i w domu” następująco:

- Moduł I – dla dzieci i młodzieży

Uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej udzielono pomocy w formie zakupu posiłku. Pomocą tą na podstawie decyzji administracyjnej objęto **41 uczniów** (uczniowie do 18 r. ż).

- Moduł II – dla osób dorosłych

Osobom potrzebującym w szczególności starszym, chorym i niepełnosprawnym udzielono pomocy żywnościowej w formie zakupu posiłku. Pomocą tą na podstawie decyzji administracyjnej objęto **25 osób dorosłych**.

Łącznie pomocą w formie zakupu posiłku w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” objęto **65 osób**.

Ponadto pomoc w formie świadczenia pieniężnego (zasilek celowy na żywność) przyznano **233 osobom** (381 osób w rodzinie).

Liczbę przyznanych świadczeń w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz wydatkowane na ten cel środki przedstawia Tabela 22.

Tabela 22. Liczba przyznanych świadczeń w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Rodzaj świadczenia	Kwota zadań/środków własnych (udział 40%)	Kwota zadań zleconych/dotacji (udział 60%)	Kwota razem	Liczba świadczeń	Liczba osób
Wieloletni rządowy program: Posiłek w szkole i w domu - posiłek	43 456,16	65 184,24	108640,40	8 869	65
Wieloletni rządowy program: Posiłek w szkole i w domu – świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności	184 091,84	276 137,76	460 229,60	1 005	381
RAZEM	227 548,00	341 322,00	568 870,00	9 874	446

Źródło: Opracowanie własne OPS na podstawie sprawozdania MRPiPS-03.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ)

W roku 2022 Ośrodek uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 (POPŻ), który w trakcie trwania został przedłużony i od grudnia funkcjonuje jako Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ).

Celem Programu było wsparcie osób doświadczających najgłębszych form ubóstwa poprzez udzielenie rzeczowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

W 2022 roku pomoc mogły otrzymać osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nieprzekraczający - 220% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

Organizacją partnerską wydającą żywność odbiorcom skierowanym przez Ośrodek był Polski Komitet Pomocy Społecznej – Punkt Pomocy Rzeczowej przy ul. Rozłogi 13. Rolą Ośrodka w Programie była weryfikacja uprawnień oraz wystawianie skierowań do Programu osobom uprawnionym.

W 2022 roku Ośrodek wydał **119 skierowań** dla **202 osób** w gospodarstwach domowych, w tym dla 10 osób bezdomnych.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Od 1 marca do 31 grudnia 2022 roku Ośrodek był realizatorem programu rządowego „Korpus Wsparcia Seniorów”. Program stanowił element polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Głównym założeniem programu było przeciwdziałanie skutkom pandemii.

Program obejmował dwa moduły:

- zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb;
- poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość” – zakup opasek elektronicznych dla seniorów.

Ośrodek realizował zadania modułu 1 angażując do współpracy na rzecz seniorów pracowników socjalnych i wolontariuszy.

Nabór do programu odbywał się w drodze rozeznania środowiskowego przez pracowników Ośrodka, upowszechniania informacji poprzez media internetowe a także poprzez stronę internetową www.wspierajseniora.pl i infolinię utworzoną w tym celu w ramach programu rządowego „Korpus Wsparcia Seniora”. Najskuteczniejsza okazała się forma kontaktu bezpośredniego lub telefonicznego do pracownika Ośrodka. Pracownicy socjalni rozpoznawali potrzeby osoby starszej i określali zakres pomocy. Określali również w jakim zakresie pomoc powinna zostać udzielona przez pracowników, a w jakim przez wolontariuszy. Po wizycie domowej pracownicy wypełniali kartę zgłoszenia do programu, w której określali działania przeznaczone dla pracownika i wolontariusza a następnie przekazywali kartę koordynatorowi wolontariatu.

Pracownicy socjalni pozostawali w stałym kontakcie z seniorami objętymi programem. Prowadzili z nimi rozmowy wspierające, planowali i organizowali potrzebną pomoc. Wolontariusze udzielali pomocy polegającej na wspólnym spędzaniu czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi. Wychodzili razem na spacer, rozmawiali, wspólne robili zakupy, dostarczali paczki żywnościowe lub świąteczne.

W ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w 2022 roku z pomocy wolontariuszy i pracowników socjalnych skorzystało **450 osób**.

Program realizowało 26 pracowników socjalnych i 12 wolontariuszy.

Koszt programu wyniósł **201 999,51 zł**.

Program „Pomoc osłonowa dla osób samotnie gospodarujących na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego”

Na podstawie Uchwały Rady m.st. Warszawy nr LVII/1810/2021 z dnia 9 grudnia 2021r. w sprawie podwyższenia kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej uprawniającego do zasiłku celowego z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego oraz Zarządzenia nr 24/2022 z 10 stycznia 2022 r. Prezydenta m. st. Warszawy w sprawie wytycznych dotyczących sposobu postępowania o przyznanie zasiłku celowego z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego wobec osób samotnie gospodarujących, Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo realizował ww. program osłonowy obowiązujący w m. st. Warszawa.

Od 1 stycznia 2022 roku mieszkańcy Dzielnicy Bemowo, prowadzący jednoosobowe gospodarstwo domowe, których dochód nie przekraczał 250% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej czyli kwoty 1 940 zł netto miesięcznie mogli ubiegać się o zasiłek celowy na pokrycie kosztów utrzymania budynku lub lokalu mieszkalnego.

Ośrodek, po rozeznaniu sytuacji bytowej, w tym finansowej osoby samotnej, w drodze wywiadu środowiskowego, udzielał pomocy finansowej osobom uprawnionym w formie zasiłku celowego na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu. Pomoc przyznawano w drodze decyzji administracyjnej od miesiąca, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy.

W 2022 roku pomocą objęto **149 osób**.

7.2. Projekty socjalne oraz finansowane ze środków Unii Europejskiej

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2022 prowadził kompleksowe wsparcie dla mieszkańców Dzielnicy Bemowo – klientów pomocy społecznej, poprzez realizację licznych projektów socjalnych i unijnych.

Oddziaływania specjalistyczne adresowane były do różnych grup klientów Ośrodka: rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych, seniorów, społeczności lokalnej, osób doświadczających przemocy domowej. Zrealizowanych zostało 15 projektów socjalnych i 2 projekty unijne.

Projekty na rzecz wspierania rodziny

Projekt „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz”

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo kontynuował działania Projektu „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz”.

Projekt realizowany od 2021 roku jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014 – 2020 (oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działanie 4.1. Innowacje społeczne).

OPS Bemowo jest partnerem Projektu. Liderem jest Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW). W projekcie partnerami są również:

- Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wawer,
- Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Żoliborz,
- Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”.

Celem Projektu jest prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży z problemami psychicznymi zgodnie z Modelem Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego opracowanym przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Działania projektowe są bezpłatne i obejmują kompleksowe wsparcie społeczne i medyczne. Umożliwiają szybką interwencję w momencie wystąpienia kryzysu psychicznego, ułatwiają dostęp do usług psychologicznych, zmniejszają ryzyko konieczności hospitalizacji całodobowej, skracają czas leczenia oraz zmniejszają koszty emocjonalne ponoszone przez rodzinę i dziecko.

Działania dedykowane są osobom do 21 roku życia, które w momencie zgłoszenia do Projektu nie ukończyły 18 lat.

W ramach Projektu OPS Bemowo realizuje działania Centrum Koordynacji i rozpoczął prace w dwóch zespołach:

- Zespół Pierwszego Kontakt – przeprowadzanie diagnoz psychologicznych, opracowywanie Indywidualnych Planów Zdrowienia dla uczestników projektu, pełnienie funkcji Case Menagera procesów zdrowienia,
- Zespół Koordynacji Międzyinstytucjonalnej – koordynacja współpracy i komunikacji międzysektorowej.

Zespół Pierwszego Kontakt

Zespół składa się ze specjalistów psychologów. Do jego zadań należy:

- przyjmowanie zgłoszeń z infolinii,
- przeprowadzanie diagnoz psychologicznych (dziecka i jego otoczenia społecznego),
- opracowywanie Indywidualnych Planów Zdrowienia,
- monitorowanie procesów wsparcia,
- współpraca ze specjalistami ze szkół, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pomocy społecznej.

W Zespole pracuje czterech specjalistów, posiadających przynajmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi, młodzieżą i rodziną w obszarze wsparcia społecznego lub psychologicznego. Koordynator merytoryczny wsparcia dla rodzin, przydziela sprawy zgłaszanych przez infolinię pacjentów odpowiednim specjalistom, nadzoruje i wspiera właściwy przebieg diagnozy i sporządzanie Indywidualnych Planów Zdrowienia uczestników Projektu. Współpracuje również z pracownikami OPS Bemowo w zakresie koordynacji wsparcia dla ich klientów.

W 2022 roku z infolinii przyjęto **191 zgłoszeń dzieci**. W działania na rzecz swoich dzieci zaangażowanych zostało **306 rodziców**. Po zakończonej procedurze diagnostycznej i wyrażeniu zgody na udział w proponowanych formach leczenia poprzez podpisane Indywidualnego Planu Zdrowienia przez dziecko i jego rodziców uruchamiana była procedura przekazywania pacjentów do terapii indywidualnej, rodzinnej lub środowiskowej w poradni terapeutycznej prowadzonej przez Spółkę Ezra.

Zespół Koordynacji Międzyinstytucjonalnej

Jest to Zespół osób reprezentujących instytucje działające na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Bemowa. Do jego zadań należy:

- zapewnienie ścisłej współpracy oraz właściwej komunikacji i koordynacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży, monitorowanie ich współpracy,
- wspieranie instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży w Dzielnicy Bemowo (współpraca na rzecz jakości działań w obszarze wsparcia),
- wpieranie działań na rzecz promocji i profilaktyki zdrowia psychicznego,
- inicjowanie i realizacja przedsięwzięć (w tym innowacyjnych) na rzecz zdrowia psychicznego,
- zbieranie danych na temat bieżącej sytuacji stanu zdrowia psychicznego młodych mieszkańców Dzielnicy Bemowo,
- wymiana doświadczeń oraz łączenie posiadanych zasobów w działania na rzecz rodzin z terenu Dzielnicy Bemowo.

W 2022 roku zostały zorganizowane dwa spotkania Zespołu (30 czerwca i 15 września). Do pracy w Zespole zostali zaproszeni przedstawiciele Urzędu Dzielnicy Bemowo, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 20 na Bemowie, Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Dzielnicy Bemowo, SZPZLO Warszawa Bemowo-Włochy oraz organizacji pozarządowych działających na Bemowie. Do koordynacji pracy Zespołu oddelegowany został pracownik Zespołu Projektów OPS Bemowo.

W trakcie spotkań Zespołu pracowano nad promocją Projektu w kontekście diagnostyki zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży. Efektem był cykl spotkań specjalistów Zespołu Pierwszego Kontakt z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Specjalistycznej Poradni Rodzinnej.

Koszt całkowity Projektu w latach 2021 – 2023: 859 000,80 zł (środki Unii Europejskiej).

Koszt realizacji projektu w 2022 roku 407 826,25 zł.

Projekt „Rodzina”

W 2022 roku Ośrodek realizował Projekt „Rodzina”, który obejmował kompleksowe działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przejawiających różnego rodzaju dysfunkcje zaburzające prawidłową opiekę nad dzieckiem, w tym prowadził specjalistyczne indywidualne wsparcie dla rodzin – asystę rodzinną.

Celem prowadzonej pracy była poprawa sytuacji życiowej rodzin, w szczególności tworzenie optymalnych warunków służących wychowaniu i rozwojowi dzieci, pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabywanie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich, a także przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu oraz integracja społeczna środowisk.

Zadania realizowane na rzecz wspomagania rodziny w szczególności obejmowały:

- wsparcie asystentów rodziny,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodziców,
- prowadzenie edukacji i wsparcia grupowego,
- prowadzenie działań wspomagających rozwój i funkcjonowanie dziecka w jego naturalnym środowisku, poprzez specjalistyczne usługi dla dzieci o specyficznych potrzebach, realizowane w miejscu zamieszkania dziecka przez wyspecjalizowaną kadrę,
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego i grupowego dla dzieci.

Asysta rodzinna

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych od wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej otrzymują wsparcie asystenta rodziny.

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Asystent rodziny pomaga i wspiera rodzinę z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Asystent prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę i co bardzo ważne, praca może być prowadzona również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną (rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej), wówczas rolą asystenta jest działanie na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Zadania asystenta rodzinnego:

- pomoc we wzmacnianiu i wzbudzeniu motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji celów,
- pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych i zdrowotnych rodziny,
- wspieranie w rozwiązaniu dominujących problemów psychologicznych u członków rodziny,
- pomoc w stworzeniu warunków do wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców i rozwiązywania podstawowych problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- pomoc w tworzeniu warunków do wzrostu umiejętności społecznych i aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie do podnoszenia poziomu wykształcenia członków rodziny,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodziny oraz ich aktywności zawodowej (poszukiwanie i podejmowanie pracy zarobkowej),
- koordynowanie wsparcia udzielanego kobietom w ciąży i rodzinom dzieci niepełnosprawnych w ramach ustawy „Za życiem”.

Asystenci rodziny w swoich działaniach współpracowali ściśle z pracownikami socjalnymi, konsultantami, doradcami zawodowymi, kuratorami sądowymi, pracownikami szkół i przedszkoli oraz pracownikami ochrony zdrowia. Ponadto w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i innych członków rodziny podejmowali działania interwencyjne i zaradcze, współpracując interdyscyplinarnie z przedstawicielami innych instytucji i organizacji, a także uczestniczyli w pracach grup roboczych.

W roku 2022 Ośrodek zatrudniał 5 asystentów rodziny w ramach zadaniowego czasu pracy.

W 2022 roku wsparciem asystenta rodziny objętych były **53 rodziny**. Asystenci odbyli **1 162 spotkania z rodzinami**.

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin z dziećmi

Zakres poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego i psychologicznego) był bardzo szeroki i obejmował różne formy pomocy udzielanej dzieciom i dorosłym. Pomoc skoncentrowana była wokół złożonej problematyki wychowawczej, głównie dotyczyła napotykaných przez rodziców trudności w postępowaniu z dziećmi, nieprawidłowych relacji rodzic – dziecko, problemu rozvodu rodziców, zachowań destrukcyjnych dzieci (wagary, ucieczki, używki, itp.), problemów rodzinnej opieki zastępczej. Istotą specjalistycznego poradnictwa w szczególności było dążenie do skorygowania postępowania wychowawczego rodziców poprzez podjęcie próby zmian w nawykach, zwyczajach, metodach wpływu na dziecko, relacjach między członkami rodziny. Z konsultacji korzystały również osoby będące w kryzysie w związku małżeńskim lub partnerskim, dążące do ułożenia wstępnego planu pracy dla poprawy relacji rodzinnych i zbudowania motywacji do podjęcia działania na rzecz zmiany.

Dla osób dotkniętych problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu przez nich lub osoby bliskie prowadzono konsultacje pod kątem stworzenia diagnozy i planu leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych, edukację dotyczącą uzależnień oraz kierowano do miejsc prowadzących terapię długoterminową.

W ofercie znalazły się różne rodzaje konsultacji specjalistycznych:

Konsultacje rodzicielskie, dla rodziców którzy:

- doświadczali trudności, wątpliwości związanych z wychowaniem dzieci,
- czuli się bezradni, czuli, że nie radzą sobie ze swoimi emocjami, zaczynają zachowywać się wobec dziecka w sposób, który ich niepokoi,
- chcieli wesprzeć swoje dziecko w poradzeniu sobie ze zmianą w jego życiu np. pójście do szkoły, narodziny rodzeństwa, rozwód rodziców, śmierć bliskiej osoby, choroba,
- mieli trudności z porozumieniem z drugim rodzicem w sprawach dzieci.

Konsultacje psychologiczne, dla osób które:

- potrzebowały rozmowy i podzielenia się swoimi trudnościami,
- chciały zrozumieć siebie, swoje zachowanie,
- miały trudności w rodzinie, w relacjach z dziećmi, partnerami/partnerkami,
- chciały zmiany w swoim życiu,
- przeżywały silne emocje i miały problem z ich kontrolą.

Konsultacje były jednorazowe lub odbywały się w formie cyklicznych spotkań w zależności od potrzeb klienta. Osoby udzielające poradnictwa służyły bazą aktualnej wiedzy o specjalizacji i dostępności do innych placówek udzielających wsparcia w Warszawie.

W 2022 roku ze specjalistycznego poradnictwa skorzystało **196 rodzin**. Udzielono **423 porad rodzinnych** i **418 psychologicznych**.

Dodatkowo w celu wsparcia rodziców z dziećmi przeżywającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze zatrudniono na umowę zlecenie psychologa, specjalistę do prowadzenia indywidualnych spotkań z dziećmi. Specjalista w okresie marzec - grudzień 2022 roku pomagał we wstępnej diagnozie dzieci sprawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz przejawiających trudne zachowania. Po przeprowadzonych konsultacjach specjalista przekazał pisemną opinię dotyczącą dziecka ze wskazówkami do dalszych oddziaływań dla rodziców i ewentualnego wsparcia w tym obszarze przez pracowników OPS. Rodzice osobiście omawiali z psychologiem sytuację ich dziecka.

W 2022 roku zrealizowano **70 godzin** konsultacji psychologicznych dla **11 dzieci**.

Prowadzenie edukacji i wsparcia grupowego

Warsztaty „Szkoła dla rodziców – wychowywać to kochać i wymagać”

W roku 2022 kontynuowano realizację edukacji dla rodziców z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. W formie grupowych zajęć warsztatowych – zrealizowano projekt „Szkoła dla rodziców – wychowywać to kochać i wymagać”.

Celem warsztatów było przygotowanie rodziców do budowania zdrowych, konstruktywnych relacji z dziećmi i młodzieżą poprzez rozwijanie umiejętności wychowawczych zgodnie z demokratycznym stylem wychowania. W dwóch cyklach warsztatowych wzięły udział **32 osoby**.

Grupa wsparcia „Wioska Kobiet”

W roku 2022 zrealizowano cykl 10 spotkań grupy wsparcia pn.: „Wioska Kobiet”. Spotkania przeznaczone były dla kobiet z małymi dziećmi (do ukończenia 12 mca życia) i trwały po 2 godziny. Głównymi celami grupy były: integracja środowiska mam oraz zapobieganie depresji poporodowej poprzez: psychoedukację, wsparcie psychologiczne oraz stworzenie przestrzeni dla uczestniczek na dzielenie się doświadczeniami z obszaru macierzyństwa. Spotkania odbywały się w siedzibie Miejsca Aktywności Lokalnej „Dom nad Stawem” przy ul. Pełczyńskiego 30B. W ramach

spotkań zrealizowano tematy dotyczące realizacji nowej roli życiowej i związanych z nią zmian w funkcjonowaniu rodzinnym, społecznym, zawodowym i emocjonalnym oraz wynikających z tego wyzwań. Poświęcono również czas na budowanie i wzmacnianie sieci wsparcia oraz zwiększaniu możliwości sięgania po pomoc.

Łącznie w spotkaniach grupy „Wioska Kobiet” udział wzięło **9 kobiet wraz z 9 dziećmi**.

Usługi specjalistyczne dla dzieci o specyficznych potrzebach

W 2022 roku Ośrodek kontynuował świadczenie usług specjalistycznych w formie zajęć indywidualnych z dziećmi o specyficznych trudnościach rozwojowych i problemach w nauce. Usługi świadczone były zgodnie z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Realizacja zadania odbywała się w środowiskach rodzinnych, w miejscu zamieszkania rodzin. Odbiorcami usług były dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, o różnorodnych deficytach rozwojowych i społecznych (w szczególności z ADHD, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, innymi zaburzeniami mowy, więzi, problemami w koncentracji uwagi, wychowywane w rodzinach doświadczających bezradności w opiece i o niskich umiejętnościach rodzicielskich itp.).

W ramach zadania prowadzona była praca terapeutyczna z dziećmi nad wyrównaniem ich deficytów szkolnych i przedszkolnych, oraz realizacja zaleceń wynikających z diagnozy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Realizatorzy usług, w miarę możliwości prowadziły pracę z rodziną, mającą na celu wsparcie rodziców w kształtowaniu prawidłowych umiejętności i zachowań w kontekście problemów opiekuńczych i emocjonalnych ich dzieci. Pracowały także nad wzbudzeniem motywacji do pracy u dzieci, podniesieniem poczucia własnej wartości. W pracy nad powyższymi obszarami wykorzystywano gry edukacyjne, wykonywano prace plastyczne, rozwiązywano zagadki logiczne.

W 2022 roku (w okresie marzec – listopad) usługi świadczyły dwie realizatorzy doświadczone w pracy z dziećmi i młodzieżą. Wsparciem objęto **10 dzieci**, zrealizowano **154 godziny zajęć**.

Trening Umiejętności Społecznych (TUS) dla dzieci

Celem treningu umiejętności społecznych jest poprawa funkcjonowania społecznego, emocjonalnego i intelektualnego dzieci. Uczestnikami były dzieci, które przejawiały trudności w nawiązywaniu i utrzymaniu kontaktów społecznych, potrzebowały wsparcia w budowaniu poczucia własnej wartości, nauki stawiania granic jak również nauki współpracy i współzawodnictwa. Spotkania odbywały się na przełomie roku 2022/2023 od 7 listopada 2022 roku. Całość treningu obejmowała 12 spotkań po 1,5 godziny oraz indywidualne konsultacje kwalifikacyjne z rodzicami przed rozpoczęciem TUS i podsumowujące po zakończeniu. Podczas spotkań warsztatowych stosowano zróżnicowane metody i narzędzia pracy dostosowane do zaplanowanej tematyki oraz kondycji psychofizycznej dzieci danego dnia. W warsztatach wzięło udział **6 dzieci**.

Koszt projektu: 22 742,74 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Projekty na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Projekt „Budowanie Mocy – Stop Przemocy na Bemowie”

W ramach działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Dzielnicy Bemowo w 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej planował realizację szeregu działań w ramach projektu pn. „Budowanie Mocy – Stop Przemocy na Bemowie”.

Odbiorcami projektu było łącznie **422 osoby** dorosłe: doświadczające przemocy domowej, zagrożone występowaniem przemocy bądź po doświadczeniach przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Ponadto działaniami objęci zostali również specjaliści z różnych służb i instytucji, zaangażowani w problematykę przemocy.

Głównymi celami projektu było przeciwdziałanie przemocy, zatrzymanie przemocy, pomoc w zwiększeniu mocy osobistej i odzyskaniu zdolności do radzenia sobie w zdrowy, bezpieczny sposób, a także odbudowanie ważnych aspektów życia i uzyskanie stabilizacji. Ponadto zakładano zwiększenie kompetencji w zakresie radzenia sobie ze skutkami przemocy domowej, jak też korektę zachowań agresywnych u osób podejrzanych o stosowanie przemocy.

W ramach projektu w 2022 roku zrealizowane zostały następujące działania:

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo rodzinne z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane było przez indywidualny kontakt konsultantów - specjalistów przeciwdziałania przemocy w rodzinie z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy. Ukierunkowane było na udzielanie informacji, edukacji, wsparcia, motywowanie do zmiany, do skorzystania z pomocy specjalistycznej, w tym korzystania z pomocy psychologicznej i grup wsparcia, programów edukacyjno-korekcyjnych i leczenia uzależnień. Osoby doświadczające przemocy otrzymywały również wsparcie w postaci planu bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia przemocą.

Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego udzielało 3 specjalistów, z **241 porad** skorzystało **130 osób** z **86 rodzin**.

Poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne realizowane było przez konsultantów - psychologów. Spotkania z psychologiem dawały możliwość nabycia nowych umiejętności związanych z lepszym radzeniem sobie z problemem przemocy, nauki stawiania granic, radzenia sobie z impulsywnością i gniewem, wzmocnienia sprawczości, pogłębienia samoświadomości swoich potrzeb oraz uzyskania wsparcia i odreagowania skumulowanych emocji w bezpiecznych warunkach. Podczas spotkań istotną była również praca z traumą, poczuciem wstydu, winy, krzywdy jak i pogłębienie samoświadomości w zakresie źródeł swoich zachowań, a także przeformułowywanie dotychczasowych destrukcyjnych schematów postępowania. Wsparcie udzielane było w formie poradnictwa, pomocy terapeutycznej bądź interwencji kryzysowej.

Osobami, które skorzystały z pomocy psychologicznej byli klienci doświadczający przemocy w rodzinie, zagrożeni jej wystąpieniem bądź borykający się ze skutkami doznawanej przemocy w przeszłości, jak i podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie.

Specjalistycznego poradnictwa psychologicznego udzielało 3 specjalistów, z **434 konsultacji** skorzystało **106 osób** z **93 rodzin**.

Warsztat „Mogę inaczej”

Na podstawie doświadczeń nabytych podczas kilkuletnich działań na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie zaplanowano rozszerzenie lokalnej oferty wsparcia dla tej grupy beneficjentów. Poza zwiększeniem ilości czasu na konsultacje indywidualne, zorganizowano weekendowy warsztat dla osób mających trudności z kontrolą złości, obejmujący wiedzę i ćwiczenia praktyczne z zakresu identyfikacji sytuacji wyzwalających złość i agresję oraz sposobów samokontroli, rozwiązywania konfliktów, zasad dobrej komunikacji i radzenia sobie z emocjami. Głównym celem warsztatu było nabycie konstruktywnych metod radzenia sobie ze złością i agresją. Warsztat odbył się w dniu 8 października 2022 roku i obejmował 10 godzin dydaktycznych. Grupa warsztatowa miała charakter zamknięty. Prowadzona była w oparciu o autorski scenariusz zajęć. Na zajęcia, po rozmowach kwalifikacyjnych zapisanych zostało 8 osób, ostatecznie w warsztacie wzięło udział **5 osób**.

Grupa wsparciowo-rozwojowa „Strefa Budowania Mocy”

Do grupy zostały zaproszone osoby poszukujące pomocy i wsparcia w obszarze radzenia sobie z problemem przemocy w rodzinie a także radzenia sobie z trudnymi emocjami i zadbania o własne potrzeby. Spotkania zostały zapoczątkowane warsztatem, który obejmował wiedzę i ćwiczenia praktyczne w obszarze radzenia sobie z emocjami, zasad dobrej komunikacji, akceptacji siebie i dbania o własne potrzeby. Grupa miała charakter półotwarty.

W okresie marzec – grudzień 2022 roku odbyło 15 spotkań grupy wsparciowo-rozwojowej, w których uczestniczyło **8 kobiet**.

Trening Family Connections

Trening Family Connections jest nową ofertą wsparcia dla rodzin, w których bliska osoba (szczególnie nastolatek lub młody dorosły) zmagają się z problemami zdrowia psychicznego, stosowaniem substancji psychoaktywnych, samouszkodzeniami, kryzysami emocjonalnymi.

Trening został zrealizowany w okresie luty – maj 2022 roku i obejmował 13 dwugodzinnych spotkań, które odbywały się w formie bezpośredniej i online.

Uczestnikami byli rodzice nastolatków i tzw. „młodych dorosłych” (w wieku 18-24 lata), których dzieci przejawiały poważne problemy z regulacją emocji i w wielu przypadkach miały także rozpoznane zaburzenie osobowości z pogranicza (borderline, ang. BPD).

Trening ukończyło **13 osób**.

Doradztwo specjalistyczne dla pracowników socjalnych z zakresu przeciwdziałania przemocy

Pracownicy Działu Przeciwdziałania Przemocy na bieżąco wspierali działania pozostałych pracowników Ośrodka, którzy w ramach obowiązków zaangażowani byli w rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie. Wsparcie pracowników przybierało formę:

- towarzyszenia podczas trudnych rozmów z członkami rodzin doświadczających problemu przemocy w rodzinie,
- uczestnictwa w grupach roboczych,
- pomocy w opracowywaniu planów pomocy rodzinie,
- wspólnych, interwencyjnych wyjść w teren,
- doradztwa, pomocy w przygotowaniu stosownych pism do Sądu bądź Prokuratury,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego po rozmowie z trudnym klientem.

Konsultanci odbyli **153 wyjścia** w środowisko do rodzin dotkniętych przemocą (**61 wizyt konsultantów psychologów i 92 wizyty konsultantów ds. poradnictwa specjalistycznego**).

W związku z realizacją Procedury „Niebieskie Karty” konsultanci brali aktywny udział w pracach 75 grup roboczych. W 2022 roku uczestniczyli w **124 spotkaniach grup roboczych (69 konsultanci ds. poradnictwa specjalistycznego, 55 konsultant-psycholog)**.

Specjaliści 8 razy zeznawali w charakterze świadków w Sądzie oraz 2 razy składali zeznania na Policji.

Szkolenie dla przedstawicieli ochrony zdrowia

W ramach współpracy z przedstawicielami ochrony zdrowia w 2022 roku zorganizowano szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy pn. „Jak działać, aby dać moc? – rozpoznawanie, interwencja, pomoc” skierowane do pielęgniarek środowiskowych podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe. Szkolenie obejmowało tematykę:

- identyfikowania symptomów krzywdzenia,
- interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie oraz możliwości udzielania wsparcia,
- realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
- współpracy interdyscyplinarnej.

Szkolenie odbyło się w dniu 20 września 2022 roku i obejmowało 8 godzin dydaktycznych. Uczestniczyły w nim **22 osoby**.

Lokalne seminarium „Interwencja – Ochrona – Pomoc – Skuteczna współpraca”

Po dwuletniej przerwie spowodowanej ograniczeniami związanymi z epidemią COVID-19, zorganizowano ponownie Lokalne Seminarium pt. „Interwencja – Ochrona – Pomoc - Skuteczna Współpraca”, które odbyło się w dniu 15 czerwca 2022 roku w siedzibie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ulicy Lazurkowej 14.

Seminarium dedykowane było przedstawicielom służb interwencyjnych z terenu Dzielnicy Bemowo, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównymi uczestnikami wydarzenia byli przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Sądu, Prokuratury i Oświaty, tj. służb bezpośrednio zaangażowanych w procedurę interwencyjno-pomocową i karną wobec rodziny z problemem przemocy.

Jako prelegenci – praktycy zaproszeni zostali Pani Liliana Krzywicka – Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, certyfikowany specjalista i superwizor w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Pan Grzegorz Wrona – doktor nauk prawnych, adwokat, certyfikowany specjalista i superwizor w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Seminarium miało charakter wykładowo-warsztatowy. Pierwsza, wykładowa część seminarium poświęcona była zagadnieniom prawnym i psychologicznym. W drugiej części, w module warsztatowym pn. „Szanse i zagrożenia” uczestnicy pracowali nad studium przypadku.

Celem pracy było przygotowanie strategii pomocy dla rodziny. W seminarium wzięło udział **53 osoby**.

Superwizja pracy indywidualnej i grupowej

Zadaniem superwizji jest wspieranie rozwoju zawodowego profesjonalistów pracujących z ludźmi, rozwijanie ich warsztatu pracy i samoświadomości zawodowej a także ochrona przed wypaleniem zawodowym.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował współpracę ze Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, które w ramach umów dotacyjnych zawartych z Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy na lata 2022 - 2023 świadczyło wsparcie dla osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy. W ramach tej oferty przedstawiciele bemowskich służb i instytucji korzystali z superwizji indywidualnych i grupowych.

W ramach tego działania pracownicy socjalni oraz konsultanci Ośrodka, zaangażowani w realizację Procedury „Niebieskie Karty” wzięli udział w **49 spotkaniach indywidualnych** i **6 spotkaniach** w formie superwizji grupowej. Z usługi skorzystały 32 osoby.

Przygotowanie do Kampanii społecznej pn. „Wychowuję mądrze i bezpiecznie”

Wobec obserwowanego wzrostu liczby dzieci doświadczających krzywdzenia w drugiej połowie 2022 roku Ośrodek poczynił kroki w kierunku realizacji kampanii społecznej, której celem będzie przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci.

Opracowano wstępne założenia dla kampanii pn. „Wychowuję mądrze i bezpiecznie”, która jest adresowana do szerokiego grona rodziców, ze świadomością, że są wśród nich tacy, którzy przejawiają deficyty w osobistym funkcjonowaniu, w tym w zakresie umiejętności wychowawczych. Oni będą grupą szczególnej uwagi, ponieważ dla zwiększenia bezpieczeństwa dzieci potrzebna jest im refleksja i korekta własnych zachowań. Odbiorcami kampanii będą również pracownicy placówek oświatowych. Realizację głównych działań kampanii zaplanowano na 2023 rok, w roku 2022 podjęto działania przygotowawcze w tym:

- opracowano koncepcję i logo kampanii,
- opracowano i wydano broszurę edukacyjną dla rodziców,
- opracowano i wydano komiks edukacyjny dla rodziców,
- wyprodukowano spoty promujące kampanię,
- wyprodukowano spot profilaktyczny do rodziców,
- dokonano zakupów niezbędnych urządzeń biurowych (urządzenie wielofunkcyjne, projektor, flipchart), materiałów biurowych oraz artykułów spożywczo-przemysłowych,
- opracowano materiały niezbędne do uruchomienia strony internetowej kampanii (zakładka na stronie OPS Bemowo).

Środki na realizację kampanii zostały pozyskane z Biura Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy.

Koszt projektu: 61 797,47 zł pokryty ze środków Biura Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy w kwocie 49 998,48 zł oraz ze środków własnych OPS w kwocie 11 798,99 zł.

Projekty na rzecz osób wykluczonych społecznie

Projekt „Bemowski Klub Integracji Społecznej”

W 2022 roku w Bemowskim Klubie Integracji Społecznej prowadzona była regularna działalność specjalistyczna na rzecz mieszkańców Dzielnicy Bemowo zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działalność programowa BKIS realizowana była w następujących formach:

- konsultacje indywidualne z psychologiem,
- prowadzenie spotkań grupy samopomocowej,
- konsultacje indywidualne i grupowe z obszaru doradztwa zawodowego,
- praca socjalna,
- udzielanie świadczeń z pomocy społecznej,
- prace społecznie-użyteczne.

Od stycznia do czerwca 2022 roku działalność BKIS została częściowo ograniczona z powodu generalnego remontu siedziby przy ul. Lazurowej 14. Placówka, na czas remontu, realizowała swoje zadania w pomieszczeniach OPS. BKIS wznowił działalność w zrewitalizowanej siedzibie od lipca.

Po generalnym remoncie Klub wyposażono w nowoczesny sprzęt biurowo-techniczny oraz meblowanie. Siedziba po przebudowie i nowej aranżacji pomieszczeń zyskała przyjazną, estetyczną przestrzeń: pokój do pracy indywidualnej z klientem, salę warsztatową wielofunkcyjną oraz salę komputerową z dostępem do komputera, drukarki i Internetu dla klientów wraz z zapleczem sanitarno-socjalnym. Dzięki dokonanej rewitalizacji znaczącej poprawie uległy warunki pracy zarówno pracowników jak i komfort obsługiwanych klientów. Środki finansowe na remont BKIS oraz Ośrodka Wsparcia dla Seniorów znajdującego się w tym samym kompleksie lokalowym, pozyskano z dotacji z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego (dotacja dla zadania „Adaptacja pomieszczeń na rzecz OWdS przy ul. Lazurowej 14”). **Całość dotacji wyniosła 1 356 622 zł.**

Działalność programowa Bemowskiego Klubu Integracji Społecznej w 2022 roku obejmowała następujące zadania:

Wsparcie osób bezrobotnych

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy w ramach swoich kompetencji prowadził pracę socjalną z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy w ramach funkcjonującego „Klubu Aktywizacji Zawodowej w Bemowskim Klubie Integracji Społecznej” skierowanym do mieszkańców Dzielnicy Bemowo i osób korzystających ze wsparcia Ośrodka, pozostających bez zatrudnienia. W ramach funkcjonowania Klubu Aktywizacji Zawodowej zrealizowano:

- konsultacje indywidualne dla osób bezrobotnych
Konsultacje prowadzone były przez konsultanta ds. poradnictwa specjalistycznego oraz psychologa. Odbyło się łącznie **60 spotkań**, w ramach których świadczone pomoc przy określaniu preferencji i kompetencji w zakresie wyboru stanowisk aplikacyjnych, wyszukiwania ofert pracy, nawiązaniu kontaktu z potencjalnym pracodawcą, pomocy przy tworzeniu i redagowaniu dokumentów aplikacyjnych, przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej, itp.
- warsztaty grupowe oraz konsultacje specjalistyczne
W ramach nawiązanej współpracy ze Stowarzyszeniem Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych (BORIS) oraz Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej (OWES) w okresie listopad – grudzień 2022 r. zrealizowano konsultacje indywidualne i warsztaty grupowe w zakresie coachingu zawodowego. Spotkania miały na celu określenie zasobów, preferencji w zakresie wyboru rodzajów aktywności zawodowych oraz edukację dotyczącą przygotowania oraz redagowania CV. Zrealizowano **21 godzin** konsultacji, w których wzięło udział **7 osób** (bezrobotnych uczestników BKIS oraz klientów zgłoszonych przez pracowników socjalnych OPS) oraz dwa 6-godzinne warsztaty szkoleniowe prowadzone przez coacha zawodowego z ramienia OWES, z których skorzystało **8 osób**.
- wsparcie zatrudnieniowe
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy w partnerstwie z Urzędem Pracy m.st. Warszawy oraz czterema lokalnymi placówkami oświatowymi (szkoły i przedszkola z terenu Bemowa) realizował prace społecznie użyteczne w okresie od 11 kwietnia do 30 czerwca 2022 roku. Do realizacji prac zgłoszono 13 osób bezrobotnych, ostatecznie realizowało je **10 osób**. Uczestnicy prac wykonywali swoje obowiązki głównie na stanowiskach pomocniczo-obługowych, takich jak: dozorca, pracownik gospodarczy, ogrodnik, woźny, szatniarz. Zrealizowano łącznie **886 godzin** prac społecznie użytecznych.

Wsparcie osób bezdomnych

W 2022 roku po zmniejszeniu ograniczeń związanych z pandemią wirusa COVID-19 m.st. Warszawa ponownie uruchomiło pełną ofertę pomocową na rzecz osób w kryzysie bezdomności. Pracownicy socjalni BKIS, zgodnie z obowiązującą procedurą, kierowali osoby w kryzysie bezdomności do placówek tymczasowego schronienia. Z osobami kierowanymi do tymczasowego schronienia był zawierany kontrakt socjalny, jeżeli wymagała tego sytuacja udzielana była również pomoc finansowa. W 2022 roku **8 osób** z terenu dzielnicy Bemowo zostało skierowanych do pobytu w schronisku.

Z osobami w kryzysie bezdomności, które nie wyrażały zgody na skierowanie na pobyt do schroniska prowadzona była praca socjalna w miejscu ich przebywania, polegająca na udzielaniu informacji o ofercie pomocowej niskoprogowej udzielanej na terenie m.st. Warszawa (noclegownie, ogrzewalnie, jadłodajnie, pralnie, łaźnie, magazyny z odzieżowe). Osoby bezdomne wymagające pomocy medycznej były kierowane do skorzystania z oferty Fundacji „Ambulans z serca”. Po okresie 2 letniej przerwy wynikającej z ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19 BKIS nawiązał współpracę ze Strażą Miejską polegającą na wspólnej kontroli miejsc pobytu osób bezdomnych przebywających na terenie dzielnicy Bemowo przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej z towarzyszeniem pracowników socjalnych tut. Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach corocznej akcji „Bezdomni Zimą”. Na potrzeby akcji pozyskano dla osób w kryzysie bezdomności żywność z długim terminem przydatności, koce, śpiwory, środki higieniczne i do dezynfekcji oraz zakupiono drobną ciepłą odzież. BKIS współpracował z organizacjami, stowarzyszeniami

i fundacjami działającymi na rzecz osób w kryzysie bezdomności, w tym m. in. z Zespołem Streetworkerów Stowarzyszenia MONAR oraz Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR – MARKOT przy ul. Marywilskiej 44A w Warszawie.

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności

Program prowadzony jest zgodnie z Zarządzeniem Nr 186/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 11.02.2019 roku. W programie uczestniczyło **6 osób** bezdomnych przebywających w 2 mieszkaniach treningowych na terenie Dzielnicy Bemowo. Mieszkania prowadzone są przez Schronisko Przystań-Caritas Archidiecezji Warszawskiej.

W ramach programu osoby bezdomne współpracowały z przedstawicielami schroniska (pracownik socjalny, psycholog) oraz pracownikiem socjalnym z Bemowskiego Klubu Integracji Społecznej. Zainteresowani byli objęci kontraktami socjalnymi, które określały ich indywidualne działania zmierzające do poprawy bieżącej sytuacji życiowej, a docelowo uzyskania własnego lokalu socjalnego. Ponadto każda z osób miała możliwość skorzystania z pomocy finansowej, pomocy rzeczowej, czy też wsparcia specjalistycznego (np. terapeuta uzależnień). W 2022 roku dwie osoby z mieszkań treningowych usamodzielnily się i otrzymały wskazania do samodzielnych lokali socjalnych.

Wsparcie samopomocowe

Okres pandemii COVID-19 w znaczący sposób przyczynił się do pogłębiania problemów osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej. Skutki pandemii kumulowały się najczęściej u osób chorujących psychicznie, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób bezdomnych oraz absolwentów programów pomocowych BKIS, którzy nie odnaleźli się na rynku pracy poprzez powrót do zachowań szkodliwych (np. nawroty lęków, wycofanie z życia społecznego, powrót do myślenia o sobie jako bezwartościowej jednostce, powrót do zaburzonego obrazu własnego problemu, łamanie abstynencji lub zwiększone spożycie środków zmieniających nastrój).

Mając powyższe na uwadze BKIS w 2022 roku kontynuował spotkania grupy samopomocowej pn. „Razem możemy więcej”. Głównym celem pracy grupowej była szeroko rozumiana reintegracja społeczna służąca kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, przeciwdziałanie pogłębieniu się problemów związanych z wykluczeniem społecznym, zwiększenie i rozwinięcie umiejętności psychospołecznych i interpersonalnych, budowanie prawidłowych interakcji z otoczeniem, powrót do aktywności społecznej i zawodowej, wzrost umiejętności pokonywania własnych barier i ograniczeń, zwiększenie poziomu własnej motywacji do podjęcia działania. Spotkania prowadzone były przez dwoje doświadczonych psychologów. Zrealizowano łącznie **27 spotkań** grupowych, w których uczestniczyło **14 osób**. W ramach spotkań grupy zrealizowano ponadto 3 wyjścia kulturalno-integracyjne (kino, Muzeum Karykatury, Muzeum Polin) oraz 3 warsztaty manualno-artystyczne. W miarę zaistniałych potrzeb uczestnicy grupy samopomocowej korzystali z konsultacji indywidualnych z psychologiem. W okresie wrzesień-grudzień zrealizowano 69 konsultacji, z których skorzystało 14 osób. Wszyscy uczestnicy grupy zostali ponadto objęci kompleksową pracą socjalną, z każdym uczestnikiem zostały zawarte kontrakty socjalne.

W 2022 roku uczestnikami BKIS, zgodnie z wymogami Ustawy o zatrudnieniu socjalnym, było **27 mieszkańców Bemowa** (23 mężczyzn i 4 kobiety) korzystających z pomocy Ośrodka.

Koszt projektu: 9 998,55 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Spotkania edukacyjne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo w ramach swojej różnorodnej oferty realizował także zadania na rzecz osób z problemem uzależnień i ich rodzin. W siedzibie OPS działał Dzielnicowy Zespół Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który realizował zadania zlecone przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.st. Warszawy, zgodnie z zapisami określonymi w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.st. Warszawy uchwalanym corocznie przez Radę m.st. Warszawy.

W celu wsparcia osób i rodzin doświadczających problemu uzależnień w Ośrodku realizowany był projekt socjalny prowadzony przez terapeutów uzależnień.

Odbiorcami projektu były osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, hazardu, sportu, zakupów i innych czynności. Oferta skierowana była również do współuzależnionych członków rodzin – partnerów życiowych, rodziców dorosłych dzieci oraz dorosłych z syndromem DDA/DDD.

Projekt obejmował zajęcia edukacyjne, diagnostyczno-wspierające, rozwojowe i integracyjne.

Realizowany był w formach:

- grupowych spotkań edukacyjno-wspierających (zrealizowano 17 spotkań, z których skorzystało **13 osób**),
- konsultacji indywidualnych ze specjalistą ds. uzależnień (zrealizowano **216 konsultacji**, z których skorzystało **48 osób**),
- wyjazdu warsztatowo-integracyjnego dla członków grupy edukacyjno-wspierającej (z wyjazdu skorzystało **10 osób**),
- integracyjnego wyjścia do Teatru Rampa.

W projekcie uczestniczyło **48 osób**.

Koszt projektu: 2 277,71 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Projekty na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Projekt „Warszawski Zintegrowany Model Wsparcia Środowiskowego Osób Dorosłych z Niepełnosprawnością Inteluktualną – testowanie i wdrażanie modelu”

Ośrodek Pomocy Społecznej od dnia 1 czerwca 2020 roku jest jednym ze współrealizatorów (z Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie, Stowarzyszeniem „Otwarte Drzwi” oraz Ośrodkami Pomocy Społecznej Dzielnic: Białołęka, Wola i Wilanów) projektu „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną - testowanie i wdrażanie modelu” w zakresie dotyczącym zatrudnienia asystenta rodziny osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz organizatora społeczności lokalnej. Głównym realizatorem projektu jest Miasto Stołeczne Warszawa. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Celem Projektu jest wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną (w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim), w tym osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, a także ich rodziców i opiekunów.

W ramach projektu osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny/opiekunowie mogą skorzystać m.in. z:

- dopasowanych do potrzeb każdej osoby z niepełnosprawnością intelektualną konsultacji ze specjalistami z różnych dziedzin, m.in. psychologa, prawnika, doradcy zawodowego, seksuologa, dietetyka itp.,
- systematycznej pomocy asystenta rodziny osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
- wsparcia trenera usamodzielnienia,
- pomocy trenera pracy,
- grupy wsparcia (w przypadku opiekunów osób z niepełnosprawnością intelektualną),
- prowadzonych (w tej samej lokalizacji co grupa wsparcia, równoległe do niej) zajęć terapeutycznych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i całościowymi zaburzeniami rozwoju,
- pomocy wytchnieniowej – na czas odpoczynku lub załatwiania spraw przez rodzica/opiekuna osoby z niepełnosprawnością intelektualną - dzięki usłudze asystenta osoby niepełnosprawnej,
- miejsca w mieszkaniu wspomagany: interwencyjno-wytchnieniowym (w sytuacjach gdy opiekun czasowo potrzebuje zająć się wyłącznie swoimi sprawami, swoim zdrowiem) oraz treningowym – przygotowującym osobę z niepełnosprawnością intelektualną do bardziej samodzielnego funkcjonowania.

W związku z realizacją projektu w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnieni są Asystent Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością Inteluktualną oraz Organizator Społeczności Lokalnej.

Asystent rodziny osoby z niepełnosprawnością intelektualną

Asystent Rodziny jest specjalistą, który udziela pomocy rodzinom, w których żyje osoba z niepełnosprawnością intelektualną w różnych obszarach życia (osobistym, bytowym, społecznym, zawodowym). Bazuje on na dobrym rozpoznaniu zasobów i możliwości oraz potrzeb zarówno osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jak też członków jej rodziny. Dzięki temu działa w sposób bardziej dopasowany do indywidualnej sytuacji osoby i jej bliskich.

Pomoc Asystenta opiera się na:

- współpracy z osobą z niepełnosprawnością intelektualną i jej rodziną w kierunku wspólnego rozwiązywania bieżących problemów,
- odkrywaniu mocnych stron i zasobów OzNI i jej rodziny, wzmacnianiu ich oraz rozwijaniu tak, by doprowadzić, w miarę możliwości, do samodzielnego codziennego funkcjonowania,
- dostarczaniu informacji o przysługujących rodzinie i OzNI prawach, przywilejach, usługach i możliwościach pomocy,
- udzielaniu wsparcia w uzyskaniu należnych świadczeń i form pomocy,
- udzielaniu pomocy OzNI i członkom ich rodzin w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych,
- odkrywaniu możliwości uzupełnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz poszukiwania, podejmowania i utrzymania pracy zawodowej (zarówno w przypadku osób z niepełnosprawnością intelektualną, jak i członków jej rodziny).

W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku Asystent Rodziny udzielał systematycznej pomocy **30 osobom** z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzinom. Współpracował z nimi poprzez bezpośrednie, osobiste kontakty w miejscu zamieszkania lub w OPS, utrzymywał z nimi stały kontakt telefoniczny.

W okresie sprawozdawczym Asystent Rodziny:

- opracowywał diagnozy i plany pracy we współpracy z rodzinami i pracownikami socjalnymi z OPS oraz specjalistami zatrudnionymi w Punkcie Informacyjno-Koordynacyjnym dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (PIKONI),
- stymulował rozwój aspiracji autonomicznych u wszystkich OzNI, adekwatnie do ich możliwości,
- udzielał szerszych informacji nt. oferty Projektu (w szczególności mieszkań chronionych, usług asystenta osób niepełnosprawnych, pomocy specjalistów), zachęcał do korzystania z nich,
- udzielał informacji i pomocy w uzyskaniu przysługujących rodzinie i OzNI praw, przywilejów, usług i możliwości w każdej ze sfer życia (najczęściej nt. możliwości uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, skorzystania z dofinansowania ze Stołecznego Centrum Osób Niepełnosprawnych, ubiegania się o rentę socjalną lub świadczenie uzupełniające z ZUS itp.),
- prowadził psychoedukację dla opiekunów OzNI nt. ważności ich potrzeb,
- motywował OzNI do większego angażowania się w obowiązki domowe, naukę obsługi sprzętu domowego, aktywnego spędzania czasu wolnego, aktywności fizycznej, dbania o swoje potrzeby, do przestrzegania zaleceń lekarskich, dietetycznych, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w związku z sytuacją epidemiologiczną,
- motywował opiekunów i osoby z szerszego otoczenia OzNI do aktywnego spędzania czasu wolnego, aktywności fizycznej, do przestrzegania zaleceń lekarskich, dietetycznych, dbania o swój komfort psychiczny, dbania o zdrowie, wykonywania kontrolnych badań lekarskich, do udziału w grupie wsparcia prowadzonej przez Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi”,
- ściśle współpracował z placówkami działającymi na rzecz OzNI takimi jak Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych oraz Punktem Informacyjno-Koordynacyjnym dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
- wdrożył do pracy z rodzinami oraz ich otoczeniem nowatorską metodę Kręgów Wsparcia (wzmacniania autonomii i rozwijania samodzielności OzNI oraz budowania na ich rzecz sieci oparcia społecznego).

Organizator społeczności lokalnej

Organizator Społeczności Lokalnej aktywizował i budował współpracę różnych podmiotów (osób z najbliższego otoczenia, sąsiadów, przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji, firm) na rzecz pomocy osobom z niepełnosprawnością intelektualną.

Organizator Społeczności Lokalnej:

- diagnozował potrzeby i zasoby społeczności lokalnej - w kontekście budowania wsparcia dla OzNI i ich rodzin,
- tworzył warunki do wzajemnego poznania się OzNI i ich rodzin oraz społeczności lokalnej i nawiązywania relacji,
- włączał się w edukowanie społeczności lokalnej nt. możliwości i funkcjonowania OzNI,
- co pozwalało podważać stereotypy, doświadczyć tego, że z osobami z niepełnosprawnością intelektualną można i warto nawiązywać pozytywne relacje sąsiedzkie, towarzyskie, zawodowe,
- nawiązywał kontakty i rozwijał sieć współpracy pomiędzy instytucjami (reprezentującymi różne resorty: zdrowia, kultury, oświaty, pomocy społecznej, zatrudnienia), organizacjami pozarządowymi, miejscami aktywności lokalnej, grupami sąsiedzkimi i firmami.

W wyniku podjętych działań w okresie od stycznia do grudnia 2022 roku Organizator Społeczności Lokalnej uzyskał następujące rezultaty:

- współpracował z **37 przedstawicielami** organizacji pozarządowych i instytucji publicznych z terenu Dzielnicy Bemowo i m.st. Warszawy działającymi lub włączającymi się w działania na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną i członków ich rodzin (łącznie w tym okresie odbyło się **19 spotkań** z przedstawicielami tych podmiotów),
- doprowadził do zawarcia przez OPS Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy sześciu partnerstw (z Fundacją „Wsparcie i Praca Osób Niepełnosprawnych”, Spółdzielnią Mieszkaniową „Rozłogi”, Fundacją „Aktywizacja”, Szkołą Podstawową z Oddziałami Integracyjnymi Nr 301 im. Janusza Korczaka w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 2, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 20, Przychodnią Ortopedyczno-Rehabilitacyjną działającą w ramach Warszawskich Zakładów Sprzętu Ortopedycznego),
- przygotował i współprowadził szkolenia, które realizowane były przez edukatorów – OzNI i trenera ze Stowarzyszenia „Otwarte Drzwi”:
 - szkolenie dla wolontariuszy współpracujących z OPS,
 - szkolenie dla uczniów klasy VII Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 301 im. Janusza Korczaka w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 2,
 - szkolenie dla kadry pedagogicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 301 im. Janusza Korczaka w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 2,
- współorganizował wydarzenie sportowo-integracyjne pn.: „Bemowo na sportowo”, które odbyło się na terenie boiska przy Szkole Podstawowej Nr 363 im. prof. Witolda Doroszewskiego przy ul. Rozłogi 10,
- współpracował z Bemowskim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych Górczewska i Ich Rodzin oraz Opiekunów „Nie jesteśmy sami” w związku z zorganizowaniem przez nie 8 integracyjnych

warsztatów zajęciowych (malarskich i rękodzielniczych) dla osób z niepełnosprawnościami. W spotkaniach wzięło udział łącznie **21 uczestników** projektu (w tym 8 OzNI i 13 osób z ich otoczenia),

- promował działania projektu na Facebooku, w trakcie bezpośrednich spotkań z partnerami oraz w czasie wywiadu na antenie Radia Bemowo FM działającego przy Bemowskim Centrum Kultury;

Koszt całkowity Projektu w latach 2020 – 2022: 462 906,00 zł (środki Unii Europejskiej).

Koszt realizacji Projektu w 2022 roku: 195 334,44 zł.

Projekt „Coffee Time”

Dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim), w tym osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, a także ich rodziców i opiekunów w Ośrodku Pomocy Społecznej realizowano projekt socjalny „Coffee Time”. Projekt ten stanowił uzupełnienie projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – testowanie i wdrażanie modelu”. Prowadzone

działania ukierunkowane były przede wszystkim na integrację społeczną uczestników poprzez umożliwienie im nawiązania kontaktu z osobami działającymi na rzecz lokalnej społeczności, zaznajomienie z ofertą różnego rodzaju miejsc aktywności lokalnej, organizacji pozarządowych i instytucji, a także lepsze poznanie najbliższej okolicy i sposobów spędzania wolnego czasu.

Celem projektu było wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną, aktywizacja społeczna osób korzystających z oferty, podtrzymywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, poprawa funkcjonowania w codziennym życiu i zapobieganie izolacji oraz wykluczeniu społecznemu.

Realizatorami projektu byli pracownicy Ośrodka. Na część spotkań nieodpłatnie zapraszani byli eksperci z zewnątrz, przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz przedstawiciele lokalnej społeczności. Na trzy spotkania zatrudniono również realizatorki zewnętrzne.

Tematy poszczególnych spotkań były ustalane w oparciu o potrzeby i zainteresowania uczestników. Zajęcia obejmowały: spotkania społeczności, warsztaty zajęciowe i rozwijające zainteresowania oraz treningi

umiejętności. W ramach spotkań klubowych zrealizowano m.in.: warsztaty radzenia sobie w nagłych wypadkach, warsztaty usprawniające, warsztaty zajęciowe, wyjścia turystyczne, kulturalne i edukacyjne (w tym: zwiedzanie Starego Miasta, bemowskiego Osiedla „Przyjaźń”, spacer nad Wisłą i do parków, wyjścia do kin i muzeów), warsztaty psychoedukacyjne, wyjścia do restauracji i na pokaz kulinarny w MAL „Spotykalia – Biblioteka Sąsiedzka”, wyjście integracyjne na karaoke w MAL „Dwa Jelonki”, wycieczkę integracyjną do Kampinoskiego Parku Narodowego, spotkania z udziałem zaproszonych gości, grę miejską „Odkrywanie Parku Górczewska jesienią”, wizyty studyjne, wieczory gier planszowych i kolęd.

Ogółem w spotkaniach Klubu Integracyjnego „Coffee Time” wzięło udział **40 osób** (w tym: 24 OzNI, 16 osób z ich otoczenia). W ramach projektu zrealizowano **36 spotkań**.

Koszt projektu w okresie marzec – lipiec 2022 roku w kwocie 7 032,44 zł finansowany był ze środków EFS w ramach projektu „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną - testowanie i wdrażanie modelu” a w okresie wrzesień – grudzień 2022 roku w kwocie 1 159,50 zł finansowany był ze środków własnych OPS.

Projekt „Bemowo na sportowo”

W dniu 28 czerwca 2022 roku na terenie boiska przy Szkole Podstawowej Nr 363 im. prof. Witolda Doroszewskiego przy ul. Rozłogi 10 zorganizowane zostało wydarzenie sportowo-integracyjne pn. „Bemowo na sportowo”. Wzięło w nim udział ok. 50 osób – OzNI (uczestników projektu „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – testowanie i wdrażanie modelu” i Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych) i osób z ich otoczenia. Do udziału w pikniku zostali także zaproszeni przedstawiciele Stowarzyszenia „Otwarte Drzwi” oraz podmiotów publicznych i niepublicznych, które współpracują z OPS w ramach partnerstw na rzecz środowiska OzNI. W trakcie pikniku sportowego swoje stanowiska poprowadzili przedstawiciele Fundacji „Aktywizacja”, Bemowskiego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Dzielnicy Bemowo. Zaproponowali oni uczestnikom zabawy zręcznościowe, loterię fantową i możliwość uzyskania informacji o ofercie dostępnej dla mieszkańców Dzielnicy Bemowo (w tym także dla osób z niepełnosprawnościami). Organizatorzy zaproponowali uczestnikom udział w warsztacie zajęciowym (robienie serc z włóczki) oraz licznych aktywnościach ruchowych, które mogły wykonywać osoby z różnym stopniem niepełnosprawności (rzut piłką do kosza, strzał na bramkę, badminton, stół z piłkarzykami). Wszyscy uczestnicy wydarzenia otrzymali pamiątkowe medale i ugoszczeni byli poczęstunkiem.

Informacje nt. wydarzenia przekazywane były na antenie internetowego Radia Bemowo FM (działającego przy Bemowskim Centrum Kultury). Każdy uczestnik imprezy mógł przesłać pozdrowienia, które następnie przekazywane były w trakcie audycji radiowej.

Koszt projektu w kwocie 5 977,31 zł został finansowany był ze środków EFS w ramach projektu „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną - testowanie i wdrażanie modelu” w wysokości 1.477,31 zł oraz ze środków własnych OPS w wysokości 4 500,00 zł.

Projekt Nordic Walking

Odbiorcami projektu byli uczestnicy Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych. Jego celem było rozwijanie warsztatu chodzenia z kijami, podniesienie sprawności ogólnej, aktywizacja sportowa, społeczna i rehabilitacja. Ważne było również wzmocnienie poczucia własnej wartości, doświadczanie sukcesu, satysfakcji z pokonywania własnych słabości. W 2022 roku odbyło się 12 treningów Nordic Walking (NW), w których wzięło udział **24 uczestników** OWiRON o różnym stopniu sprawności ruchowej. Spacer – treningi NW odbywały się w Kampinoskim Parku Narodowym, w Lasku Bemowskim na Boernerowie oraz w Parku Górczewska. Grupa przeszła w sumie 51 kilometrów.

Koszt projektu: 1245,68 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Warsztaty florystyczne

Odbiorcami projektu byli uczestnicy Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych. Projekt realizowany był w okresie od maja do grudnia 2022 roku. Prowadziła je florystka z dużą wiedzą i umiejętnościami oraz z otwartością na kontakt z osobami niepełnosprawnymi. Celem projektu było poszerzenie wiedzy o roślinach i kwiatach stosowanych we florystyce, aktywizacja społeczna, poprawa sprawności manualnej, doświadczanie wytrwałości i wiary we własne możliwości, pobudzanie kreatywności, gromadzenie nowych doświadczeń oraz podniesienie własnej wartości, samooceny. Odbyły się trzy spotkania po trzy godziny. Każdy z warsztatów miał inną tematykę i był realizowany z wykorzystaniem innej roślinności. Podczas spotkań uczestnicy zadawali pytania dotyczące pielęgnacji roślin oraz dopytywali o nazwy i właściwości roślin, których używali do kompozycji. Każdy uczestnik wykonał własną kompozycję. W warsztatach uczestniczyło **14 osób** o różnym stopniu niepełnosprawności.

Koszt projektu: 2 450 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Projekty na rzecz seniorów

Projekt „Kluby Seniora”

W Ośrodku Pomocy Społecznej w 2022 roku działały dwa Kluby Seniora: Klub „Sami Swoi” i Klub „Lazurowy Zakątek”. Klub Seniora „Sami Swoi” funkcjonuje od marca 2017 roku, natomiast Klub Seniora „Lazurowy Zakątek” swoją działalność rozpoczął w październiku 2022 roku.

W 2022 roku z oferty klubowej skorzystało łącznie **134 seniorów: 73 osoby** uczestniczyły w spotkaniach Klubu Seniora „Sami Swoi” we wtorki i czwartki w godz. 15:00 – 18:00, a 61 osób uczestniczyło w spotkaniach Klubu Seniora „Lazurowy Zakątek” w środy i piątki w godz. 15:00 – 18:00.

W 2022 roku w obu Klubach zorganizowano dla seniorów łącznie **131 spotkań**: 95 z nich zorganizowano w Ośrodku Wsparcia dla Seniorów, a 36 wydarzeń odbyło się poza siedzibą Klubów. Część wydarzeń i aktywności proponowanych uczestnikom Klubów zrealizowanych było przez podmioty współpracujące z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Celem nadrzędnym działalności Klubów Seniora w 2022 roku było czynne aktywizowanie środowiska osób starszych oraz szeroko pojęta integracja bemowskich seniorów, zwłaszcza po długotrwałym okresie izolacji społecznej wywołanej pandemią COVID-19.

Działalność programowa Klubów Seniora

W 2022 roku w Klubach Seniora pracownicy prowadzili i organizowali szereg różnorodnych zajęć, spotkań, wykładów, wyjść, tak aby zaproponowana oferta, w jak najwyższym stopniu odpowiadała na potrzeby klubowiczów. W ramach działalności Klubów zorganizowano i przeprowadzono spotkania, imprezy i zajęcia o charakterze: edukacyjno-kulturalnym, turystyczno-rekreacyjnym, usprawniającym, integracyjno-aktywizującym.

Zajęcia edukacyjno-kulturalne

Wykłady, pogadanki tematyczne

W minionym roku na spotkania klubowe zapraszano specjalistów wielu dziedzin, tak by jak najlepiej odpowiedzieć ofertą programową na rozległe zainteresowania dwóch grup seniorów. Gościliśmy prelegentów między innymi z dziedziny medycyny, zdrowia, dietytyki, bezpieczeństwa czy historii sztuki. Zrealizowano między innymi takie tematy jak:

- „Racjonalne żywienie kluczem do zdrowia”,
- „Osteoporoza w odwrocie”,
- „Zdrowe stopy przepustką do aktywności fizycznej”,
- „Po co chodzimy na nordic walking?”,
- „Interakcje leków z jedzeniem”,
- „Profilaktyka żylaków”,
- „Oswoić emocje”,
- „Z czego korzystać, aby dobrze się porozumiewać...” z cyklu „Życie bez przymusu”,
- „Dlaczego nie było wielkich artystek?” z cyklu „Wielkie artystki”.

Klubowicze mieli również możliwość uczestniczenia w interaktywnych spotkaniach w Muzeum Narodowym w ramach projektu „Moc Sztuki”, który był okazją do aktywnego i osobistego kontaktu z dziełami sztuki.

Spotkania z przewodnikiem wypraw poznawczych i trekkingowych

W 2022 roku kontynuowano cykl spotkań z przewodniczką wypraw poznawczych i trekkingowych Panią Katarzyną Mazurkiewicz. Spotkania połączone były z pokazem slajdów, które były barwnym dopełnieniem fascynujących opowieści o miejscach i ludziach spotkanych podczas wypraw.

Klubowicze mieli okazję w minionym roku uczestniczyć w spotkaniach pn.:

- „Powroty w Himalaje - Zanskar” (Klub Seniora „Sami Swoi”),
- „Indie – intrygujące południe” (Klub Seniora „Sami Swoi”),
- „Nepal – podniebna kraina Himalajów (Klub Seniora „Lazurowy Zakątek”),
- „Jakucja – syberyjskie wędrówki” (Klub Seniora „Lazurowy Zakątek”).

Kurs obsługi smartfona i Punkt Cyfrowego Wsparcia

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Kreatywni 50+ w 2022 roku po raz kolejny odbył się kurs obsługi smartfona, który pozwolił kolejnym seniorom łatwiej poruszać się w świecie nowoczesnych technologii. Program zajęć obejmował m.in. komunikację elektroniczną, naukę zakładania poczty i pisanie e-maili, dokonywanie płatności internetowych, wyszukiwanie ulubionej muzyki, instalowanie i obsługiwanie ciekawych i przydatnych aplikacji oraz inne niezbędne zagadnienia potrzebne, aby obsługa smartfona była przystępna i przyjemna. Seniorzy mogli uczestniczyć również w konsultacjach indywidualnych w ramach Punktu Cyfrowego Wsparcia Seniora, które odbywały się w Ośrodku Wsparcia dla Seniorów w ramach projektu realizowanego przez Urząd m.st. Warszawy i Stowarzyszenie Kreatywni 50+. Podczas tych spotkań wykwalifikowany doradca cyfrowy pomagał rozwiązać problemy z komputerem, tabletem, telefonem czy aparatem telefonicznym.

Wyjścia kulturalne

Wyjścia kulturalne w 2022 roku, tak jak w latach ubiegłych cieszyły się ogromnym zainteresowaniem seniorów. Animatorzy w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi (Fundacją Pomocy Psychologicznej i Edukacji Społecznej RAZEM, Fundacją „Oswoić Stres”), instytucjami kultury (Muzeum Narodowym, Narodowym Centrum Kultury, Teatrem Syrena) mogły zaproponować klubowiczom wiele atrakcyjnych i jednocześnie bezpłatnych wydarzeń kulturalnych.

Seniorzy otrzymali zaproszenia na spektakle muzyczne w Teatrze Syrena:

- musical familijny „Kajko i Kokosz”, na który seniorzy mogli zaprosić swoje wnuki,
- musical na podstawie słynnej serii komiksów „Kapitan Żbik i żółty saturator”,
- musical opowiadający o życiu aktorki estradowej i satyryczki Stefanii Grodzieńskiej „Piplaja”,
- musical w formie interaktywnego teleturnieju „Bitwa o tron”.

Ponadto uczestnicy Klubów brali udział w licznych wyjściach do warszawskich muzeów (Muzeum Narodowego, Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej czy Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego), wzięli udział w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej „Eufonie” uczestnicząc w licznych koncertach muzyki poważnej w Filharmonii Narodowej i Zamku Królewskim. Wychodzili również na seanse do kin m.in. do Kina Atlantic na film krótkometrażowy „Sukienka”, podczas którego odbyło się spotkanie z reżyserem i odtwórczynią głównej roli oraz do Kina Luna na film pt. „Powrót do tamtych dni”.

Zajęcia turystyczno-rekreacyjne

Autokarowe wycieczki krajoznawcze

W roku 2022 odbyły się planowane trzy wycieczki krajoznawcze (dwie w Klubie Seniora „Sami Swoi” oraz jedna w Klubie Seniora „Lazurowy Zakątek”):

- 29.08.2022 roku Klub „Sami Swoi” uczestniczył w autokarowej wycieczce pt. „Między chałupą a pałacem” do Sromowa, Łowicza, Nieborowa i Arkadii,
- 14.09.2022 roku Klub „Sami Swoi” odbył drugą, zaplanowaną wycieczkę autokarową pt. „Lubelszczyzna znana i mniej znana”,
- 25.11.2022 roku Klub „Lazurowy Zakątek” uczestniczył w wycieczce autokarowej do Kawęczyna, gdzie w Gościńcu Wiecha wziął udział w programie pt. „Od ziarenka do bochenka”.

Piesze wycieczki i spacery warszawianistyczne

W 2022 roku seniorzy mieli możliwość uczestniczenia w wycieczkach po najbliższej okolicy – zwiedzając ciekawe miejsca na terenie Warszawy:

- 16.05.2022 roku odbył się spacer warszawianistyczny pt. „Mariensztat”, w czasie którego seniorzy z Klubu „Sami Swoi” w ramach organizowanych przez Stowarzyszenie Przewodników „Złota kaczka” mogli nie tylko zadbać o swoją kondycję fizyczną, ale także dowiedzieć się o historii i ciekawostkach związanych z Marienształem,
- 17.05.2022 roku seniorzy z Klubu „Sami Swoi” uczestniczyli w zorganizowanym wspólnie z Żydowskim Instytutem Historycznym spacerze warszawianistycznym z przewodnikiem po Żydowskim Cmentarzu przy ul. Okopowej,
- 18.05.2022 roku i 27.09.2022 roku klubowicze z Klubu „Sami Swoi” wzięli udział w spacerach nordic walking w Parku Górczewska połączonych z gimnastyką;
- 23.09.2022 roku seniorzy z Klubu „Sami Swoi” uczestniczyli w spacerze przyrodniczym nad Wisłą przeprowadzonym przez Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków,
- 29.09.2022 roku w ramach treningu nordic walking seniorzy mieli możliwość spacerować po Lesie Bemowskim.

Zajęcia usprawniające

Terapia zajęciowa

W 2022 roku seniorzy brali udział w różnorodnych zajęciach manualnych:

- tworzeniu kartek wielkanocnych techniką scrapbookingu – wykonane prace seniorzy mogli zabrać do domu i wykorzystać, by wysłać w formie życzeń świątecznych bliskim osobom,

- warsztatach krawieckich pn. „Pomocne Krawcowe” - w ramach zajęć seniorzy szyli torby, które posłużyły do pakowania darów dla uchodźców z Ukrainy,
- warsztatach artystycznych (plastycznych) zorganizowanych przez Wydział Kultury Dzielnicy Bemowo. W ramach spotkań seniorzy wykonywali świece z wosku pszczelego, kwiaty z organzy, dekoracyjne mydélka, ozdoby z kolorowych opłatków i koralików oraz gwiazdy betlejemskie z papieru.

Animatorki organizowały również inne warsztaty tematyczne w zależności od potrzeb klubowiczów np.: wykonywano korale z wełny, dynie z materiału, stroiki świąteczne, szyto kolorowe ozdoby z filcu, naprawiano biżuterię domową.

Zajęcia ruchowe

W ramach aktywności ruchowych seniorom proponowano:

- warsztaty taneczno-ruchowe realizowane przez Fundację Pomocy Psychologicznej i Edukacji Społecznej RAZEM - zajęcia odbywały się w ramach projektu „Razem po zdrowe nawyki” i były finansowane przez m. st. Warszawę. Fundacja prowadziła również w dwóch grupach gimnastykę usprawniającą dostosowaną do potrzeb seniorów,
- zumbę gold czyli taneczną formę zajęć fitness w rytmie energetycznej muzyki. Projekt był realizowany ze środków budżetu obywatelskiego dla Dzielnicy Bemowo,
- nordic walking, czyli wspólne wyprawy i spacer z kijami,
- choreoterapię (terapię tańcem), w tym tańce w kręgu, integracyjne i „na siedząco”, które uświetniały uroczystości i zabawy taneczne w Klubach,
- pilates i ćwiczenia na zdrowy kręgosłup.

Treningi pamięci

Kluby wielokrotnie proponowały seniorom ćwiczenia, które pomagały zachować dobrą kondycję intelektualną. Zajęcia, które podtrzymywały sprawność poznawczą odbywały się w formach:

- warsztatów teatralnych wspomagających pamięć i koncentrację (zajęcia prowadziła Fundacja Pomocy Psychologicznej i Edukacji Społecznej „Razem” w ramach projektu „Razem po zdrowe nawyki”),
- treningów pamięci w formie gier planszowych oraz spotkań brydżowych.

Zajęcia integracyjno-aktywizujące

Uroczystości okolicznościowe w Klubach Seniora były okazją do zintegrowania grup i miłego spędzenia czasu. W 2022 roku odbyły się następujące uroczystości:

- 6.06.2022 roku – uroczyste otwarcie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów, podczas którego seniorzy z Klubu Seniora „Sami Swoi” pełnili rolę gospodarzy tego miejsca i uroczystie dziękowali wszystkim osobom i podmiotom zaangażowanym w utworzenie placówki,
- 27.06.2022 roku – taneczne spotkanie z muzyką „na żywo” – „Szlakiery z polskich przedwojennych filmów”; seniorzy z Klubu „Sami Swoi” odbyli to spotkanie w Domu Sąsiedzkim „Nad Stawem”,
- 20.09.2022 roku – 5 – lecie Klubu Seniora „Sami Swoi” – wydarzenie uświetnił tort jubileuszowy i występ zespołu „Praskie Małmazje” z repertuarem pt. „Cygański wieczór”. Urodziny były również okazją do wspomnień przy oglądaniu prezentacji ze zdjęciami z działalności Klubu,
- 16.11.2022 roku – uroczysta inauguracja Klubu Seniora „Lazurowy Zakątek”, podczas którego seniorzy złożyli ślubowanie i byli pasowani na Klubowicza. Uroczystość uświetniła zabawa taneczna przy muzyce „na żywo”, poczęstunek oraz pamiątkowe zdjęcia w kreatywnej fotobudce,
- 24.11.2022 roku – uroczyste podziękowanie i wręczenie dyplomów i upominków dla Olimpijczyków reprezentujących Klub „Sami Swoi” podczas Olimpiad: bemowskiej, warszawskiej i mazowieckiej,

- 30.11.2022 roku – integracyjny Bal Andrzejkowy z udziałem seniorów z Domu Aktywnego Seniora oraz klubowiczów z Klubu „Sami Swoi”. Seniorzy tańczyli przy muzyce „na żywo”, brali udział w zabawach i wróżbach andrzejkowych oraz delektowali się przygotowanym na tę okazję słodkim poczęstunkiem,
- Bal Andrzejkowy Klubu „Lazurowy Zakątek” odbył się przy muzyce „na żywo”, z wróżbami i zabawami andrzejkowymi oraz poczęstunkiem,
- 6.12.2022 roku – spotkanie mikołajkowe,
- 15.12.2022 roku oraz 16.12.2022 roku – odbyły się uroczyste spotkania wigilijne Klubów „Sami Swoi” i „Lazurowy Zakątek”, które uświetniły koncerty kolęd w wykonaniu artysty muzyka Adama Tkaczyka. Wspólne kolędowanie, wizyta św. Mikołaja z upominkami i uroczyste kolacje wigilijne były harmonijnym zwieńczeniem całorocznej pracy Klubów.

Ogólnowarszawskie i dzielnicowe uroczystości, imprezy i wydarzenia aktywizujące seniorów

W roku 2022 seniorzy mieli okazję uczestniczyć w wielu warszawskich i dzielnicowych wydarzeniach. W ramach Warszawskich Dni Seniora na Bemowie odbywały się liczne atrakcje mające na celu integrację i aktywizację środowiska seniorów.

Srebrne Bemowo

Dnia 2 października 2022 roku na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji z okazji Warszawskich Dni Seniora na Bemowie przy ogromnym wkładzie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowano całodzienny piknik pn.: „Srebrne Bemowo” w klimacie lat 20. i 30. XX wieku. Podczas tego wydarzenia seniorzy mogli brać udział w licznych warsztatach artystycznych, oglądać prace plastyczne wykonane przez seniorów, występy zespołów wokalnno-tanecznych, pokazy tańca towarzyskiego oraz mody dla seniorów. W trakcie pikniku seniorzy mogli także brać udział w konkurencjach sportowych takich jak zawody pływackie, siatkówka plażowa, bule, ergometry wioślarskie, tenis stołowy, strzelanie czy pchnięcie kulą. Mogli również uczestniczyć w treningach zumbi, nordic walking, judo i ringo. Impreza zakończyła się zabawą taneczną przy muzyce zespołu „Biało - Czarni” i konkursem na najlepsze przebranie retro.

W czasie pikniku Ośrodek prezentował swoje stoisko - namiot zaaranżowany na przedwojenny, warszawski salonik. Odwiedzający stoisko mogli wziąć udział w warsztatach robienia broszek i zapoznać się z działalnością Ośrodka na rzecz seniorów.

IV Warszawska Olimpiada Seniorów

W 2022 roku seniorzy z Klubów Seniora wzięli udział w czwartej edycji Warszawskiej Olimpiady. Wydarzenie to realizowane było przy wsparciu m.st. Warszawy, a głównym organizatorem było Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Chomiczówka”. Impreza odbyła się pod honorowym patronatem Prezydenta m.st. Warszawy. W 2022 roku Olimpiada odbywała się w trzech obiektach:

- 17 września 2022 roku w obiektach sportowych Ośrodka „Solec” Stołecznego Centrum Sportu Aktywna Warszawa przy ul. Solec 71 uczestnicy rywalizowali w takich dyscyplinach jak: tenis stołowy, tenis ziemny, brydż, szachy,
- 24 września 2022 roku w Centrum Rekreacyjno-Sportowym m.st. Warszawy przy ul. Lindego 20 seniorzy rywalizowali w pływaniu stylem klasycznym i dowolnym,
- również 24 września 2022 roku, ale w Ośrodku „Hutnik” Stołecznego Centrum Sportu Aktywna Warszawa przy ul. Marymonckiej 42 odbywała się rywalizacja w takich dyscyplinach jak: pchnięcie kulą, skok w dal, strzelanie z łuku oraz broni pneumatycznej, ergometry wioślarskie. Po zawodach nastąpiło zakończenie Olimpiady.

W trakcie Olimpiady uczestnicy mogli skorzystać z bezpłatnych badań oraz porad zdrowotnych (m.in. pomiary tętna, cukru, tkanki tłuszczowej) w Miasteczku Zdrowego Seniora. Brali też udział w konkursach i zabawach prowadzonych przez animatorów i podziwiali występy amatorskich zespołów.

Mazowiecka Sportowa Senioriada

Klubowicze wzięli udział w Mazowieckiej Sportowej Senioriadzie w Mrozach, która odbyła się 17 września na terenie stadionu sportowego.

Klubowi seniorzy w czasie Olimpiad przyczynili się do bardzo dobrego wyniku Dzielnicy Bemowo w klasyfikacji dzielnicowej. Zwycięzcy konkurencji otrzymali okolicznościowe medale oraz nagrody rzeczowe.

Bieg Przeciw Przemocy

8 października 2022 roku seniorzy zrzeszeni w Klubie Seniora „Sami Swoi” brali udział w biegu nordic walking na dystansie 3 km w ramach Bemowskiej Kampanii Przeciwdziałania Przemocy „Widzisz? Reaguj! – Jeśli nie Ty, to Kto?”. Kampania miała na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy. Bieg odbył się na terenie Wojskowej Akademii Technicznej.

Koła zainteresowań

Seniorzy z Klubów „Sami Swoi” oraz „Lazurowy Zakątek” realizują swoje pasje w kołach zainteresowań. W 2022 roku działały:

- Koło „Pomocne Krawcowe”

Na prośbę Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, zorganizowano warsztaty szycia toreb z materiału. Torby były używane do pakowania darów dla uchodźców z Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym. Seniorki z posiadanych materiałów szyły torby pod okiem wolontariuszki - Pani Karoliny Wojciechowskiej z Fundacji „Pozytywna Praga”.

- Koło brydżowe

W grudniu 2022 roku powstało koło brydżowe w Klubie „Sami Swoi”. Podczas spotkań klubowych we wtorki i czwartki, a także po uzgodnieniu w inne dni, zainteresowane osoby uczyły się i utrwały swoje umiejętności w grze w brydża.

Klubokawiarenka

Klubokawiarenka to miejsce i czas spotkań przy kawie i herbacie oraz drobnym poczęstunku. Funkcjonowanie tej formy spotkań jest ważne ze względu na możliwość wspólnych rozmów, wymiany poglądów i poznawania się bliżej. Klubokawiarenka daje też możliwość odpoczynku i wytchnienia między zajęciami. Podczas spotkań prowadzono krótkie formy integracyjne np.: „Życzenia i postanowienia noworoczne”, zabawy z utrwalaniem imion, itp.

Zebrania społeczności

Zazwyczaj na początku miesiąca odbywały się zebrania społeczności klubowej, podczas których omawiano bieżące sprawy oraz harmonogramy zajęć na najbliższy miesiąc. Nowi członkowie Klubu mogli uzupełniać niezbędne do przyjęcia dokumenty. Przeprowadzono również wewnętrzne ewaluacje oraz ankiety dotyczące potrzeb seniorów. Dokonywano zapisów na wycieczki, wyjścia, zajęcia, itp. Zebrania społeczności były też czasem informowania seniorów o inicjatywach społeczno-kulturalnych na terenie m.st. Warszawy, a w szczególności w Dzielnicy Bemowo.

Koszt projektu: 29 820,76 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Projekt

„Uroczyste Otwarcie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów”

W czerwcu 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej sfinalizował inwestycję przeznaczoną na utworzenie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ul. Lazurowej 14. Otwarcie wyremontowanego i umeblowanego obiektu odbyło się 6 czerwca 2022 roku. Utworzenie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów z ofertą dziennego pobytu i zajęć popołudniowych było długo oczekiwane przez mieszkańców – jest to bowiem pierwsza na terenie dzielnicy placówka tego typu. Na otwarcie zaproszono liczne grono gości, wśród których byli m.in. europarlamentarzyści, parlamentarzyści, przedstawiciele Zarządu i Rady Dzielnicy Bemowo, Forum Bemowskich Seniorów, Spółdzielni Mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, seniorzy z Warszawskiej i Bemowskiej Rady Seniorów oraz seniorzy - podopieczni OPS. Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił wydarzeniu uroczystą oprawę. W programie był czas na podziękowania, zwiedzanie Ośrodka oraz najważniejsze informacje z przebiegu inwestycji wzbogacone pokazem zdjęć a także bankiet i upominki promocyjne dla wszystkich przybyłych gości. Na uroczystości przybyło blisko **170 osób**.

Koszt projektu: 5 271,84 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Akademia Seniora „Z Pasją”

Dnia 14 listopada 2022 roku w Ośrodku Wsparcia dla Seniorów przy ul. Lazurkowej 14 uruchomiono Akademię Seniora „Z Pasją”, której głównym celem jest zapraszanie seniorów do twórczego i aktywnego spędzania wolnego czasu, poprzez rozwój zainteresowań, zdolności i umiejętności. Pierwszą uruchomioną w 2022 roku sekcją w ramach Akademii były warsztaty z rysunku i malarstwa.

Zajęcia prowadził artysta plastyk z wieloletnim doświadczeniem w prowadzeniu grup malarskich.

Odbiorcami projektu byli mieszkańcy Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy w wieku emerytalnym.

W 2022 roku ze spotkań w Akademii skorzystało **24 seniorów** (uczestnicy sekcji malarstwa i rysunku).

Podczas spotkań powstały bardzo różne dzieła od martwej natury, przez pejzaże, portrety, po malarstwo rodzajowe.

Koszt projektu: 1 050 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Forum Bemowskich Seniorów

Forum Bemowskich Seniorów to społeczna inicjatywa współpracy i dialogu na rzecz poprawy jakości życia osób starszych zamieszkałych na Bemowie. Forum skupia ponad 30 podmiotów działających na rzecz seniorów i jest koordynowany przez ośrodek Pomocy Społecznej. W 2022 roku zorganizowano dwa spotkania Forum, które zaowocowały:

- Organizacją ogólnowarszawskiej imprezy w ramach Warszawskich Dni Seniora pod nazwą „Srebrne Bemowo”.
W ramach wydarzenia zorganizowano: stoiska z warsztatami artystycznymi oraz prezentacją prac seniorów, także z profilem działalności poszczególnych placówek, występy zespołów wokalnotanecznych, konkurencje sportowe i rekreacyjne, pokaz ratownictwa medycznego oraz pokaz mody dla seniorów w stylu retro. Imprezę zwieńczyła zabawa taneczna w klimacie lat 20-tych i 30-tych,
- Kontynuacją programu „Bezpieczny Senior na Bemowie”,
Wymianą informacji o ofercie realizowanej na rzecz seniorów na Bemowie.

Projekt zrealizowano bez kosztów po stronie OPS.

Projekty na rzecz organizacji społeczności lokalnej

Projekt „Miejsca Aktywności Lokalnej narzędziem do integracji i aktywizacji społecznej”

Ośrodek Pomocy Społecznej od 2018 roku prowadzi działania w zakresie organizowania społeczności lokalnej. W kolejnych latach działalność ta była rozwijana jako wartościowa metoda integracji społecznej. W roku ubiegłym utworzono dwa Miejsca Aktywności Lokalnej (MAL). Na bazie zawiązanej wcześniej Grupy Sąsiedzkiej „Sąsiedzi Mocni Razem” osadzono działania w Domu Sąsiedzkim „Nad Stawem” przy ul. Pełczyńskiego 30 b oraz uruchomiono nowe miejsce o charakterze plenerowym – MAL-tana przy ul. Rozłogi 10.

Celem projektu jest aktywizacja społeczna poprzez włączenie osób i grup w działalność na rzecz zwiększenia atrakcyjności i użyteczności obszarów ich zamieszkania.

Cele szczegółowe projektu:

- wskazanie i wzmocnienie potencjału mieszkańców w działania na rzecz ich otoczenia,
- motywowanie do uczestnictwa mieszkańców w rozwoju lokalnych społeczności,
- promowanie lokalnego patriotyzmu i kształcenie postaw obywatelskich,
- tworzenie warunków do nawiązywania pozytywnych relacji sąsiedzkich,
- włączanie w życie sąsiedzkie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W realizacji projektu Ośrodek współpracuje z licznymi partnerami. Szczególnie cenna jest współpraca z Centrum Komunikacji Społecznej m. st. Warszawy (CKS), które wspiera inicjatywy lokalne szkoleniowo, konsultacyjnie i pomaga zawiązywać współpracę z nowymi partnerami.

Miejsca Aktywności Lokalnej – Dom Sąsiedzki „Nad Stawem”

W 2022 roku w Domu Sąsiedzkim „Nad Stawem” realizowane były różnorodne zajęcia edukacyjne i kulturalne dla mieszkańców zarówno o charakterze cyklicznym jak i okolicznościowym. Odbywały się one w oparciu o ustalone harmonogramy. Dzięki współpracy z partnerami, Dom Sąsiedzki oferował interesujące formy aktywizacji i integracji, skierowane do wybranych grup odbiorców lub dla całej społeczności. Czynny był codziennie, w dostępnych dla mieszkańców godzinach.

Kawiarenka sąsiedzka

Aby ułatwić mieszkańcom odwiedzenie Domu Sąsiedzkiego „Nad Stawem”, rozpoznanie tego miejsca i jego możliwości utworzono „Kawiarenkę sąsiedzką” czynną w każdy czwartek. Kawiarenka była również czasem spotkań dla mieszkańców już skupionych wokół społeczności Domu Sąsiedzkiego. Na początku regularne spotkania organizacyjne odbywali mieszkańcy funkcjonujący w grupie sąsiedzkiej „Sąsiedzi Mocni Razem”. Stopniowo (od maja 2022 roku) na spotkania przychodziły nowe osoby zachęcane przez sąsiadów z okolicznych osiedli. Podczas spotkań organizacyjnych zbierane były pomysły i sugestie mieszkańców na tematy kolejnych spotkań i akcje służących wzajemnej integracji, wymianie doświadczeń, oddolnych inicjatyw sąsiedzkich wpływających na poprawę komfortu zamieszkiwania na

terenie Osiedla, zapobieganie anonimowości i wykluczeniu społecznemu (pikniki osiedlowe, wymiany sąsiedzkie, akcje osiedlowe, warsztaty manualne, itp.).

W „Kawiarence” obowiązywała reguła wzajemności. Organizatorzy zapewniali kawę, herbatę i coś słodkiego (często własnoręcznie upieczonego przez animatorów), ale również zachęcano mieszkańców do gościnności i przyniesienia oraz dzielenia się czymś słodkim.

W wyniku wspólnych ustaleń, w okresie listopad – grudzień 2022 roku, w dni funkcjonowania „Kawiarenki” zrealizowano spotkania tematyczne m.in.:

- „Litwa wielokulturowa” - prezentacja interdyscyplinarna pod kierunkiem dyplomaty Pawła Krupki (45 osób),
- „Obyczaje, mody i wyjazdy do sanatoriów. Życie codzienne wyższych sfer po Odzyskaniu Niepodległości”. Święto Niepodległości (27 osób),
- „Spotkanie z ukraińską malarką, rysowniczką, rzeźbiarką. Sztuka życiem płacona” (16 osób),
- „Zbiorowe czytanie ballad. Interaktywna zabawa słowotwórcza” (12 osób),
- „Oswoić autyzm. Koncert chłopca na progu dorosłości ze spektrum autyzmu. Drogi do samodzielności. Wywiad. Współpraca z OWIRON” (18 osób),
- Spotkanie organizacyjne z mieszkańcami dotyczące przebiegu „Gwiazdki Sąsiedzkiej” (10 osób),
- „Warsztaty tworzenia świec sojowych” - Grupa Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie z OWIRON (18 osób),
- „Wigilia dla obywateli Ukrainy” - uczestnicy projektu na rzecz aktywizacji zawodowej środowisk uchodźczych oraz okoliczni mieszkańcy pochodzenia polskiego chcący poznać kulturę ukraińską (36 osób).

łącznie w czwartkowych spotkaniach „Kawiarenki” uczestniczyło około **300 osób**, w tym obywatele z Ukrainy.

Spotkanie Wielkanocne

Dnia 8 kwietnia 2022 roku odbyło się uroczyste spotkanie wielkanocne. Celem spotkania było kultywowanie polskiej tradycji obchodów świąt jak również integracja społeczności sąsiedzkiej skupionej wokół Domu Sąsiedzkiego. Spotkanie składało się z części warsztatowej, podczas której zarówno dzieci jak i dorośli wykonywali kolorowe palemki oraz ozdabiali styropianowe jajka oraz części biesiadnej przy świątecznym stole. O piękny stół i ciepłe potrawy zadbali organizatorzy, przybyli goście przynieśli sałatki, jaja, ciasta i inne tradycyjne potrawy. Wspólne wykonywanie ozdób świątecznych i degustacja potraw przy stole sprzyjała rozmowom i integracji. W spotkaniu wielkanocnym wzięły udział **33 osoby**.

„Wioska kobiet” – Grupa wspierająco-rozwojowa dla matek z dziećmi do 1 roku życia

Głównym celem grupy było prowadzenie rozmów wspierających z młodymi mamami o przeżywanych przez nie trudnościach związanych z początkami macierzyństwa – zarówno w przypadku pierwszego dziecka jak i kolejnych. Istotnymi celami było też zapobieganie depresji poporodowej poprzez psychoedukację, wsparcie psychologiczne oraz stworzenie przestrzeni dla uczestniczek na dzielenie się doświadczeniami z zakresu macierzyństwa i wejścia w nową życiową rolę jako rodzica.

Zajęcia odbywały się od września do grudnia 2022 roku w formie cyklu 10 spotkań grupy wsparcia, prowadzonych przez pracowników Działu Wsparcia Rodziny. Tematyka zajęć została dostosowana do potrzeb uczestniczek i uwzględniała zgłoszone potrzeby. Po zakończeniu cyklu zajęć grupa zmieniła charakter i uczestniczki kontynuują spotkania w MAL wspierając się w obszarze rodzicielstwa.

Bemowski Ojcowski Krąg

Do Domu Sąsiedzkiego na spotkania wspierające zapraszano również mężczyzn/ojców. Miały one na celu dzielenie się doświadczeniami ojcowskimi. W męskim kręgu mogli oni znaleźć pomoc w zrozumieniu siebie oraz szukać lepszych sposobów na radzenie sobie z własnymi emocjami przeżywanymi w stosunku do dzieci i ich mam. Prowadził je licencjonowany terapeuta, badacz męskich ruchów społecznych, aktywny uczestnik męskich grup wsparcia. Podczas spotkań poruszono następujące tematy: ojcostwo w moim życiu; moje ojcowskie mocne strony i wyzwania; siedem sekretów bycia wystarczająco dobrym ojcem; emocjonalna dieta ojcowska – od złości do radości, od radości do złości w roli ojca; bycie ojcem a bycie mężem/partnerem. Stworzenie kręgu ojcowskiego zaowocowało nowymi znajomościami, zwiększeniem pewności siebie w kompetencjach rodzicielskich, wzrostem poczucia sprawczości i zwiększeniem wiedzy w kwestiach rodzicielskich. Spotkania odbywały się w maju i czerwcu 2022 roku. Łącznie odbyło się 5 spotkań po 3 godziny. W spotkaniach brało udział około 5-7 mężczyzn.

Dzień Dziecka

Dnia 1 czerwca 2022 roku zorganizowano dzień otwarty i zajęcia animacyjne dla najmłodszych z okazji Dnia Dziecka. Przygotowano gry i zabawy sensoryczne, malowanie otoczków i wykonywanie bransoletek z koralików. Każde dziecko z pomocą animatorów miało szansę przemienić się w bohatera ulubionej postaci bajkowej (poprzez malowanie twarzy i odgrywanie scenek tej postaci). W zajęciach brały udział dzieci w wieku od 6 miesięcy do 6 lat. Każde mogło wziąć udział w innych zabawach adekwatnie do wieku i zainteresowań.

Koncert Przemysława Sumyka „Muzyczne lata 30 – przeboje polskich filmów”

W dniu 22 czerwca 2022 roku odbył się koncert Przemysława Sumyka utrzymany w klimacie dwudziestolecia międzywojennego. W repertuarze sobotniego spotkania znalazły się przeboje polskiej muzyki rozrywkowej, składanki rewiowe i z kabaretów tamtych czasów. Występ młodego artysty poprzedzono krótkim komentarzem o tle historycznym epoki, opowieścią o kanonach muzycznych, modzie, architekturze, sztuce użytkowej, czy ciekawostkach z życia gwiazd estrady i poezji. Na koncert przybyło **35 osób**.

Warsztaty śpiewacze

W ramach współpracy z Bemowskim Centrum Kultury ze środków Budżetu Obywatelskiego zrealizowano cykl otwartych warsztatów śpiewaczych – spotkań związanym ze śpiewem tradycyjnym, z folklorem warszawskim, z akompaniamentem akordeonu. Warsztaty śpiewu były formą integracyjnych działań wielopokoleniowych, przeznaczonych dla dorosłych w każdym wieku. Spotkania miały na celu zwiększenie świadomości

mieszkańców na temat warszawskich tradycji muzycznych oraz pozwoliły kształtować lokalny patriotyzm muzyczny. Ułatwiały integrację międzypokoleniową i międzysąsiedzką. Warsztaty odbywały się w okresie od kwietnia do listopada 2022 roku. W każdej próbie uczestniczyło od 20 do 35 osób o zróżnicowanym poziomie umiejętności. Łącznie odbyło się 38 dwugodzinnych spotkań śpiewaczych o charakterze warsztatowym.

Warsztaty wizażu dla kobiet i sesja fotograficzna

We współpracy z Bemowskim Centrum Kultury, w ramach środków z Budżetu Obywatelskiego, od października do grudnia 2022 roku zrealizowano spotkania wykładowe ze stylistą, warsztaty stylizacji (ubioru i fryzury) i sesję fotograficzną dla kobiet. Celem zajęć było podniesienie strefy komfortu, budowanie lepszego samopoczucia, pogłębienie samoświadomości siebie, świadomego budowania wizerunku, subiektywnego odczucia szczęścia. Warsztaty stylizacji prowadzone były przez stylistę fryzur – Pana Piotra Trusika oraz ekspertkę od wizerunku, stylistkę, kreatorkę mody - Panią Ludmiłę Malinowską.

Zwieńczeniem warsztatów była sesja fotograficzna upamiętniająca wykonane stylizacje i metamorfozy. Uczestniczki bawiły się modą i zmieniały wygląd, co zaowocowało interesującymi zdjęciami, ale przede wszystkim poprawą samopoczucia kobiet. W zajęciach wzięło udział **26 kobiet**.

Wymiennik roślin

W Domu Sąsiedzkim prowadzona jest stała wymiana roślin w systemie Podaruj - Odbierz. Koncepcja działania polegała na ratowaniu i dawaniu nowego domu roślinom, które „straciły datę ważności”. Z jednej strony zachęcano mieszkańców do przynoszenia roślin, na które brakowało miejsca w mieszkaniu, które zbyt szybko rozrosły się lub odwrotnie – zaczęły usychać i wymagały innego rodzaju pielęgnacji czy przesadzenia do większej doniczki. Z drugiej strony zachęcano do spontanicznej adopcji roślin przyniesionych lub wymiany na inne okazy. W MAL zawiązała się sąsiedzka grupa osób, które umawiały się na wspólne spotkania i dbały o przyniesione kwiaty. W ten sposób uratowano wiele roślin i promowano ekologiczny trend „Nie wyrzucaj, oddaj do adopcji”.

Sąsiedzka wymiana garażowa

W okresie od września do grudnia zorganizowano trzy spotkania otwarte dla mieszkańców, podczas których zachęcano do wymiany rzeczami, które są w dobrym stanie, nie są używane a mogą przydać się innym, np. puzzle, płyty cd, płyty winylowe, książki, gry, zabawki i ubrania. Organizatorzy zapewniali przestrzeń do organizacji wymiany (stoły odpowiednio zaaranżowane) oraz ciepły poczęstunek. W każdą wymianę angażowało się po około **20 osób**.

Nauka języka polskiego dla obywateli Ukrainy

Dla osób, które przybyły z Ukrainy do Polski w związku z konfliktem zbrojnym i toczącymi się w ich kraju działaniami wojennymi w Domu Sąsiedzkim „Nad Stawem” i w pomieszczeniach OPS przy ul. Rozłogi 10 we współpracy ze Stowarzyszeniem „Na całe życie” uruchomiono zajęcia z języka polskiego. Celem podejmowanych działań była organizacja warsztatów i zajęć z nauki języka polskiego dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Zajęcia były prowadzone na różnych poziomach zaawansowania – zarówno w celu nauczania podstaw języka, wzbogacenia słownictwa i podwyższenia stopnia komunikacji.

Łącznie w okresie listopad – grudzień 2022 roku zostały zorganizowane 3 grupy warsztatowe, w których języka polskiego uczyło się **45 osób z Ukrainy**. Zrealizowano w tym okresie **60 godzin** zajęć warsztatowych.

Zajęcia edukacyjno-integracyjne dla obywateli Ukrainy

Dla osób z Ukrainy, które uczyły się języka polskiego oraz ich rodzin we współpracy ze Stowarzyszeniem „Na całe życie” zostały zorganizowane 2 spotkania edukacyjno-integracyjne o charakterze świątecznym, w których uczestniczyło około **100 osób** oraz we współpracy z aktorami z Teatru Żydowskiego spektakl interaktywny „Ukraińskie bajkowe zabawy”, w którym uczestniczyło **35 osób**. Spotkania te uzupełniły ofertę wsparcia i pozwoliły osobom z Ukrainy szybciej wdrożyć się w polską kulturę.

Osoby z Ukrainy były zachęcane do dzielenia się elementami kultury ukraińskiej ze społecznością polską. Jednym z przykładów takiego integracyjnego działania było spotkanie z ukraińską malarką Panią Iryną Harasym. Zorganizowano wystawę jej prac, a podczas wernisażu, w którym uczestniczyły również osoby z Ukrainy praktykujące amatorsko malarstwo rozmawiano o ścieżce kariery, poszukiwaniach artystycznych dróg, środkach wyrazu, różnych technikach tworzenia obrazów.

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z Ukrainy, które przybyły w związku z działaniami wojennymi

Osoby, które przybyły do Polski w związku z kryzysem wojennym i potrzebowały wsparcia oraz pomocy w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły otrzymywały niezbędną pomoc w ramach projektu „Razem możemy więcej” współfinansowanego ze środków Rezerwy Funduszu Pracy „Integracja cudzoziemców na rynku pracy”. Miejsce Aktywności Lokalnej otworzyło się na nową grupę mieszkańców Bemowa, która przybyła z Ukrainy i udostępniło przestrzeń do realizacji wsparcia grupowego z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej. Więcej informacji o projekcie zawarto w Rozdziale: 6.5: „Działania na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy”.

Gwiazdka sąsiedzka

Dnia 14 grudnia 2022 roku w wyniku wcześniejszych uzgodnień ze społecznością lokalną zorganizowano „Gwiazdkę Sąsiedzka”. W programie spotkania znalazły się zajęcia o charakterze artystycznym oraz integracyjnym. Powodzeniem cieszyły się warsztaty wykonywania stroików i ozdób świątecznych oraz warsztat kulinarny robienia pierogów.

Ozdoby i pierogi trafiły na świąteczny stół wzbogacony różnorodnymi daniami, przygotowanymi przez organizatorów i przyniesionych przez mieszkańców. Dodatkową atrakcją była wizyta Mikołaja, który przyniósł wszystkim uczestnikom, dzieciom i dorosłym, drobne upominki. Ważną częścią było również wspólne kolędowanie. Spotkanie świąteczne było kolejnym wyrazem budujących się relacji sąsiedzkich. Uczestniczyło w nim ponad **30 osób**.

Inne wydarzenia o charakterze kulturalnym lub integracyjnym

Stosownie do pojawiających się pomysłów i możliwości realizacyjnych projektowano i realizowano kolejne wydarzenia uzupełniające stały harmonogram, m.in.:

- spotkanie z poezją Cypriana Kamila Baczyńskiego na pamiątkę obchodów wybuchu Powstania Warszawskiego,
- spotkania filmowe: „Sen o czerwonym dywanie” – cykl wieczorów z kinem niezależnym, w szczególności autorstwa Pana Janusza Kłosińskiego,
- grzybobranie w podwarszawskim lesie,
- wystawa malarstwa „Welony i nenufary” Pana Krzysztofa Blocha oraz spotkania recytatorskie z Panią Aliną Lassotą zwyciężczynią nagrody imienia Witolda Hulewicza, która recytowała fragmenty swojej twórczości,
- „Litwa wielokulturowa w obrazach i muzyce” – spotkanie z Panem Pawłem Krupką – pisarzem, tłumaczem, dyplomatą, autorem piosenek i animatorem międzynarodowej współpracy literackiej,
- spotkanie z tańcem tradycyjnym Krakowiakiem połączone z koncertem na skrzypcach zagrany przez artystę Pana Witolda Brodę i wiolonczeli przez Panią Annę Małyską,
- dożynki – warsztat plecenia wieńców dożynkowych, z prezentacją zdjęć i fragmentów filmów o obyczajach ludowych w różnych regionach Polski,
- Andrzejki – etnografia obrzędów i zabawy wróżbiarskie z poczęstunkiem z zabawą w strojach nawiązujących konwencją dla lat PRL.

Miejsce Aktywności Lokalnej – MAL-tana

MAL-tana jest plenerowym Miejscem Aktywności lokalnej zorganizowanym w altanie ogrodowej przy ul. Rozłogi 10. Ze względu na rodzaj miejsca aktywności w niej zaplanowane mogą odbywać się w okresie wiosenno-jesiennym. W 2022 roku zrealizowano w MALtanie niżej opisane działania integrujące społeczność lokalną.

Sadzenie krokusów

Wiosną 2022 roku animatorzy częściowo zakupili a częściowo pozyskali od sieci sklepów Castorama cebulki kwiatów oraz przygotowali niezbędne sprzęty ogrodnicze do upiększenia terenu wokół MAL-tany. Mieszkańców pobliskich bloków zaproszono do wspólnego sadzenia krokusów, żonkili i tulipanów. Część z nich została posadzona wokół OPS, a pozostała część rozdysponowana wśród mieszkańców w celu dekorowania i upiększania przestrzeni lokalnej wokół bloków, w których mieszkają.

Malowanie na drewnie – warsztaty dla mieszkańców Osiedla

W okresie lipiec – sierpień 2022 roku w MALtanie były prowadzone warsztaty z malowania na drewnie pod nazwą „Każdy może być artystą”. W spotkaniu uczestniczyły mieszkanki pobliskich osiedli. Odbyły się cztery spotkania. Każde z nich miało swój temat przewodni. Do malowania wykorzystywane były różne przedmioty: patyczki do uszu, folia aluminiowa oraz gąbki. Zajęcia były prowadzone przez pracownika OPS, którego pasją jest malarstwo. Po zakończeniu warsztatów wykonane prace zostały wywieszane w MALtanie tworząc galerię.

Kino plenerowe

W partnerstwie z Bemowskim Centrum Kultury w okresie od 16 sierpnia do 1 września 2022 roku na parkingu obok MALtany zorganizowano „Kino plenerowe”. Był to cykl 6 seansów (3 filmy dla osób dorosłych i 3 filmy dla dzieci). Największą popularnością cieszyły się filmy rodzinne, które gromadziły około 100- osobową publiczność. Bemowskie Centrum Kultury było odpowiedzialne za stronę techniczną, w tym zapewnienie nagłośnienia i ekranu do wyświetlania filmu, natomiast po stronie Ośrodka było przygotowanie przestrzeni dla publiczności oraz zadbanie o porządek i bezpieczeństwo uczestników. Ośrodek dodatkowo własnymi staraniami zapewniał widzom popcorn na ciepło oraz napoje: kawę i herbatę.

Koszty zakupu licencji do praw autorskich wyświetlanych filmów zostały sfinansowane z Budżetu Obywatelskiego m.st. Warszawy.

Dzień otwarty w MAL-tanie

Dnia 25 sierpnia 2022 roku w ramach współpracy z Fundacją „Grupa w Działaniu” został zorganizowany „Dzień otwarty” w MAL-tanie. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy Ośrodka prowadzący MAL-tanę, przedstawiciele MAL- u „Dwa Jelonki” i MAL-u „Kotłownia” oraz mieszkańcy. Celem spotkania było poinformowanie mieszkańców o idei miejsc aktywności lokalnej.

Coffe Time – spotkania członków klubu integracyjnego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich otoczenia

W okresie sierpień – wrzesień 2022 roku odbywały się cyklicznie spotkania osób z niepełnosprawnością intelektualną. Spotkania miały charakter kafejki i były prowadzone w celu zwiększenia aktywności społecznej tych osób. W ich trakcie były prowadzone zajęcia kreatywne i artystyczne. Spotkania Coffe Time były prowadzone przez pracowników z Działu Wsparcia Seniorów i Osób z Niepełnosprawnością. Zadanie było finansowane ze środków projektu „Warszawski zintegrowany model wsparcia środowiskowego osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – testowanie i wdrażanie modelu”.

Spotkanie integracyjne dla uczestników Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych

Uczestnicy Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych zorganizowali otwarte spotkanie integracyjne połączone z poczęstunkiem. Serwowane były hamburgery z grillowaną wołowiną oraz warzywami. Chętni mogli spróbować też wędzonej marchewki lub papryki. Na spotkanie mogła przyjść każda osoba z sąsiedztwa. Warsztaty miały na celu aktywizację osób z niepełnosprawnościami oraz pokazanie sąsiadom ich aktywności.

W spotkaniu uczestniczyło około **50 osób**.

Potańcówka pod gołym niebem

Dnia 16 września 2022 roku w godzinach wieczornych została zorganizowana zabawa taneczna pn.: „Disco przy MALtanie”. Wydarzenie było otwarte dla wszystkich bez względu na wiek. Do tańca została przygotowana specjalna lista przebojów, stanowiąca mieszankę hitów z początków rock’an’rolla oraz utwory atrakcyjne dla najmłodszych uczestników zabawy. Oświetlenie zapewniono przy pomocy Bemowskiego Centrum Kultury, a uczestnik klubu dla młodzieży Stowarzyszenia „Alternatywa” w ramach programu specjalnego zaprezentował taniec breakdance. W wydarzeniu uczestniczyło ponad **50 osób**.

Wymiana garażowa

W okresie wrzesień – październik 2022 roku odbyły się dwie osiedlowe wymiany garażowe. Na parkingu obok MALtany zostały zorganizowane stoiska dla chętnych osób, które chcą się wymienić swoimi rzeczami. Osoby, które zgłosiły się na wymianę przyniosły ze sobą głównie: gry, książki, ubrania oraz zabawki. Wymianę odwiedzały z ciekawością osoby spacerujące w pobliżu.

Warsztaty stolarskie

Aby wykorzystać drewniane palety przeznaczone do recyklingu zaproponowano mieszkańcom warsztaty stolarskie. W trzy kolejne soboty na przełomie czerwca i lipca, pod okiem instruktora, wykonano meble ogrodowe do MAL-tany: 4 ławy, stół i regał.

Podsumowując działania Miejsc Aktywności Lokalnej warto zauważyć jak wzrasta ich znaczenie dla społeczności lokalnej. Duże miasta sprzyjają izolacji i osamotnieniu mieszkańców, a działalność takich miejsc pozwala je przewyższać. Jednakże nie samo miejsce jest ważne. Ważniejszy jest jego klimat, zachęcający sposób kontaktu, otwartość na pomysły mieszkańców i atrakcyjność wspólnie podejmowanych działań. Ośrodek Pomocy Społecznej z każdym rokiem rozwija się w tym działaniu.

Koszt realizacji projektów na rzecz społeczności lokalnej w 2022 roku: 18 935,25 zł pokryty ze środków własnych OPS.

Projekt „Wolontariat”

Głównym celem projektu było rozwijanie wolontariatu na terenie Dzielnicy Bemowo, promowanie go jako formy aktywności społecznej i dobroczynnej polegającej na udzielaniu pomocy osobom, które własnym staraniem nie mogą zapewnić sobie niektórych potrzeb życia codziennego oraz promowanie Ośrodka jako zaufanego partnera działań społecznych.

W roku 2022 pomoc wolontariuszy świadczona była w trzech obszarach:

- wsparcie uchodźców z Ukrainy w integracji oraz zapewnieniu im podstawowych środków codziennego użytku, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, pomoc w legalizacji pobytu w Polsce, organizacji czasu wolnego,
- wsparcie seniorów w zrobieniu zakupów oraz spędzaniu wspólnie czasu, wyjściu na spacer, asystowaniu w załatwieniu spraw urzędowych lub w drodze do lekarza,
- wsparcie dzieci i młodzieży w nauce.

Działania projektu

Promocja projektu i rekrutacja wolontariuszy

Aby promować działalność wolontarystyczną i poszukiwać wolontariuszy pracownicy Ośrodka opracowywali oferty współpracy i promowali logo w przestrzeni publicznej. Ponadto we współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi Ośrodek rozpowszechniał informacje o możliwości świadczenia wolontariatu zamieszczając ogłoszenia na stronach internetowych www.ochotnicy.waw.pl, fb.com/WolontariatBemowo oraz lokalnych forach tematycznych, w tym m. in.: „Bemowo”, „Bemowo – pomoc sąsiedzka”; „Bemowo – forum mieszkańców”.

Po wybuchu wojny w Ukrainie Bemowska społeczność udowodniła, że w obliczu ludzkiej tragedii jest gotowa świadczyć nieodpłatnie bezinteresowną pomoc. Spontaniczny zryw społeczny spowodował, że w początkowej fazie wojny liczba wolontariuszy była bardzo duża. Konieczne było wypracowanie procedury, pozwalającej dobrze zagospodarować energię i chęć pomocy zgłaszających się wolontariuszy. Duża grupa ochotników została skierowana do pomocy uchodźcom przebywającym w Miejscu Pobytu Tymczasowego „Atrium”. W celu szybkiej komunikacji została utworzona grupa portalu Facebook pn. „Wolontariat w

BEMOWO DLA UKRAINY
Chcesz pomagać?
zgłoś się
do Ośrodka Pomocy Społecznej gdzie :

- możesz przekazać przedmioty pierwszej potrzeby
- informacje o aktualnym zapotrzebowaniu znajdziesz na stronie:
f/OPSbemowo
- lub zostać wolontariuszem, który pomoże przy prowadzonej akcji.

512 698 606 ☎ **512 698 711**

przedmioty możesz dostarczać w dni robocze do:
Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo, ul. Rozłogi 10 w godz. 8-18
Domu Sąsiedzkiego "Nad Stawem" ul. Pelczyńskiego 30B w godz. 16-18

f/WolontariatBemowo

Atrium JP II 23 – Pomoc Ukrainie”. Wymiana informacji na grupie pozwalała na efektywne gospodarowanie ich czasem stosownie do potrzeb w „Atrium”.

Ośrodek prowadził również rekrutację do wolontariuszki do współpracy w ramach rządowego Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. W celu kontaktu z koordynatorem wolontariatu można było korzystać z infolinii oraz strony www.wspierajseniora.pl, a także nawiązać kontakt osobisty lub telefoniczny.

Wolontariusze deklarujący pomoc dzieciom i młodzieży w nauce mogli się zgłaszać odpowiadając na zamieszczone w mediach internetowych ogłoszenia. Ta grupa wolontariuszy, w związku z potrzebą ochrony odbiorców pomocy przed nadużyciami podlegała dodatkowej procedurze sprawdzenia w Rejestrze skazanych za przestępstwa seksualne.

Wolontariusze deklarujący różnorodne formy pomocy zgłaszali się do koordynatora i po wymianie wzajemnych oczekiwań określano zakres i formę współpracy. Wolontariusze podpisali porozumienie o współpracy oraz byli szkoleni z podstawowych zasad związanych z ochroną danych osobowych. W ramach zawartych porozumień byli objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podejmowaną współpracą, otrzymywali środki ochrony osobistej w związku z epidemią COVID-19 oraz mieli zapewnione wsparcie koordynatora.

W celu rekrutacji osób starszych do objęcia pomocą wolontarystyczną koordynator współpracował z pracownikami socjalnymi Ośrodka, których informował o ofercie działań wolontariuszki. W wyniku informacji zwrotnej pracownicy OPS kierowali do koordynatora osoby potrzebujące pomocy. W ramach programu „Korpus Wsparcia Seniora” został utworzony specjalny formularz usprawniający kierowanie osób do objęcia pomocą przez wolontariusza.

Formy aktywności wolontariatu

Pomoc uchodźcom zamieszkującym Punkt Pobytu Tymczasowego „Atrium” przy al. Jana Pawła II 23 w Warszawie

W marcu 2022 roku, po wybuchu wojny w Ukrainie, w biurówcu przy Al. Jana Pawła II 23 udostępnionym przez Spółkę Strabag zostało utworzone Miejsce Pobytu Tymczasowego „Atrium”. W budynku zaplanowano 350 miejsc noclegowych. Placówka była zarządzana przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo wspólnie z Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami Dzielnicy Wola i funkcjonowała całodobowo.

W pomoc uchodźcom zamieszkującym „Atrium” zaangażowani byli liczni wolontariusze. W szczególności do ich zadań należało: przygotowywanie miejsc noclegowych, dostarczanie żywności i niezbędnych przedmiotów codziennego użytku, pomoc w utrzymaniu porządku, towarzyszenie mieszkańcom w dotarciu do placówek medycznych i urzędów, a także pomoc w organizacji wydarzeń społecznych i kulturalnych. Z uwagi na barierę językową, poszukiwano głównie wolontariuszy posługujących się językiem ukraińskim lub rosyjskim. Wolontariusze pośredniczyli w przekazywaniu potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców „Atrium”. Często ich rolą było wsparcie emocjonalne w trudnej sytuacji, która dotknęła mieszkańców, rozmowa i wspólne spędzanie czasu. Niektórzy wolontariusze spędzali czas z dziećmi organizując im zajęcia, organizując i biorąc udział w wycieczkach do teatru, kina lub po Warszawie.

Z pomocy wolontariuszki skorzystało **708 osób** – wszyscy mieszkańcy „Atrium”. Były to głównie matki z dziećmi oraz osoby starsze i niepełnosprawne. Bieżący nadzór nad działaniami wolontariuszki sprawowali aktualnie dyżurujący w Miejscu Pobytowym.

Pomoc osobom starszym, w ramach rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów”

Osoby samotne, które ze względu na swój wiek, stan zdrowia nie mogły wykonywać samodzielnie czynności pozwalających zaspokajać potrzeby związane z życiem codziennym, a w szczególności potrzeby kulturalne i związane z aktywnością ruchową, mogły skorzystać z pomocy wolontariusza.

Asystowanie w wyjściu na spacer, wspólne zrobienie zakupów, pójście do przychodni, asystowanie w drodze na szczepienie lub załatwienie spraw urzędowych to tylko niektóre zadania, które były wykonywane przez wolontariuszy na rzecz osób starszych. Często zadaniem wolontariusza było także wspólne spędzanie czasu wolnego, czytanie lub rozmowa. Wolontariusze pomagali również w dostarczeniu do seniorów paczek świątecznych z artykułami żywnościowymi i higienicznymi.

Pomoc wolontariuszy następowała po rozeznaniu sytuacji bytowej i potrzeb seniora przez pracownika socjalnego. Pracownicy będąc w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej mogli określić w jakim zakresie pomoc powinna zostać udzielona przez Ośrodek, a w jakim przez wolontariusza. Realizowana pomoc przez wolontariuszy była na bieżąco monitorowana przez koordynatora wolontariatu

Tą formą pomocy zostało objętych **450 seniorów**. Program realizowało **26 pracowników socjalnych i 11 wolontariuszy**.

Pomoc dzieciom i młodzieży w nauce

Ważnym zadaniem było wspieranie dzieci i młodzieży w wyrównywaniu szans edukacyjnych. Oferta skierowana była do rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i tych, które własnym staraniem nie były w stanie pomóc swoim dzieciom w nauce. Działanie polegało na włączeniu wolontariusza w aktywizację ucznia i zwiększenie jego motywacji do nauki. W rezultacie uzyskanej poprawy wyników uczeń doświadczał docenienia i poprawy swojej samooceny. Aktywność wolontariusza nie ograniczała się wyłącznie do przekazywania wiedzy z danego przedmiotu. Istotą tego działania była poprawa samopoczucia dziecka, wiara w siebie, zmotywowanie ucznia do odrabiania lekcji i wskazanie korzyści z systematycznej nauki. Z uwagi na trwającą pandemię niektórzy uczniowie korzystali z pomocy wolontariusza w formie online.

Z tej formy pomocy skorzystało **30 uczniów**.

Współpraca z instytucjami i organizacjami

Wzmacnianie wolontariatu na Bemowie poprzez współpracę z Centrum Komunikacji Społecznej

W ramach współpracy z Centrum Komunikacji Społecznej (CKS) polegającej na popularyzacji wolontariatu jako aktywności obywatelskiej Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował dwa programy.

Doposażenie Miejsca Odrabiania Lekcji w skrócie (MOL)

Zdarza się, że warunki mieszkaniowe ucznia nie pozwalają na odrabianie lekcji w domu. W wyniku podjętych działań w 2022 roku w Miejscu Aktywności Lokalnej „Dom Sąsiedzki nad Stawem” zostało przygotowane „Miejsce Odrabiania Lekcji - MOL”, w którym dzieci i młodzież, nadrabiają zaległości edukacyjne oraz spędzają aktywnie czas wolny w towarzystwie wolontariusza. MOL to również miejsce gdzie wolontariusz ma możliwość pełnić rolę mentora, towarzysza,

starszego kolegi lub koleżanki. Spędzając czas w sposób kreatywny buduje relacje z uczniem, motywuje do nauki oraz pokazuje w jaki sposób można połączyć naukę z zabawą. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny, zwracają uwagę, że dzieci i młodzież, która jest kierowana do objęcia pomocą w formie wolontariatu posiada wiele deficytów na poziomie społecznym, edukacyjnym oraz materialnym. Często uczniowie nie posiadają własnych materiałów, które mogliby wykorzystać do poprawy poziomu edukacji. W Miejscu Odrabiania Lekcji jest tablica edukacyjna, drukarka i przydatne zestawy ćwiczeń co sprawia, że nauka, zwłaszcza matematyki, jest bardziej skuteczna. Uczniowie mogą korzystać z książek, podręczników i ćwiczeń, a w czasie wolnym wspólnie zagrać w planszówkę.

Nauka w MOL pozwala na skuteczną pracę. Uczeń znajdujący się w neutralnej, bezpiecznej przestrzeni koncentruje się wyłącznie na spotkaniu z wolontariuszem, jego uwaga nie jest rozpraszana przez liczne bodźce. Spotkanie z wolontariuszem w MOL to również sposób na odciążenie myśli dziecka od często trudnych spraw mających miejsce w środowisku rodzinnym. Oferta jest skierowana do rodzin, które własnymi możliwościami nie są w stanie zapewnić dziecku korepetycji.

„Zwykli Niezwykli – wolontariusze w trudnych czasach”

Aby docenić udział ochotników w życiu społecznym oraz opowiedzieć o wolontariacie z ich perspektywy nawiązano partnerstwo z Biblioteką Publiczną w Dzielnicy Bemowo w celu napisania i wydania książki pt. „Zwykli Niezwykli – wolontariusze w trudnych czasach”. W książce spisano szesnaście rozmów przeprowadzonych z wolontariuszami, którzy w okresie ostatnich trzech lat pomagali osobom znajdującym się w kryzysie spowodowanym pandemią, wojną w Ukrainie lub inną sytuacją życiową. Książka przedstawia wspaniałych ludzi, ich motywacje do bezinteresownego pomagania i korzyści jakie

można czerpać z wolontariatu. To również spotkania z doświadczeniami, emocjami i przeżyciami osób, które postanowiły bezinteresownie podarować część siebie innym ludziom. To przedstawienie szesnastu osób, które na pozór mogą być „zwykłe”, ale jednocześnie czynić „niezwykłe” rzeczy. Tytuł „Zwykli Niezwykli” podkreśla, że każdy może być wolontariuszem i każdy może czynić cudowne rzeczy wykorzystując swoje zasoby, umiejętności i chęć pomagania.

Lektura to spotkanie z bohaterami, które pozwala na przyjrzenie się wolontariatowi z bliska i poznanie jego zalet nie tylko w wymiarze czysto ludzkim ale również ogólnym - obywatelskim. Książka pokazuje też rolę instytucji, która prowadzi wolontariat, jej rolę jako opiekuna wolontariuszy, łącznika z osobami potrzebującymi pomocy oraz koordynatora ich działań w terenie.

Okładka książki została zaprojektowana przez wolontariuszkę, a w opracowanie tekstu i przygotowanie do druku zaangażowali się pracownicy Ośrodka.

Publikacja powstała w ramach działania „Warszawskie partnerstwa dla wolontariatu”, które stanowi element miejskiego projektu rozwoju wolontariatu „ochotnicy warszawscy”. Nakład książki to 300 egzemplarzy.

Inkubator kariery – współpraca z wolontariuszami z Fundacji „O Własnych Siłach”

Projekt „Inkubator Kariery” to współpraca Ośrodka z Fundacją „O Własnych Siłach” polegająca na wsparciu młodzieży w nauce obsługi komputera. Zajęcia skierowane były do osób, które znajdują się w trudnej sytuacji bytowej i istnieje zagrożenie, że wejście przez nich na rynek pracy będzie trudne. Konsekwencją ich obecnej sytuacji materialnej, rodzinnej i edukacyjnej może być wykluczenie społeczne. Zadaniem Ośrodka było wyłonienie kandydatów do projektu. Wolontariusze z fundacji prowadzili zajęcia mające na celu określenie predyspozycji zawodowych uczestników. Zadaniem wolontariuszy było przybliżenie rodzajów zawodów w branży IT oraz zaszczepienie pasji do zawodu. Zgłoszonych zostało 17 osób. Obecnie uczestnicy projektu spotykają się z wolontariuszami w formie online.

Wyróżnienie

W 2022 roku praca zespołu realizującego zadania w zakresie organizacji i koordynacji wolontariatu z ramienia Ośrodka została doceniona przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, który przyznał Ośrodkowi Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy Certyfikat „Miejsce Przyjazne Wolontariuszom”.

Koszt projektu: 210 999,51 zł (w tym: 3000,00 zł z Programu rozwoju wolontariatu w Ośrodkach Pomocy Społecznej w Warszawie, 6000,00 zł z Programu „Partnerstwa instytucji rozwijające wolontariat” oraz 201 999,51 zł z Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”).

8. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

8.1. Ośrodki Wsparcia

W strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2022 funkcjonowały dwa ośrodki wsparcia:

- Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych (OWIRON), ul. Rozłogi 10;
- Ośrodek Wsparcia dla Seniorów (OWdS), ul. Lazurowa 14.

Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych (OWIRON)

Celem działalności OWIRON jest organizowanie oparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałanie izolacji społecznej poprzez utrzymywanie tych osób w ich naturalnym środowisku, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych i integracja społeczna ze środowiskiem lokalnym.

OWIRON realizuje swoje zadania poprzez:

- organizację zajęć dla uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań,
- współpracę z rodzinami i opiekunami uczestników,
- działania integrujące uczestników i ich rodziny ze społecznością lokalną, przełamywanie negatywnych stereotypów i uprzedzeń, kształtowanie świadomości społeczności lokalnej w zakresie wiedzy o potrzebach osób niepełnosprawnych,
- współpracę z instytucjami i organizacjami, w szczególności z: poradniami zdrowia psychicznego, zakładami opieki zdrowotnej, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, ośrodkami kultury i organizacjami kulturalno-rozrywkowymi, placówkami oświatowymi, innymi jednostkami świadczącymi usługi dla osób z niepełnosprawnościami, w tym: warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywności zawodowej, spółdzielniami socjalnymi, innymi osobami lub podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników,
- współudział w tworzeniu kompleksowego lokalnego systemu oparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami, poprzez rozwijanie i aktywowanie współpracy placówek służby zdrowia, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających na ich rzecz,
- organizację działań edukacyjnych dla instytucji i organizacji przybliżających specyfikę niepełnosprawności.

W 2022 roku z oferty zajęć w Ośrodku Wsparcia skorzystało **69 uczestników**, w tym: 19 osób z doświadczeniem choroby psychicznej i 50 osób z niepełnosprawnością intelektualną (w stopniu lekkim – 6 osób, umiarkowanym – 15 osób, znacznym – 20 osób i głębokim – 9 osób). 28 osób miało zdiagnozowaną niepełnosprawność sprzężoną. 11 uczestników poruszało się na wózkach inwalidzkich, a 3 osoby przy pomocy sprzętu ortopedycznego. 11 osób wymagało stałej pomocy i wsparcia we

wszystkich czynnościach samoobsługowych (m.in.: karmienie lub pomoc w spożywaniu posiłku, pełna obsługa higieniczna, pomoc w ubieraniu, wsparcie w sytuacjach zadaniowych podczas zajęć w pracowniach).

W związku z licznymi ograniczeniami uczestników Ośrodek w swojej ofercie zapewniał szereg usług wspomagających funkcjonowanie fizyczne, psychologiczne i społeczne:

Usługa transportowa

Osoby mające ograniczenia ruchowe lub innego rodzaju trudności uniemożliwiające samodzielne dotarcie do placówki, mogły skorzystać z transportu samochodem dostosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych. W 2022 roku z tej formy pomocy korzystało 11 osób. Dowóz uczestników odbywał się od poniedziałku do piątku w godzinach porannych od 7.00 do 10.00 oraz popołudniowych od 14.00 do 17.00. Transport odbywał się w asyście opiekunów i był bezpłatny dla uczestników.

Ponadto w godz. 10.00 -14.00 Ośrodek zapewniał uczestnikom transport na wycieczki i zajęcia poza terenem placówki.

Usługi opiekuna

Opiekunowie oprócz asystowania uczestnikom w czasie transportu wykonywali czynności z zakresu obsługi higienicznej (przewijanie, mycie, pomoc w samoobsłudze), pomocy w przemieszczaniu się, przygotowaniu posiłku, karmieniu, towarzyszeniu w czasie zajęć w pracowniach i poza nimi. Opiekunowie asystowali uczestnikom w czasie wycieczek, spacerów i wyjść kulturalnych zapewniając im pomoc i bezpieczeństwo. Pomocy opiekunów w pełnym zakresie wymagało **11 uczestników**.

Usługi medyczne

Lekarskie

Wielu uczestników Ośrodka doświadcza problemów zdrowotnych w obszarze układu kostnego i nerwowego a także wymaga odpowiedniej rehabilitacji. W celu zabezpieczenia tych potrzeb Ośrodek zatrudnił lekarzy specjalistów: ortopedę i neurologa, którzy konsultowali pacjentów, wydawali zalecenia, zlecali odpowiednie zabiegi i monitorowali rezultaty leczenia. 62 uczestników skorzystało z konsultacji ortopedycznych, a 55 - z konsultacji neurologicznych.

Pielęgniarskie

Z uwagi na stan zdrowia uczestników niezbędna była całodzienna opieka pielęgniarska. W przypadku nagłego zdarzenia zdrowotnego (uraz, ból, omdlenie, napad drgawkowy) oraz realizacji zaleceń lekarskich fachową pomoc zapewniały 2 pielęgniarki. Świadczyły one doraźną pomoc medyczną w postaci podawania leków, wykonywania opatrunków, zastrzyków, wlewk itp. Realizowały również zadania z zakresu profilaktyki zdrowotnej (pomiar ciśnienia, cukru, temperatury, wagi), nadzorowały stan higieny osobistej uczestników i współpracowały z rodzicami w zakresie zabezpieczenia potrzeb higieniczno-zdrowotnych uczestników. Ponadto uczestniczyły w spotkaniach społeczności.

Rehabilitacyjne

Zabiegi fizykoterapeutyczne według wskazań lekarza ortopedy realizowało 2 rehabilitantów. Prowadzili oni również ćwiczenia ogólnorozwojowe i relaksacyjne. Ważną potrzebą uczestników była poprawa ogólnej sprawności fizycznej oraz poprawa sprawności układu krążeniowo-oddechowego. W tym celu prowadzono zajęcia grupowe i indywidualne. Z prowadzonych w grupie zajęć skorzystało 48 osób,

a 36 osób objętych było ćwiczeniami indywidualnymi (m.in. w odciążeniu, samowspomaganiem, rozluźniającymi, manualnymi, równoważnymi, doskonalącymi chodzenie).

Psychologiczne

Niepełnosprawność jak i sprawowanie opieki nad osobą niepełnosprawną, a w szczególności niesamodzielną jest przyczyną dużych obciążeń emocjonalnych i trudności w radzeniu sobie z nimi. Aby sprostać tym potrzebom Ośrodek zapewniał pomoc psychologiczną dla uczestników i ich rodziców/opiekunów. Konsultacje psychologiczne w zależności od rozpoznanych potrzeb miały charakter interwencji, wsparcia lub edukacji. Odbywały się także spotkania o charakterze mediacji, pomagające rozwiązywać konflikty i spory między osobami. W ciągu 2022 roku 3 psychologów w OWiRON przeprowadziło **818 konsultacji**. Opieką objęta była cała grupa uczestników OWiRON oraz wszyscy potrzebujący rodzice/opiekunowie. Z regularnych spotkań skorzystało **44 uczestników**.

Budowanie wsparcia społecznego – „Kręgi Wsparcia”

Kręgi Wsparcia to model wzmacniania samodzielności osób niepełnosprawnych polegający na tworzeniu i realizacji planu skoncentrowanego na osobie. Od 2014 roku rozwija się dzięki pomysłowi organizacji działających w Warszawskim Forum Inicjatyw na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną przy Stowarzyszeniu BORIS. Celem Kręgów Wsparcia jest wypracowanie takich działań i rozwiązań, które przyczynią się do większej samodzielności osób z niepełnosprawnością, gdy zabraknie im pomocy rodziny.

Spotkania „Kręgów Wsparcia” odbywały się przy udziale terapeuty indywidualnego, który swoim doświadczeniem i relacją z uczestnikiem wspomagał proces tworzenia celów ważnych dla osoby z niepełnosprawnością i sposobów ich realizacji.

W 2022 roku współpracę z terapeutą w modelu „Kręgów Wsparcia” podjęło **10 uczestników**.

Uczestnikami Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji są osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności w obszarze zdrowia psychicznego (Grupa A i Grupa B). Aby jak najlepiej odpowiedzieć na ich potrzeby przygotowano odpowiednie przestrzenie i programy terapeutyczne dla dwóch grup uczestników charakteryzujących się odmiennymi rodzajami niepełnosprawności.

Zajęcia dla grupy A

Uczestnikami Grupy A są osoby z doświadczeniem choroby psychicznej. Zajęcia dla nich odbywały się w pracowni psychologiczno-terapeutycznej oraz wielofunkcyjnej. Uczestnicy w ciągu roku korzystali z następujących zajęć:

Wsparcie indywidualne

W ramach wsparcia indywidualnego uczestnicy otrzymywali niezbędną opiekę, pomoc w formie indywidualnych treningów gospodarowania własnymi środkami finansowymi oraz treningów dbałości o wygląd zewnętrzny, wsparcie w utrzymywaniu prawidłowych relacji z rodziną, w sprawach urzędowych oraz dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

Trening kulinarny

Zajęcia polegały głównie na przygotowywaniu porannego posiłku – śniadania (różnorodne posiłki przygotowywane codziennie w ramach treningu kulinarnego pod kierownictwem terapeuty dyżurnego, głównie kanapki z różnego rodzaju dodatkami, sałatki, proste dania, parzenie herbaty).

Trening porządkowy

Zajęcia polegały na porządkowaniu miejsc z których na co dzień korzystali uczestnicy, tj. sali do zajęć, stołówki i toalet. Zajęcia miały na celu zwiększenie odpowiedzialności za powierzone zadania i naukę współpracy w małej grupie oraz doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie sprzątanía.

Trening dokonywania zakupów połączony z praktycznym treningiem budżetowym

Zajęcia polegały na doskonaleniu umiejętności uczestników w zakresie wyszukiwania produktów spożywczych w sklepie, poznawania cen produktów, stosownego zachowania w sklepie, dokonywania transakcji finansowych.

Trening umiejętności praktycznych związanych z obsługą urządzeń w OWIRON

Celem zajęć było utrzymanie/wzrost umiejętności samodzielnej obsługi sprzętów RTV/AGD. Realizowany był temat obsługi m. in.: kuchenki mikrofalowej, pralki, kserokopiarki, drukarki, czajnika elektrycznego, paczkomatu, warnika.

Trening gospodarczo-techniczny

Celem zajęć było dokonywania prostych napraw przedmiotów i urządzeń używanych w gospodarstwie domowym oraz zwiększenie wiedzy uczestników na temat praktycznego zastosowania poszczególnych narzędzi. Uczestnicy angażowali się do pracy przy skręcaniu mebli, naprawie urządzeń gospodarstwa domowego czy porządkowaniu narzędzi

Trening nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny

W ramach zajęć pomagano uczestnikom m.in.: w kąpielii, goleniu się, myciu poszczególnych części ciała, strzyżeniu włosów, wąsów i brody, a także przeprowadzano rozmowy edukacyjne i dyscyplinujące.

Trening lekowy

Celem treningu była regularność w przyjmowaniu zalecanej farmakoterapii, utrwalenie nawyku porządkowania, segregacji i utylizacji leków oraz zwiększenie wiedzy na temat działania leków, korzyści z ich regularnego stosowania oraz możliwych skutków ubocznych. W ramach treningu: wydawano odpowiednie dawki leków, porządkowano istniejące zapasy farmaceutyków oraz przeprowadzano indywidualne rozmowy edukacyjne i motywujące do regularnego zażywania leków.

Psychoedukacja

Celem zajęć było: wzmocnienie proaktywnej postawy klientów w zakresie brania odpowiedzialności za własny proces zdrowienia, ugruntowanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i somatycznego, a także sposobów leczenia i rehabilitacji zaburzeń psychicznych.

Spotkania społeczności z elementami grupy wsparcia

Podczas spotkań społeczności omawiane było samopoczucie uczestników, planowany bieżący dzień oraz najważniejsze wydarzenia społeczności. Uczestnicy informowali o podejmowanej aktywności poza placówką, która zazwyczaj ograniczała się do oglądania tv i spaceru.

Trening metapoznawczy w schizofrenii

W treningu brali udział uczestnicy zarówno z rozpoznaniem schizofrenii jak i choroby afektywnej dwubiegunowej. Uczestnicy poszerzali swoją wiedzę, zgłaszali refleksje i przemyślenia związane z tematem. Poruszane kwestie to: wprowadzenie w tematykę treningu metapoznawczego, style atrybucji (praktyka), poczucie własnej wartości a przekonania, interpretacje negatywne (praktyka).

Trening funkcji poznawczych

Celem zajęć było utrzymanie satysfakcjonującego, adekwatnego do wieku poziomu funkcjonowania poznawczego u uczestników z grupy ryzyka wystąpienia demencji oraz rozwój zdolności pamięciowych, uwagi i koncentracji u większości uczestników. Zajęcia odbywały się w formie warsztatowej. Uczestnicy rozwiązywali zagadki logiczne, rozwijali zdolność do myślenia abstrakcyjnego i kreatywnego.

Teatroterapia

Podczas zajęć uczestnicy doskonalili umiejętności aktorskie, poprawę dykcji, intonacji oraz zdolności czytelnicze. Efektem zajęć było: wystawienie przedstawienia z okazji Dnia Matki oraz wystawienie przedstawienia patriotycznego z okazji Święta 11 listopada. Podczas zajęć ćwiczono krótkie scenki pantomimiczne i mówione wraz z wykorzystaniem prostych rekwizytów.

Trening umiejętności społecznych metodą SSTS z elementami komunikacji

Uczestnicy trenowali rozwój umiejętności dostosowywania zachowań do określonych relacji społecznych oraz wdrożenie prawidłowych komunikatów słownych umożliwiających osiągnięcie porozumienia w relacjach. Chętnie zgłaszali się do scenek warsztatowych ucząc się umiejętności, które były dla nich trudne i nowe. Kończącą część zajęć zwykle stanowiły dyskusja i utrwalenie wiedzy w postaci konkretnych wskazówek związanych z daną umiejętnością interpersonalną i efektywnością komunikacji w praktyce.

Ludoterapia

Podczas zajęć uczestnicy ćwiczyli zdolności pamięciowe, uwagę i koncentrację, umiejętności pracy w grupie oraz doskonalenie funkcjonowania interpersonalnego. Z uwagi na integracyjny charakter warsztatów oraz różnorodność podejmowanych w ich trakcie aktywności klienci zostali wyposażeni w alternatywne, aktywne formy spędzania czasu wolnego.

Muzykoterapia

Zajęcia miały na celu rozwój umiejętności wokalnych, zwiększenie poziomu empatii wobec innych uczestników, stworzenie przestrzeni do odreagowania napięć psychicznych w bezpieczny sposób oraz poprawę samopoczucia. Uczestnicy wyrażali siebie poprzez instrumenty perkusyjne lub słuchając muzyki klasycznej i relacjonując swoje odczucia.

Terapia ruchem

Celem zajęć było uzyskanie większej świadomości na temat korzyści płynących ze zdrowego stylu życia oraz zwiększenie ogólnej sprawności i kondycji fizycznej uczestników. W zajęciach regularnie brało udział kilku uczestników. W okresie letnim proponowali wspólne wyjścia na spacer do parku, na nordic walking oraz okoliczne siłownie plenerowe. Z kolei w miesiącach jesienno-zimowych zajęcia miały najczęściej formę gimnastyki ogólnorozwojowej przeprowadzanej w ośrodku.

Relaksacja z elementami pracy z ciałem

Podczas zajęć uczestnicy nabywali umiejętności stabilizowania swojego stanu psychicznego, wyciszania i samouspokajania się, np. za pomocą technik oddechowych, wzrost umiejętności samoobserwowania ważnych sygnałów płynących z ciała i modyfikowania ich w celu uzyskania lepszego samopoczucia.

Zajęcia były prowadzone za pomocą: treningu autogenego Schultza, doświadczania muzyki relaksacyjnej oraz technik oddechowych.

Zajęcia komputerowe

Zajęcia przyczyniły się do wzrostu umiejętności i płynności w korzystaniu z pakietu Microsoft Office (Word, Power Point, Excel), nabycia podstawowych umiejętności bezpiecznego posługiwania się mediami społecznościowymi (Facebook) oraz wzrostu umiejętności płynnego pisania na klawiaturze i korzystania z przeglądarki internetowej.

Antropologia kultury

Podczas zajęć utrwalano oraz zdobywano wiedzę z zakresu kultury, historii, geografii wybranych krajów i regionów na świecie. Uczestnicy rozwijali umiejętności wyrażania własnych poglądów i dyskusji na tle grupy. Podczas zajęć korzystano z prezentacji multimedialnych oraz pokazów filmowych.

Filmoterapia

Zajęcia miały na celu poznanie dzieł polskiej i zagranicznej kinematografii, wzrost uwagi i koncentracji, zwiększenie refleksyjności i otwartości na dyskusję w związku z trudnościami codziennego życia oraz wzrost dobrego samopoczucia uczestników. Oglądano filmy o następującej tematyce: radzenie sobie z uzależnieniem i zaburzeniami obsesyjno-kompulsywnymi, spełnianie własnych marzeń, funkcjonowanie w relacjach rodzinnych oraz wewnętrzna przemiana bohatera.

Trening obsługi smartfonów

Uczestnicy zdobywali wiedzę na temat bezpiecznej obsługi smartfonów oraz ich pełnych możliwości technologicznych. Zajęcia skutecznie przeciwdziałały zjawisku wykluczenia cyfrowego poprzez zaangażowanie osób, które na co dzień nie korzystały ze smartfona wykorzystując pełnię jego możliwości.

Języki obce (angielski, portugalski)

Uczestnicy powtarzali i utrwalali poznane wcześniej słownictwo i zwroty przez co zwiększali pewność siebie w zakresie posługiwania się językami obcymi w prostych sytuacjach społecznych oraz nabywali praktyczne umiejętności komunikacyjne w zakresie prowadzenia podstawowego dialogu. Nabywali też wiedzę o geografii i kulturze krajów, w których używane są te języki.

Arteterapia

Podczas zajęć uczestnicy poszerzali wiedzę z zakresu technik plastycznych. Wykonali scenografię do przedstawień, przedmioty na kiermasz świąteczny (stroiki, bombki, decoupage, krasnale itp), dekoracje tematyczne do pomieszczeń OWiRON, pracowali z filcem (szycie krasnali, serduszek), pogłębili technikę malowania pastelami suchymi oraz olejnymi, farbami akrylowymi oraz olejnymi, zapoznali się z pracą w drewnie.

Biblioterapia

Celem zajęć było wzbudzenie zainteresowania literaturą, wzrost umiejętności w zakresie czytania i słuchania tekstu ze zrozumieniem oraz streszczania tekstu. Głośne czytanie utworów wybranych lub fragmentów z książek na forum i analiza tekstu przyczyniły się do podniesienia poziomu wypowiedzi uczestników, wzbogacenia ich słownictwa, pobudzenia twórczego myślenia.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego

Zajęcia miały na celu integrację grupy oraz naukę wartościowego spędzania czasu w placówce i poza nią. W ramach treningu organizowane były dla uczestników: wyjścia do kina, na kręgle i bilard, zwiedzanie muzeów, w tym Muzeum Powstania Warszawskiego, Zamku Królewskiego, Muzeum Niepodległości,

spacery po parkach, odwiedziny cmentarzy warszawskich itp. W okresie letnim uczestnicy systematycznie grillowali na działkach Bemowo, co sprzyjało wzajemnej integracji i dawało możliwość odpoczynku na tonie natury.

Zajęcia dla grupy B

Uczestnikami Grupy B są osoby z niepełnosprawnością intelektualną, w tym sprzężoną. Zajęcia dla tej grupy organizowane były w kilku pracowniach: edukacyjnej, ceramiczno-plastycznej, gospodarstwa domowego, komputerowej, umiejętności społecznych, umiejętności technicznych i stymulacji sensorycznej. W pracowniach, zgodnie z ich przystosowaniem, realizowano różnego rodzaju zajęcia:

Zajęcia w pracowni ceramiczno-plastycznej

Podczas codziennych zajęć uczestnicy poznawali przybory niezbędne do pracy, wykonywali prace różnymi technikami plastycznymi. Pracowali z wykorzystaniem gliny, szkła, kolorowego papieru, farb akrylowych. Posługiwali się techniką witrażu, decoupage, metodą aborygenów-ozdabianie małymi kolorowymi kropkami z farby. Do zajęć wykorzystywano surowce wtórne, materiały naturalne, przedmioty użytkowe, które dzięki zastosowanym technikom zyskały nowy wygląd. Powstały prace z gliny - donice i misy. Oprawiano lustra kolorowym szkłem i ceramiką, tworzone osłonki na doniczki ze sznurka, szklawiono wykonane miski z gliny. Z wykorzystaniem szkła witrażowego, techniką witrażu ozdabiano przedmioty codziennego użytku takie jak talerze, blat stołu, gliniane donice.

Zajęcia w pracowni edukacyjnej

Zajęcia w pracowni obejmowały: kształtowanie umiejętności redagowania noworocznych postanowień, utrwalenie wiadomości na temat aktualnej pory roku oraz rozpoznawanie jej po zmianach zachodzących w przyrodzie, doskonalenie umiejętności spędzania wolnego czasu oraz rozwijanie zainteresowań własnych, doskonalenie umiejętności szkolnych tj. czytania, pisania, liczenia, rozpoznawanie i nazywanie kolorów, figur geometrycznych, doskonalenie umiejętności odwzorowania kształtu, segregacja elementów według koloru, rozwój koordynacji wzrokowo-ruchowej i sprawności manualnej, utrwalanie tradycji Świąt Wielkanocnych oraz Bożego Narodzenia.

Zajęcia w pracowni gospodarstwa domowego

Głównym celem zajęć było rozwijanie zaradności i samodzielności uczestników. W pracowni realizowane były treningi: kulinarny, umiejętności praktycznych, higieniczny oraz budżetowy. Treningi rozwijały cierpliwość, samodzielność i wytrwałość uczestników oraz kształtowały cechy pożądane w relacjach społecznych, takie jak współpraca i odpowiedzialność. Uczestnicy korzystali z przepisów kulinarnych, doskonalili umiejętności estetycznego przygotowywania posiłków oraz nakrywania stołu odpowiednią zastawą. Nabywali również praktyczne umiejętności korzystania ze sprzętu AGD, poszerzali wiedzę z zakresu zdrowej żywności i jej przechowywania, brali udział w planowaniu i dokonywaniu niezbędnych zakupów.

Zajęcia w pracowni komputerowej „Klikacz”

Przedmiotem zajęć było utrwalenie posiadanej wiedzy na temat obsługi komputera, nauka nowych działań z wykorzystaniem sprzętu komputerowego oraz wskazanie możliwości spędzania wolnego czasu, zabawy i relaksu. Umiejętności zdobyte podczas trwania zajęć zwiększyły szanse uczestników na wartościowe i niezależne uczestnictwo w życiu społecznym poprzez planowanie wycieczek, zdobywanie materiałów na inne zajęcia prowadzone na terenie ośrodka, robienie zakupów, planowanie spotkań towarzyskich oraz podtrzymanie nawiązanych znajomości przy pomocy komunikatorów, portali społecznościowych, poczty email.

Zajęcia w pracowni umiejętności społecznych

Zajęcia w pracowni odbywały się według z góry ustalonego planu i bloków tematycznych:

- SAVOIR – VIVRE obowiązuje zawsze i wszędzie,
- tradycje Świąt Wielkiej Nocy w Polsce i na świecie,
- instytucje użyteczności publicznej,
- korzystanie z publicznych stref wypoczynku i kultury,
- zasady korzystania z komunikacji miejskiej,
- tradycje Świąt Bożego Narodzenia.

Zajęcia w pracowni umiejętności technicznych

Zajęcia oparte były o zasady ergoterapii i arteterapii. Dla osób z lekką i umiarkowaną niepełnosprawnością prowadzone były zajęcia oparte o metody i techniki stolarskie, rzeźbiarskie, zdobnicze. Osoby z głębszą niepełnosprawnością intelektualną ze sprzężeniami oferowane miały polisensoryczną stymulację poprzez bodźce czuciowe, słuchowe, węchowe oraz indywidualne i grupowe zajęcia z wykorzystaniem materiałów dydaktycznych.

Zajęcia w pracowni stymulacji sensorycznej

W pracowni prowadzone były zajęcia rewalidacyjne i wspierające w formie indywidualnej i grupowej głównie dla osób ze znaczną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną przez pedagoga specjalnego. Podstawą zajęć było wielokierunkowe oddziaływanie na wszystkie zmysły ze szczególnym uwzględnieniem specyficznych potrzeb uczestnika oraz ograniczonych niepełnosprawnością możliwości postrzegania świata i wyrażania siebie. Podczas zajęć wykorzystywane były mocne strony i indywidualny potencjał uczestnika. Podtrzymywano umiejętności szkolne takie jak pisanie po śladzie lub z pomocą wzoru, liczenie w zakresie 10, segregowanie ilościowe, kształty, kolory, dopasowywanie, lateralizacja, czy orientacja w przestrzeni. Podczas zajęć wykorzystywano muzykę, wiersze i zabawy edukacyjne.

Poza organizacją codziennych zajęć w pracowniach uczestnicy mieli zapewnione zajęcia realizowane wg odrębnych harmonogramów:

Wsparcie indywidualne

Odbывały się indywidualne spotkania uczestników z terapeutami prowadzone w formie rozmów wspierających i/lub indywidualnych zajęć terapeutycznych. Dla każdego uczestnika przygotowywany został okresowy indywidualny plan postępowania wspierającego - aktywizującego dostosowany do jego potrzeb i możliwości psychofizycznych, dokonywana była ocena realizacji tych planów, a także ich modyfikacja.

Grupa wsparcia

Celem spotkań był wzrost empatii, umiejętności rozładowywania negatywnych emocji, rozwiązywania konfliktów. Zajęcia stwarzały możliwość otwartych interakcji między uczestnikami, uzyskania wzajemnej informacji zwrotnej w atmosferze zaufania i bezpieczeństwa, a także autorefleksję. Były okazją do zmiany swoich, nie zawsze akceptowanych społecznie, zachowań w relacji z drugą osobą i grupą.

Socjoterapia

Zajęcia skierowane były do grupy osób, która radziła sobie w prostych sytuacjach społecznych, potrafiła wyrazić swoje potrzeby, porozumiewać się i współpracować z innymi. Głównym celem zajęć było wypracowanie różnych umiejętności społecznych, interpersonalnych oraz rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie emocji.

Spotkania społeczności „Poranny krąg”

Spotkania odbywały się raz w tygodniu. Stanowiły ważny element oddziaływań rehabilitacyjnych, które miały na celu budowanie poczucia bezpieczeństwa, zrozumienia i akceptacji wśród uczestników. Zajęcia stwarzały możliwość wymiany informacji, podzielenia się przeżyciami, podsumowania zajęć z całego tygodnia, omówienia i rozwiązywania problemów pojawiających się w codziennym funkcjonowaniu w OWiRON oraz współdecydowania o organizacji czasu.

Biblioterapia

Tematyka zajęć z wykorzystaniem literatury dotyczyła relacji przyjacielskich, umiejętności pomagania sobie i dbania o najbliższych. Podczas zajęć zastosowano różnorodne formy pracy z tekstem takie jak: rozmowa kierowana, dyskusja, ćwiczenia w mówieniu i opowiadaniu, głośne czytanie, słuchanie tekstu, analiza i interpretacja tekstu literackiego, omówienie problemowe tekstu, wyrażenie stosunku do bohaterów utworów, czytanie z podziałem na role.

Zespół muzykoterapeutyczny „Jeden Rytm – Jeden Świat”

Zespół pracował w oparciu o autorski program muzyczny. Odbyło się łącznie 35 prób muzycznych (wokalnych i instrumentalnych), w dniu 22 lipca 2022 roku odbył się występ i warsztat muzyczny dla delegacji z Portugalii i Chorwacji, powstał nowy utwór „Latamy” (kompozycja, tekst, choreografia), odbywała się dystrybucja płyt zespołu jako materiału promocyjnego, powstał fan page na profilu Facebook zespołu. Dzięki wielomiesięcznej pracy udało się w zauważalny sposób podnieść umiejętność współpracy w grupie.

Zajęcia teatrotreapeutyczne „Teatr Niezwykły”

W wyniku zajęć teatralnych przygotowywane zostało przedstawienie świąteczne pt. „Roboty”. Omawiano i ćwiczyło ruch sceniczny, dyskutowano scenariusze scen, scenografię i udźwiękowienie. Przedstawienie wystawione zostało podczas spotkania wigilijnego w OWiRON. Dzięki wspólnej pracy artystycznej, analizie tekstów, aranżacji przestrzeni, zaangażowaniu w proces tworzenia w bezpiecznej przestrzeni powstały i rozwijały się więzi w grupie, wzrósł poziom aktywności, poprawiło się samopoczucie i samoocena.

Zajęcia edukacyjno – terapeutyczne „English is easy”

Zajęcia dotyczyły podstaw języka angielskiego nauczanego poprzez zabawę i śpiew. Ich celem było: przypomnienie i utrwalenie części słownictwa i podstawowych zwrotów, z którymi słuchacze dotychczas zapoznali się, przygotowanie piosenki bożonarodzeniowej w języku angielskim („Jingle Bells Rock”) oraz zaprezentowanie występu grupy słuchaczy przed publicznością, podczas spotkania świątecznego w OWIRON.

Trening funkcji poznawczych

Celem zajęć było: podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności logicznego myślenia, podtrzymywanie koordynacji wzrokowo – ruchowej, nauka i doskonalenie umiejętności grania w gry i zabawy logiczne, rozwiązywanie krzyżówek i quizów oraz doskonalenie umiejętności współpracy w grupie.

„Pamiętamy o naszych przyjaciółach”

Uczestnicy przy wsparciu terapeutów pielęgnują pamięć o osobach bliskich, współuczestnikach zajęć, którzy zmarli. W tym celu, w okresie świąt Wszystkich Świętych organizowane są wyjścia na cmentarze.

W roku 2022 uczestnicy odwiedzili cmentarz w Starych Babicach, Cmentarz Północny, Cmentarz Wolski i Powązki Wojskowe. Pamięć o zmarłych uczestnikach OWIRON stanowi element zwyczajów Ośrodka, jest wyrazem szacunku i potwierdzeniem, że osoby które odeszły były ważne.

Program terapeutyczny „Kuchnie świata”

Uczestnicy zdobywają wiedzę o kuchniach świata, uczą się zasad savoir vivre (zajęcia teoretyczne) i wykorzystują tę wiedzę w praktyce wychodząc z terapeutami do różnych restauracji, zamawiając i smakując dania. W roku 2022 odwiedzili po dwa razy restaurację „GRILL AND ROLL” i naleśnikarnię „LALKA”. Jedno z wyjść połączone było ze zwiedzaniem „MUZEUM PRL-u”.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego

Celem treningu był wzrost aktywności w obszarze kultury, rozwój umiejętności społecznych w zakresie kontaktów międzyludzkich, zagospodarowania czasu wolnego i stosownego zachowania się w miejscach publicznych. Osoby niepełnosprawne miały znaczący udział w poszukiwaniu atrakcyjnych miejsc na mapie Bemowa oraz w okolicy Warszawy. Spośród bogatej palety możliwości wybierane były miejsca, które następnie stały się celem wyjazdów.

Trening higieniczny połączony z zajęciami prozdrowotnymi

Omówione zostały tematy dotyczące: choroby Parkinsona, nietolerancji laktozy, objawów nadciśnienia tętniczego, przestrzegania zasad epidemiologicznych na terenie OWiRON i w przestrzeni publicznej. Uczestnicy obejrzeli film edukacyjny pt. „Było sobie życie”.

Uczestnicy Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji uczestniczyli również w zajęciach realizowanych w ramach projektów socjalnych (szczegółowo opisanych w rozdziale 7 „Programy i Projekty”:

- Bemowo na sportowo,
- Nordic Walking,
- Warsztaty florystyczne.

W okresie od 12 lutego do 1 kwietnia oraz od 1 września do 18 września 2022 roku OWiRON był nieczynny dla Uczestników. Spowodowane to było zarówno sytuacją pandemiczną jak i okresowym wyłączeniem pomieszczeń z ich funkcji z powodu osuszania i remontu po zalaniu. W okresie od stycznia do sierpnia 2022 roku, z powodu zmniejszonej dostępności pomieszczeń, uczestnicy korzystali z zajęć w ograniczonym zakresie. Byli podzieleni na 2 grupy, z których każda korzystała z zajęć co drugi dzień. Od 19 września 2022 roku Ośrodek funkcjonował w pełnym wymiarze.

W okresie przerwy technicznej (a także w okresie ograniczonej działalności ze względu na prace techniczne po zalaniu) w pomieszczeniach w OWiRON zorganizowany był Magazyn Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej, w którym były wydawane artykuły pierwszej potrzeby dla uchodźców z Ukrainy. Pracownicy Ośrodka obsługiwali magazyn w okresie od 7 marca do 23 maja 2022 roku, początkowo przez 7, a następnie przez 5 dni w tygodniu.

8.2. Ośrodek Wsparcia dla Seniorów

W czerwcu 2022 roku zakończono prace remontowo – budowlane w obiekcie przy ul. Lazurowej 14 przeznaczonym na Ośrodek Wsparcia dla Seniorów. Zakończenie inwestycji i utworzenie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów na Bemowie było możliwe dzięki uzyskaniu dofinansowania w 2021 roku z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w ramach Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego dla zadania pn. „Adaptacja pomieszczeń na rzecz Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ul. Lazurowej 14 w Warszawie”, w kwocie 1 356 622 zł (w roku 2021 - 671 032,00 zł; w roku 2022 - 685 590,00 zł).

Rada Miasta Stołecznego Warszawy Uchwałą Nr LXIX/2285/2022 z dnia 25 sierpnia 2022 roku utworzyła nową jednostkę organizacyjną pomocy społecznej m.st. Warszawy pod nazwą Ośrodek Wsparcia dla Seniorów z jednoczesnym włączeniem go do struktury Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy.

Otwarcie Ośrodka Wsparcia dla Seniorów miało swoją uroczystą oprawę i inaugurację, na którą przybyło blisko 170 zaproszonych gości. Wydarzenie było okazją do podziękowania wszystkim zaangażowanym w powstanie placówki: osobom, instytucjom, firmom, organizacjom. Była to również okazja do promocji tego miejsca, jego charakteru i zakresu świadczonych usług.

W dniu 12 września 2022 roku Ośrodek Wsparcia dla Seniorów rozpoczął swoją działalność.

Podstawowe zadania Ośrodka Wsparcia dla Seniorów:

- zapewnienie osobom w wieku emerytalnym o zmniejszonej sprawności psychofizycznej spowodowanej wiekiem lub niepełnosprawnością całodziennego pobytu i pomocy w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb, organizacji czasu wolnego, aktywizacji, integracji, w pierwszej kolejności osobom samotnym, osamotnionym w rodzinie, o niskich dochodach, zagrożonych przemocą domową, mieszkających w trudnych warunkach mieszkaniowych, mających trudność w przygotowaniu ciepłego posiłku,
- świadczenie różnych form pomocy (psychologicznej, socjalnej, terapeutycznej, zabiegów rehabilitacyjnych i higienicznych) oraz usług społecznych w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia uczestnikom Ośrodka Wsparcia,
- rozwijanie form pomocy i usług społecznych dla seniorów oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi,
- zapewnienie wyżywienia, w tym gorącego posiłku,
- diagnozowanie i analizowanie potrzeb środowiska osób starszych,
- opracowywanie i realizowanie programu działalności placówki w oparciu o rozpoznane potrzeby uczestników Ośrodka Wsparcia,
- inicjowanie, opracowywanie i realizowanie programów oraz projektów społecznych skierowanych do środowiska osób starszych wynikających z rozpoznanych potrzeb,
- prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych w celu zwiększenia samodzielności i zaradności życiowej uczestników Ośrodka Wsparcia oraz wzmocnienia ich kondycji psychofizycznej,
- podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji i integracji społecznej osób starszych poprzez tworzenie sieci współpracy, partnerstw lokalnych,
- promowanie działań na rzecz seniorów, zmierzanie do poprawy społecznego wizerunku starości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych.

Struktura organizacyjna Ośrodka Wsparcia dla Seniorów:

- Dom Aktywnego Seniora,
- Klub Seniora „Sami Swoi”,
- Klub Seniora „Lazurowy Zakątek”,
- Akademia Seniora „Z Pasją”.

Dom Aktywnego Seniora

Dom Aktywnego Seniora oferuje wsparcie dzienne od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 16:00. Z usług Domu korzystali emeryci i renciści w wieku emerytalnym, a w pierwszej kolejności osoby:

- samotne lub osamotnione w rodzinie,
- o niskich dochodach,
- zagrożone przemocą domową,
- mieszkające w trudnych warunkach mieszkaniowych,
- mające trudność w przygotowaniu ciepłego posiłku.

Podstawą przyjęcia do Domu Aktywnego Seniora jest decyzja administracyjna wydana przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo. Decyzja administracyjna określa zakres wsparcia wraz

z odpłatnością, którą reguluje Uchwała nr XXXVII/843/2004 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 16 września 2004 roku.

Głównym celem działalności Domu Aktywnego Seniora było zapewnienie kompleksowego wsparcia i pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom Bemowa w wieku emerytalnym, stworzenie odpowiednich warunków do zaspokojenia ich potrzeb w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie w środowisku oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym. Uczestnicy Domu mieli zapewnione składające się z 3 posiłków wyżywienie (śniadanie, drugie śniadanie i obiad) oraz korzystali z szerokiej oferty m.in. zajęć integracyjnych, aktywizujących, kulturalno-oświatowych, terapeutycznych, turystycznych, rekreacyjnych, usprawniających.

W okresie wrzesień – grudzień 2022 roku z oferty Domu skorzystało **28 osób**.

Działalność Domu Aktywnego Seniora

Działalność programowa Domu Aktywnego Seniora tworzona była przez zespół terapeutyczno-aktywizujący w oparciu o potrzeby i zainteresowania pensjonariuszy.

Rodzaje pomocy świadczone w Domu Aktywnego Seniora

Wyżywienie

Uczestnikom Domu Aktywnego Seniora zapewniono trzy posiłki dziennie (śniadanie, drugie śniadanie oraz obiad składający się z dwóch dań). Na miejscu przygotowywane były śniadania natomiast obiad dowożony był przez firmę cateringową - Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka jawna. Odpłatność za pobyt w Domu Aktywnego Seniora ustalana jest na podstawie kosztów wyżywienia. W 2022 roku pełna odpłatność za wyżywienie w DAS wynosiła 23,00 zł (stawka dzienna: śniadanie, II śniadanie i dwudaniowy obiad). Uczestnicy pokrywali koszty wyżywienia w zależności od sytuacji finansowej.

Pomoc socjalna

Każdy z uczestników Domu mógł w każdej chwili zwrócić się do pracownika socjalnego z prośbą o pomoc i wsparcie w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej, np. w zakresie zaplanowania pomocy finansowej czy zaplanowania pomocy usługowej w uzasadnionych przypadkach.

Pomoc psychologiczna

Wszyscy pensjonariusze mieli dostęp do szeroko rozumianej pomocy psychologicznej. Pracownicy wykazywali niemal w każdej chwili gotowość wysłuchania, porozmawiania o problemach, udzielenia porady. Zatrudniony w placówce konsultant psycholog świadczył pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów (konsultacje indywidualne), systematycznie prowadził treningi pamięci i zajęcia tematyczne z uwzględnieniem aktualnych potrzeb seniorów.

Profilaktyka zdrowotna

Profilaktyce zdrowotnej służyły wszystkie zajęcia wpływające na samopoczucie fizyczne: (gimnastyka, spacer, tańce itp.) oraz psychiczne (rekreacja, zabawy, rozrywka, pomoc psychologiczna), a także edukacja zdrowotna poszerzająca świadomość zdrowotną i wpływająca na kształtowanie nawyków zdrowotnych.

Integracja społeczna

Problemem osób starszych jest osamotnienie. Wpływa ono negatywnie na samopoczucie i codzienne funkcjonowanie. Przebywanie z innymi ludźmi i utrzymywanie pozytywnych relacji wpływa na poprawę jakości życia. Zdecydowana większość zajęć w Domu Aktywnego Seniora ma działanie integracyjne.

Formy pomocy świadczone w Domu Aktywnego Seniora

Zajęcia integracyjne

Bardzo ważnym zadaniem po rozpoczęciu działalności Ośrodka była intensywna praca nad integracją uczestników Domu Aktywnego Seniora. Aby pensjonariusze czuli się bezpieczni i zaopiekowani potrzebna była ciągła i systematyczna praca z grupą. Temu celowi służyły różnego rodzaju warsztaty, zabawy i spotkania tematyczne m.in.:

- Joga śmiechu, czyli śmiechoterapia,
- „Poznajmy się”: wspólne ustalanie zasad funkcjonowania grupy - stworzenie i podpisanie kontraktu grupowego,
- „Historia mojego imienia”,
- „Dzień wdzięczności”: jak praktykować wdzięczność? Pogadanka i ćwiczenia w ramach warsztatów terapeutycznych,
- „Dzień Edukacji Narodowej”: wspomnienia i pamiątki z czasów szkolnych oraz dowcipy z zeszytów szkolnych – śmiechoterapia,
- „Dzień Chopina”: wspólne oglądanie albumów i fotografii z miejsc bliskich kompozytorowi, projekcja filmu „Pragnienie miłości”, wspólny taniec do kompozycji Chopina - polonez,
- „Żyj z kolorem”: seniorzy byli zachęceni do ubrania się w kolorowe ubrania. Odbyła się dyskusja na temat znaczenia kolorów w życiu człowieka. Seniorzy stworzyli przestrzenny obraz z kolorowych motyli oraz wykonali taniec z kolorową chustą Klanzy,
- „W krainie faraonów”: projekcja filmu dokumentalnego o starożytnym Egipcie oraz filmu fabularnego „Misja Kleopatra”, rozmowy o Egipcie,
- „Dzień Olimpijczyka”: uroczyste podziękowanie Olimpijczykom, którzy reprezentowali Ośrodek Wsparcia dla Seniorów (Dom Aktywnego Seniora, Klub Seniora „Sami Swoi”) podczas Bemowskiej, Warszawskiej i Mazowieckiej Olimpiady,
- „Dzień wolontariatu”: spotkanie z koordynatorem wolontariatu z OPS Bemowo,
- Dzień Otwarty w Domu Aktywnego Seniora dla środowiska lokalnego: wystąpił chór „Volta” w repertuarze piosenek pn. „Piosenka przypomni Ci” z nutą patriotyczną, przygotowano poczęstunek oraz warsztaty plastyczne - kotyliony na Święto Niepodległości. Przybyli goście zwiedzili Ośrodek oraz zapoznali się z prezentacją profilu działalności Domu.

Ponadto, raz w tygodniu (najczęściej w piątki) odbywały się zebrania społeczności czyli zebrania kierownika oraz pracowników OWdS z uczestnikami Domu Aktywnego Seniora. Podczas zebrań omawiano bieżące problemy i trudności oraz planowano formy pracy i zajęć na nadchodzący tydzień. Systematycznie odbywały się spotkania miłośników gier planszowych i stolikowych. Seniorzy cenili również poranne spotkania przy lampie antydepresyjnej. Światło i ciepło lampy, rozmowy, śmiechy, wprawiały uczestników w dobry nastrój i sprzyjały integracji.

Zajęcia ruchowo-sportowe (usprawniające i rekreacyjne)

W Domu prowadzona była codziennie gimnastyka rekreacyjna z wykorzystaniem muzyki oraz różnych przedmiotów, np. piątekzek, pałeczek. Gdy była sprzyjająca pogoda, seniorzy chodzili z kijami na spacer (nordic walking). Marsze odbywały się do Parku Górczewska, do tężni solankowych, do siłowni plenerowej oraz po najbliższej okolicy. W piątki odbywały się zajęcia „zumba gold”, sfinansowane w ramach budżetu obywatelskiego dla Dzielnicy Bemowo.

Zajęcia i warsztaty edukacyjne

W ramach programu Domu Aktywnego Seniora w 2022 roku organizowano wykłady, pogadanki i spotkania:

- spotkanie profilaktyczne z Policją w ramach kontynuacji dzielnicowego programu pn. „Bezpieczny Senior na Bemowie”,
- spotkanie ze studentką dietetyki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego pn.: „Zdrowe żywienie w praktyce”,
- wykład specjalistki zdrowia i dietetyczki klinicznej pt.: „Profilaktyka osteoporozy i dieta” (w ramach współpracy z Fundacją „Oswoić stres”),
- wykład przeprowadzony przez terapeutę uzależnień pt.: „Uzależnienie i współuzależnienie” (w ramach współpracy z Fundacją „Oswoić stres”),
- spotkanie przygotowane przez pracowników DAS pt.: „Tradycje Wszystkich Świętych w różnych krajach”,
- cykl spotkań z przewodniczką wypraw poznawczych i trekkingowych pt.: „Nepal - podniebna kraina Himalajów”, „Jakucja - syberyjskie wędrówki”, „Kilimandżaro - od szczytu do plaż Zanzibaru”,
- zajęcia z zakresu nowych technologii - kurs obsługi smartfona (zrealizowano dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem „Kreatywni 50+”),
- uruchomienie Punktu Cyfrowego Wsparcia dla mieszkańców Warszawy w wieku 60+.

Uroczystości okolicznościowe

- Mikołajki,
- integracyjny Bal Andrzejkowy,
- uroczysta kolacja wigilijna z udziałem zaproszonych gości z koncertem kolęd w wykonaniu piosenkarki Danuty Stankiewicz, wizytą Św. Mikołaja i upominkami,
- zabawa sylwestrowa z poczęstunkiem.

Wycieczki i wyjścia kulturalne

W 2022 roku zrealizowano szereg wyjść kulturalnych:

- wycieczkę autokarową do Kawęczyna - Gościńca Wiecha (zwiedzanie z przewodnikiem, poczęstunek, zabawa taneczna),
- wyjście do Muzeum Narodowego na lekcję muzealną pt. „Dom marzeń” w Galerii Wzornictwa Przemysłowego (wstęp i przewodnik bezpłatnie),

- wyjście do Teatru Syrena na musical pt. „Piplaja” (bilety bezpłatnie),
- wyjście do Bemowskiego Centrum Kultury na „Srebrny Laur Bemowa - Ocalić Wrażliwość”,
- wyjście do Filharmonii Narodowej na „Wielką Symfonię” w ramach IV Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Europy Środkowo - Wschodniej „Eufonie” (bezpłatne bilety przekazało Narodowe Centrum Kultury),
- wyjście do Bazyliki św. Jana Chrzciciela na recital organowy i „Fasang” w ramach IV Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Europy Środkowo - Wschodniej „Eufonie” (bezpłatne bilety przekazało Narodowe Centrum Kultury),
- udział w koncercie „Papa D na Bemowie” zorganizowanym przez Urząd Dzielnicy Bemowo (bezpłatne bilety przekazał Urząd Dzielnicy Bemowo),
- wyjście do Centrum Pieniądza NBP (bezpłatne zwiedzanie z przewodnikiem),
- wycieczka do Łazienek Królewskich,
- wyjście do Bemowskiej Szopy,
- wyjście do Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych na spektakl pt.: „Zaduszki patriotyczne”.

Realizacja projektów i programów o zasięgu dzielnicowym i ogólnowarszawskim

Od 2017 roku na terenie Bemowa realizowany jest program „Bezpieczny Senior na Bemowie”. Uczestnicy Domu Aktywnego Seniora spotkali się z policjantami, którzy zaktualizowali wiedzę seniorów na temat oszustw i wyłudzeń. Po spotkaniu seniorzy otrzymali m.in. upominki odblaskowe. Organizacja spotkań odbywa się we współpracy z Delegaturą Stołecznego Centrum Bezpieczeństwa w Dzielnicy Bemowo.

We współpracy z Forum Bemowskich Seniorów, Ośrodek Wsparcia dla Seniorów zaangażował się w realizację ogólnowarszawskiego wydarzenia, zorganizowanego w ramach Warszawskich Dni Seniora pt.: „Srebrne Bemowo”. W ramach obchodów OWdS przygotował stoisko wystawiennicze w klimacie lat 20-tych i 30-tych a seniorzy wzięli udział w licznych atrakcjach przygotowanych na tę imprezę.

Seniorzy uczestniczyli również w kilku wydarzeniach sportowych:

- Mazowieckiej Sportowej Senioriadzie w Mrozach,
- IV Warszawskiej Olimpiadzie Seniorów,
- Bemowskiej Olimpiadzie zorganizowanej podczas „Srebrnego Bemowa”.

Współpraca z innymi podmiotami na rzecz osób starszych

W 2022 roku Dom współpracował na rzecz seniorów z:

- Fundacją „Oswoić stres” w ramach realizacji projektu „Od NOWA poCOVIDowa - Warszawiacy 60+” - projekt skierowany był do osób, które znalazły się w kryzysie psychicznym m.in. z powodu pandemii COVID-19, uzależnienia od alkoholu lub innych problemów,
- Fundacją Artantro w ramach warsztatów manualnych, których organizatorem był Wydział Kultury Dzielnicy Bemowo. W ramach warsztatów seniorzy wykonali:
 - świece z wosku pszczelego,
 - kwiaty z organzy,
 - pachnące ziołami mydła,
 - ozdoby świąteczne z kolorowego opłatka i koralików oraz gwiazdy z papieru,
 - ozdoby z drewnianych koralików,
- Stowarzyszeniem „Kreatywni 50+” w ramach Punktu Cyfrowego Wsparcia dla mieszkańców Warszawy w wieku 60+ oraz kursu obsługi smartfona,
- Wydziałem Sportu i Rekreacji Urzędu Dzielnicy Bemowo w ramach zajęć „Zumba Gold” finansowanych z budżetu partycypacyjnego,
- Wydziałem Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w zakresie indywidualnych konsultacji dietetycznych dla seniorów oraz wykładu na temat zdrowego żywienia,
- Forum Bemowskich Seniorów, czyli reprezentacją organizacji społecznych i pozarządowych, instytucji publicznych, spółdzielni mieszkaniowych, związków, osób fizycznych, które działają na rzecz poprawy jakości życia osób starszych zamieszkałych na terenie Dzielnicy Bemowo.

Rozwijanie zainteresowań i wolontariat seniorów

Seniorzy polubili spędzanie czasu razem. Organizują się wokół wspólnych zainteresowań. Stworzyli koło zainteresowań, którego uczestnicy są fanami gier planszowych.

Seniorzy od początku działalności Ośrodka zostali zaangażowani w działalność prospołeczną. Zostali poproszeni o zbieranie kocyków i karmy dla zwierząt do Schroniska na Paluchu. Bardzo chętnie zaangażowali się w zbiórkę, która zaowocowała okazałą paczką, która została zawieszona do schroniska.

**Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo
została zauważona i doceniona.**

**Ośrodek po raz trzeci został laureatem
Konkursu Miejsce Przyjazne Seniorom (edycja 2021-2023).**

**Uroczysta Gala wręczania certyfikatów odbyła się w dniu 29 kwietnia 2022 roku
w Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy”.**

Kluby Seniora

W 2022 roku w strukturze OWdS funkcjonowały dwa Kluby Seniora:

- Klub Seniora „Sami Swoi” we wtorki i w czwartki w godz. 15:00 – 18:00. Z oferty skorzystało **73 bemowskich** seniorów (Klub Seniora swoją działalność rozpoczął w dniu 21.03.2017 roku),
- Klub Seniora „Lazurowy Zakątek” w środy i w piątki w godz. 15:00 – 18:00. Z oferty skorzystało **61 bemowskich** seniorów (Klub Seniora został uruchomiony w dniu 26.10.2022 roku).

Celem działalności Klubów Seniora było umożliwienie seniorom, mieszkańcom Dzielnicy Bemowo aktywnego spędzenia czasu w miłej i przyjaznej atmosferze, rozwijanie zainteresowań, jak też uczestnictwo seniorów w życiu społecznym i kulturalnym Warszawy. Oferta Klubowa przeznaczona jest dla seniorów, którzy dobrze funkcjonują w swoim środowisku a dzięki zajęciom w Klubach mogą spędzać czas bardziej twórczo. Łącznie w spotkaniach klubowych systematycznie uczestniczyło 134 seniorów.

Szczegółowo działalność Klubów opisana jest w Rozdziale 7: „Programy i Projekty”

Akademia Seniora „Z pasją”

Akademia Seniora „Z Pasją” swoją działalność zainaugurowała w dniu 14 listopada 2022 roku i była jedną z form wsparcia jaką oferował Ośrodek Wsparcia dla Seniorów mieszkańcom Bemowa w wieku emerytalnym. Akademia funkcjonowała w poniedziałki w godz. 16.00 - 17.30 na podstawie projektu socjalnego pn. Akademia Seniora „Z Pasją”. Głównym celem działalności Akademii było zapraszanie seniorów do twórczego i aktywnego spędzania wolnego czasu, poprzez rozwój pasji, zdolności i umiejętności. Pierwszą uruchomioną sekcją w ramach Akademii były warsztaty z rysunku i malarstwa. Docelowo Akademia rozwijać będzie zainteresowania i zdolności seniorów. W tym celu, stosownie do potrzeb tworzone będą sekcje tematyczne. W 2022 roku do Akademii uczęszczało **24 seniorów**.

Szczegółowo działalność Akademii opisana jest w Rozdziale 7: „Programy i Projekty”.

8.3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Rozmiar pomocy jakiej Ośrodek Pomocy Społecznej może udzielić osobom potrzebującym jest w dużej mierze zależny od poziomu współpracy z lokalnym środowiskiem, gdzie szczególnie ważne miejsce zajmują organizacje pozarządowe.

Współpraca z nimi służy wzmocnieniu w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie, a także poważnie odciąża sektor publiczny w realizacji niektórych zadań, umożliwiając znaczne rozszerzenie zakresu i form pomocy udzielanej mieszkańcom Dzielnicy.

W 2022 roku współpraca OPS Bemowo z organizacjami pozarządowymi realizowana była poprzez:

- podejmowanie wspólnych działań na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy w związku z kryzysem wojennym, w szczególności:
 - pozyskiwanie i organizacja dostaw żywności i artykułów pierwszej potrzeby do Magazynu Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej oraz do Tymczasowego Miejsca Pobytu dla Uchodźców „Atrium” (placówek prowadzonych przez Ośrodek) w celu zaopatrzenia potrzebujących,
 - pozyskiwanie wolontariuszy w związku z całodobową obsługą Tymczasowego Miejsca Pobytu dla Uchodźców „Atrium” i zapewnieniem mieszkańcom niezbędnej pomocy informacyjnej, tłumaczeniowej, edukacyjnej i kulturalnej.
- Kierowanie uczestników z grup objętych pomocą społeczną do projektów realizowanych przez organizacje, finansowanych ze środków publicznych.
- Prowadzenie wymiany informacji i rekomendowanie działalności organizacji (mających na celu wspomaganie aktywności organizacji w świadczeniu pomocy na rzecz mieszkańców Dzielnicy), w tym w szczególności:
 - udostępnianie wyników badań i analiz dotyczących potrzeb mieszkańców Dzielnicy z zakresu pomocy społecznej celem inicjowania programów zabezpieczających te potrzeby,
 - wskazywanie źródeł uzyskania środków na realizację zadań planowanych przez organizacje,
 - rekomendowanie działalności i wartościowych programów z zakresu pomocy społecznej.
- Udostępnianie pomieszczeń Ośrodka na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej. W uzasadnionych przypadkach OPS udostępniał organizacjom pozarządowym pomieszczenia na realizację konkretnych działań na rzecz mieszkańców m.st. Warszawy.
- Współtworzenie banku informacji na temat możliwości pomocy mieszkańcom Bemowa i współdziałanie z wyspecjalizowanymi placówkami i organizacjami w zakresie pomocy mieszkańcom Dzielnicy. Dane dotyczące współpracy OPS z organizacjami pozarządowymi oraz ich oferty programowej są stale aktualizowane. Pozwala to na trafne kontaktowanie klientów wymagających specjalistycznej pomocy z odpowiednimi placówkami prowadzonymi przez organizacje. Dzięki zgromadzonym informacjom i współpracy możliwe jest kierowanie osób objętych pomocą OPS do różnych placówek pozarządowych wyspecjalizowanych w pomocy konkretnym grupom osób oraz wspólne rozwiązywanie ich problemów w ramach współpracy interdyscyplinarnej. Pracownicy socjalni, po rozeznaniu potrzeb rodziny, kierowali klientów i ich dzieci do odpowiedniej organizacji, która w swojej ofercie mogła zapewnić oczekiwane wsparcie

rodzinie, natomiast organizacje pozarządowe kierowanych przez Ośrodek klientów traktowały priorytetowo, zapewniając im wsparcie w pierwszej kolejności.

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi na forum Dzielnicowej Komisji Dialogu Społecznego.
- W okresie sprawozdawczym w ramach realizacji Programu współpracy m.st. Warszawy z organizacjami pozarządowymi przedstawiciel Ośrodka na bieżąco uczestniczył w pracach Dzielnicowej Komisji Dialogu Społecznego w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy poprzez udział w odbywających się cyklicznie posiedzeniach DKDS.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo współpracował w 2022 roku na bieżąco z **50 organizacjami** z sektora pozarządowego oraz 50 organizacjami działającymi na rzecz pomocy Ukrainie.

8.4. Pomoc „COVIDowa”

Od początku roku 2020 przez cały rok 2021 i 2022 na świecie, w Europie i w Polsce utrzymywał się stan pandemii COVID-19 wywołanej koronawirusem Sars-Cov-2, który powodował duże zagrożenie dla zdrowia i życia ludności, objawiał się masowymi zachorowaniami i wysoką śmiertelnością.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w Ośrodku Pomocy Społecznej obowiązywały wprowadzone na początku epidemii zmiany organizacyjne oraz zasady dotyczące stosowania środków ochrony osobistej mające na celu ochronę przeciwepidemiczną pracowników i klientów Ośrodka.

Do zadań Ośrodka w związku z epidemią należało w szczególności:

- weryfikacja bazy danych osób objętych kwarantanną i izolacją domową,
- nawiązanie kontaktu telefonicznego z osobami objętymi kwarantanną, rozeznanie ich potrzeb i zaplanowanie niezbędnej pomocy,
- organizacja i dostarczanie pomocy żywnościowej we współpracy z organizacjami pozarządowymi i służbami publicznymi.

Weryfikacja liczby osób objętych kwarantanną i izolacją domową

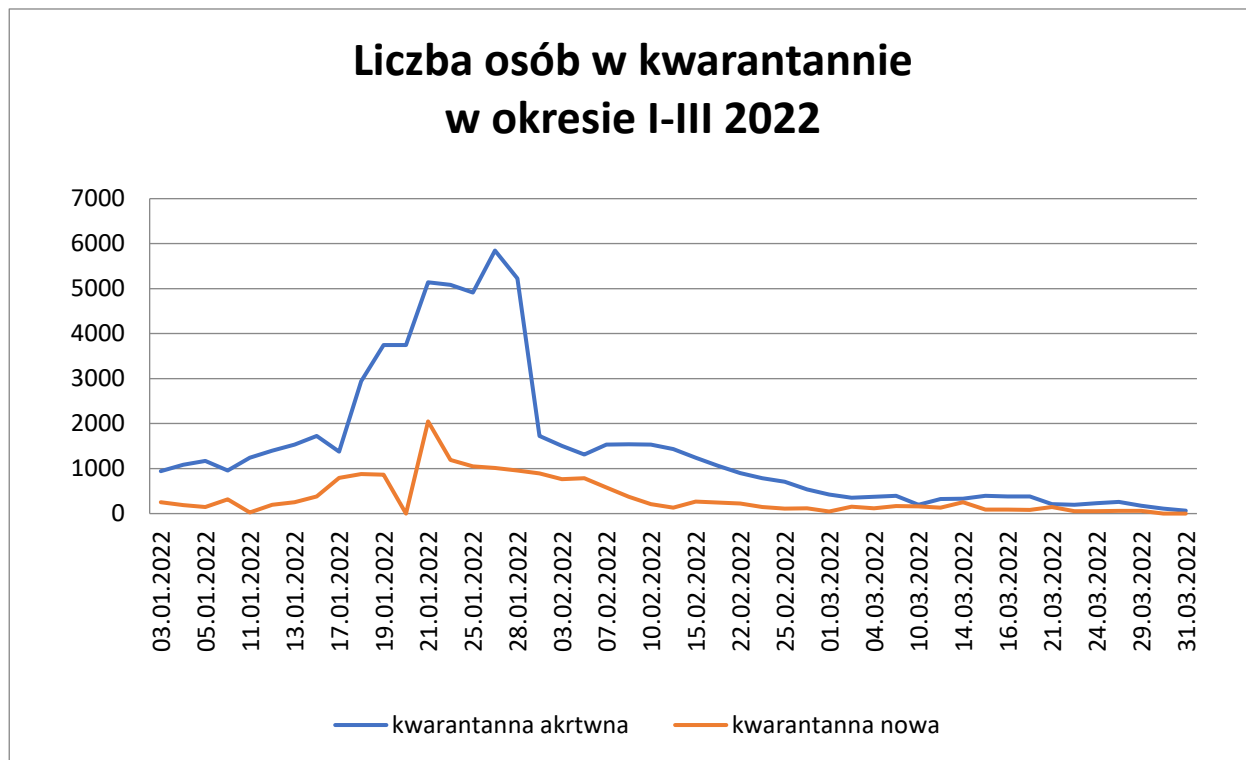
W okresie od 17 marca 2020 roku oraz przez cały rok 2021 oraz do 31 marca 2022 roku Ośrodek we wszystkie dni robocze dokonywał weryfikacji liczby osób objętych kwarantanną i izolacją domową na podstawie danych uzyskanych z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej za pośrednictwem Centrum Usług Społecznych m. st. Warszawy oraz na podstawie danych przesłanych przez aplikację dedykowaną osobom w kwarantannie.

Codziennie ustalano liczbę osób aktualnie pozostających w kwarantannie lub izolacji, liczbę osób nowoobjętych procedurami oraz liczbę osób objętych kwarantanną i izolacją narastająco. Prowadzenie weryfikacji w ten sposób umożliwiło ustalenie osób, z którymi należało nawiązać kontakt w danym dniu i ustalić ich potrzeby, a także przyczyniło się do uchwycenia dynamiki epidemii na terenie Dzielnicy Bemowo.

Dynamika epidemii COVID-19 w Dzielnicy Bemowo

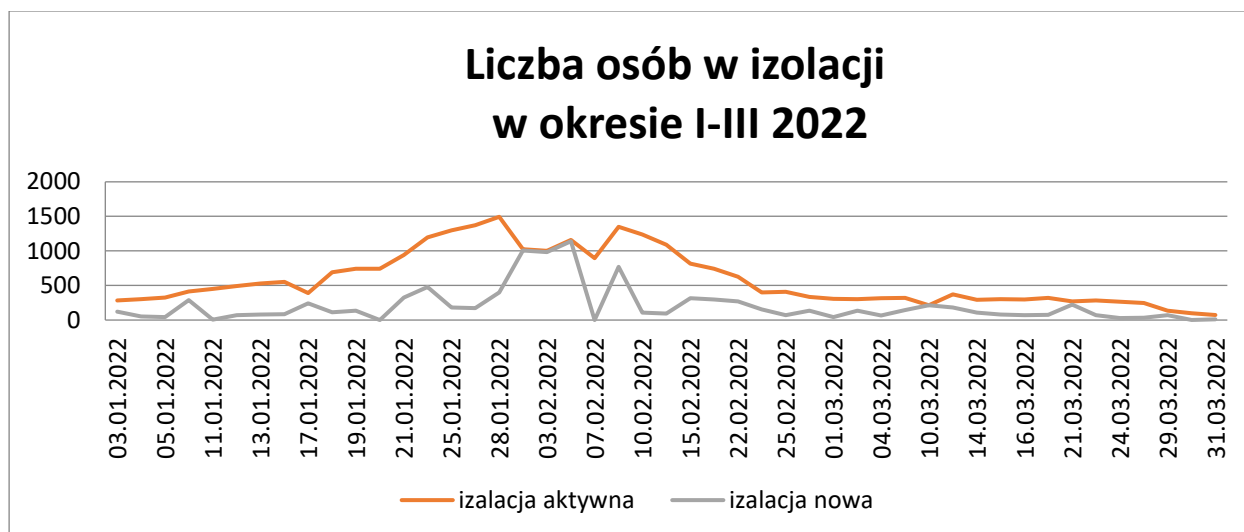
Poniżej prezentujemy dynamikę epidemii COVID-19 w Dzielnicy Bemowo.

Wykres 16. Liczba osób w kwarantannie

Jak obrazuje Wykres 16 okres drugiej połowy stycznia 2022 roku charakteryzował się widocznym wzrostem liczby osób objętych kwarantanną. Była to piąta w dwuletnim okresie fala epidemii. Największą liczbę osób objętych kwarantanną odnotowano w dniu 26 stycznia 2022 roku – 5 847 osób. Największy przyrost dzienny odnotowano w dniu 21 stycznia 2022 roku – 2 049 osób. Od lutego 2022 roku dostrzegamy zmniejszenie liczby osób objętych kwarantanną pomimo utrzymującej się fali zachorowań. Było to związane ze zmianą procedur SANEPID-u i koncentracją uwagi na osobach objętych izolacją. Wykres pod hasłem „kwarantanna aktywna” obrazuje liczbę osób objętych kwarantanną w danym dniu, wykres pod hasłem „kwarantanna nowa” obrazuje liczbę osób po raz pierwszy odnotowanych jako objęte kwarantanną.

Wykres 17. Liczba osób w izolacji

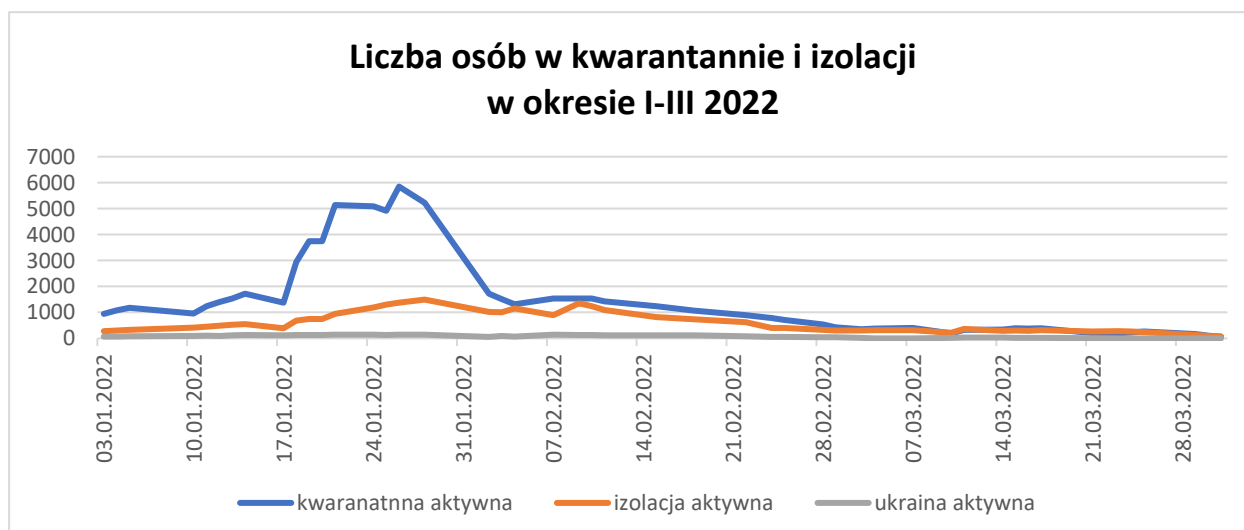

Równoległe do statystyki osób przebywających w kwarantannie OPS prowadził systematyczną statystykę osób przebywających w izolacji domowej. Izolacją objęte były osoby, u których potwierdzono infekcję wirusem SARS-COV-2. Jak obrazuje Wykres 17. Liczba osób w izolacji **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** okres od połowy stycznia do końca lutego 2022 roku charakteryzował się znaczącym wzrostem liczby osób objętych izolacją. W czasie piątej fali epidemii najwyższy wskaźnik zachorowań odnotowano w dniu 28 stycznia 2022 roku – 1 494 osoby. W dniu 4 lutego 2022 roku odnotowano największy przyrost dzienny zachorowań – 1 140 osób. Jednocześnie widoczny był znaczący spadek zachorowań w marcu, co oznacza wygaszenie fali epidemicznej.

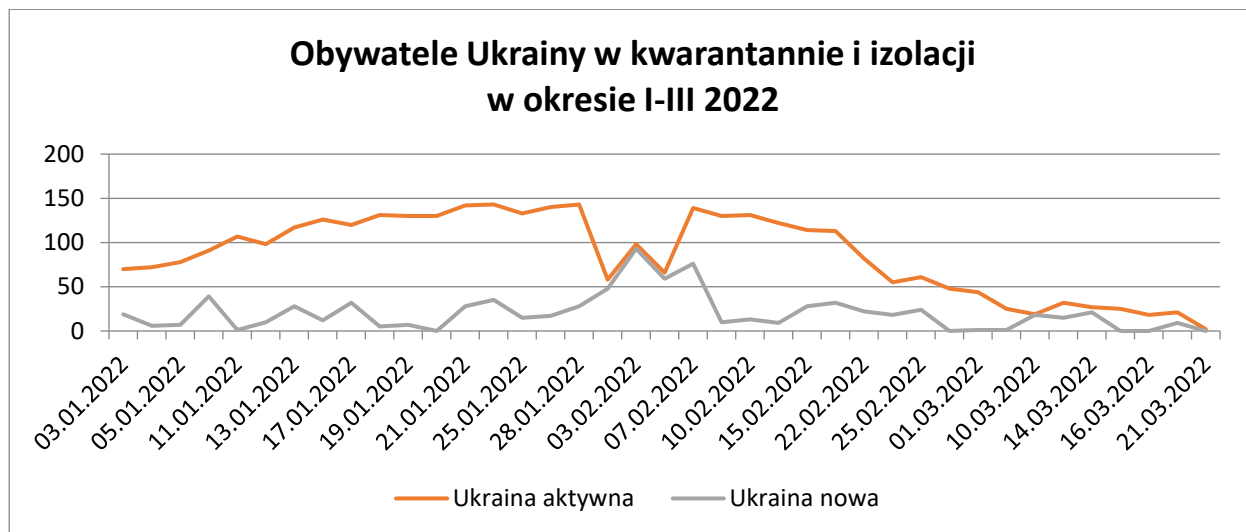
Wykres pod hasłem „izolacja aktywna” obrazuje liczbę osób objętych izolacją w danym dniu, wykres pod hasłem „izolacja nowa” obrazuje liczbę osób po raz pierwszy wskazanych w systemie jako objęte izolacją.

Wykres 18 przedstawia liczbę osób objętych kwarantanną i izolacją w okresie styczeń – marzec 2022 roku. Wyraźnie zaznaczona jest tu piąta fala epidemii. W szczytowym jej okresie 5847 osób przebywało w kwarantannie (26 stycznia 2022 roku) oraz 1 494 osoby w izolacji (28 stycznia 2022 roku).

Wykres 18. Liczba osób w kwarantannie i izolacji

Wykres 19. Obywatele Ukrainy w kwarantannie i izolacji

Z uwagi na liczną obecność na terenie Polski obywateli Ukrainy wynikającą początkowo głównie z migracji z powodów ekonomicznych, a po 24 lutego 2022 roku głównie z powodów zagrożenia wojennego prowadzono również statystykę osób w kwarantannie i izolacji w tej grupie społecznej. Wykres wskazuje zwiększenie liczby osób objętych izolacją analogicznie do całej populacji dzielnicy – 28 stycznia 2022 roku – 143 osoby. Podobnie kształtuje się przyrost dzienny zachorowań – najwyższy wystąpił 3 lutego 2022 roku – 93 osoby.

Wykres pod hasłem „Ukraina aktywna” obrazuje liczbę osób objętych izolacją w danym dniu, wykres pod hasłem „Ukraina nowa” obrazuje liczbę osób po raz pierwszy wskazanych w systemie jako objęte izolacją.

8.5. Zamówienia publiczne

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy w 2022 roku w trybie ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.), zwanej dalej „ustawą PZP”:

- Nie planował, nie prowadził postępowań i tym samym nie udzielił zamówień o wartości równej lub wyższej od progów unijnych, o których mowa w art. 3 ustawy PZP.
- Zaplanował trzy zamówienia o wartości poniżej progów unijnych. Zamówienia dotyczyły:
 - Robót budowlanych pn. Roboty naprawcze w pomieszczeniach Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy przy ul. Rozłogi 10 w Warszawie;
 - Usług pn. Przygotowywanie i dowożenie we wskazane miejsce gorących zestawów obiadowych klientom Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy i działającego w jego strukturze OWiRON;
 - Usług pn. Przygotowywanie i dowożenie we wskazane miejsce obiadów klientom Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ul. Lazurowej 14 w Warszawie.

W celu udzielenia ww. zamówień przeprowadzono pięć postępowań (na zamówienia wskazane w lit. a i c powyżej postępowania były ogłaszane dwukrotnie, bowiem pierwsze postępowania były unieważniane przez Ośrodek zgodnie z art. 255 pkt 3 ustawy PZP tj. ze względu na okoliczność, iż cena najkorzystniejszej oferty nie podlegającej odrzuceniu przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia).

W trakcie postępowań nie unieważniano czynności, żaden z oferentów nie skorzystał ze środków ochrony prawnej.

Udzielono zamówień następującym podmiotom:

- na Roboty naprawcze w pomieszczeniach Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy przy ul. Rozłogi 10 w Warszawie Firma Iltrans Słowikowski Artur 07-410, Ostrołęka ul. Żniwna 14 na kwotę 177 735,00 zł brutto. W drodze aneksu do umowy zwiększono wartość zamówienia o 7 684,43 zł. brutto tj. do kwoty: **185 419,43 zł brutto**. Zamówienie zostało zrealizowane, a Ogłoszenie o wykonaniu umowy zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- na Usługi pn. Przygotowywanie i dowożenie we wskazane miejsce gorących zestawów obiadowych klientom Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy i działającego w jego strukturze OWiRON, Agencji Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna, ul. Kwiatowa 9, 02-579 Warszawa na kwotę **320 304,80 zł brutto** (umowa jest realizowana w 2023 roku),
- na Usługi pn. Przygotowywanie i dowożenie we wskazane miejsce obiadów klientom Ośrodka Wsparcia dla Seniorów przy ul. Lazurowej 14 w Warszawie” Agencji Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna ul. Kwiatowa 9, 02-579 Warszawa, na kwotę 139 650,00 zł brutto, postępowania ogłoszono w 2022 roku, a zakończono w 2023 roku (umowa zawarta 10 stycznia 2023 roku jest realizowana w 2023 roku).

W związku z prowadzeniem przez Ośrodek Miejsca Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców „Atrium” przy al. Jana Pawła II 23 w Warszawie, na podstawie art. 12 ust. 6 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia

12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U.; z 2023 r. poz. 103) zakupiono usługi na kwotę 503 997,28 zł brutto oraz dostawy na kwotę **134 609,42 zł brutto**. Tak więc udzielono zamówień na łączną kwotę **638 600,70 zł. brutto**, w tym:

- na zapewnienie wyżywienia zbiorowego (art. 12 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy): 601 826,60 zł brutto, w tym 500 429,60 zł brutto poniesiono na zakup usług cateringowych – przygotowywanie i dowożenie we wskazane miejsce gotowych kompletów posiłków składających się z zestawu cateringowego (śniadanie + obiad), pozostałe wydatki to zakup artykułów spożywczych,
- na zapewnienie środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów (art. 12 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy): 25 637,97 zł. brutto,
- podjęcie innych działań niezbędnych do realizacji pomocy (art. 12 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy): 11 136,13 zł brutto.

Największe wydatki (500 429,60 zł brutto) poniesiono na zakup usług cateringowych – przygotowywanie i dowożenie we wskazane miejsce gotowych kompletów posiłków składających się z zestawu cateringowego (śniadanie + obiad).

Pozostałe zamówienia udzielone w 2022 roku stanowiły tzw. „zamówienia bagatelne”, tj. zamówienia klasyczne o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000,00 zł netto (wyłączenie spod stosowania ustawy PZP zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP). Łączna wartość tych zamówień wyniosła **1 679 659,33 zł brutto**.

9. PODSUMOWANIE

9.1. Najważniejsze osiągnięcia Ośrodka w 2022 roku

Rok 2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo, podobnie jak w wielu innych instytucjach i całym społeczeństwie, upłynął pod znakiem wyzwań związanych z przezwyciężeniem kryzysu uchodźczego związanego z wojną w Ukrainie.

Bazując na doświadczeniach lat ubiegłych związanych z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oraz skutecznie wdrożonych procedurach działania Ośrodek w 2022 roku realizował dodatkowe, ponadstatutowe zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy przybyłym do Polski po 24 lutego 2022 roku:

- Ośrodek uruchomił **Magazyn Pomocy Żywnościowej i Rzeczowej** i udzielił pomocy **49 535 obywatelom Ukrainy**.
- Ośrodek przez 8 miesięcy **prowadził Miejsce Tymczasowego Pobytu dla Uchodźców „Atrium International”**, w którym zapewniono całodobowe schronienie i niezbędną pomoc socjalną medyczną i psychologiczną **708 osobom**, głównie kobietom i dzieciom oraz seniorom i osobom z niepełnosprawnościami.
- Ośrodek udzielił pomocy finansowej przyznawanej ze środków Funduszu Pomocy **4 921 obywatelom Ukrainy**.
- Ośrodek organizował i koordynował pracę **170 wolontariuszy** wspierających uchodźców, seniorów oraz dzieci i młodzież.

Ponadto:

- Ośrodek **pozyskał dodatkowe środki w wysokości 5 947 789,70 zł (26,11 % budżetu Ośrodka)** na realizację inwestycji przy ul. Lazurowej 14 oraz udzielanie wsparcia specjalistycznego na rzecz mieszkańców Dzielnicy Bemowo i pomoc obywatelom Ukrainy.
- Ośrodek **zakończył inwestycję przy ul. Lazurowej 14, uruchomił Ośrodek Wsparcia dla Seniorów i przekazał nową siedzibę Klubowi Integracji Społecznej**.
- Ośrodek zredagował i wydał publikację promującą idee wolontariatu pt. **„Zwykli Niezwykli – wolontariusze w trudnych czasach”**
- Ośrodek otrzymał w 2022 roku dwa wyróżnienia:
 - **Miejsce Przyjazne Seniorom,**
 - **Miejsce Przyjazne Wolontariuszom.**

- Ośrodek zrealizował:
 - **2 projekty finansowane ze środków UE**, w których uczestniczyło **541 osób**;
 - **15 projektów socjalnych**, finansowanych ze środków własnych, w których wzięło udział **2 737 osób**;
 - **1 projekt dla cudzoziemców**, finansowany ze środków Funduszu Pomocy, w którym wzięło udział **20 rodzin ukraińskich**.

- W ramach projektu finansowanego ze środków UE, realizowanego we współpracy z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego pn. „**Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz**”, Ośrodek objął pomocą specjalistyczną **175 dzieci** w kryzysie zdrowia psychicznego oraz ich rodziny (łącznie 481 osób).

9.2. Nowe przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji na 2023 rok

Ośrodek aktualnie stoi przed wyzwaniem związanym z planowaną zmianą lokalizacji i planuje podjęcie działań związanych z docelowym przeniesieniem działalności do nowych lokalizacji. Jednocześnie realizując misję instytucji otwartej i reagującej na aktualne potrzeby społeczne w dalszym ciągu planuje rozwijanie specjalistycznych oddziaływań na rzecz rodzin wieloprotymowych, seniorów, osób niepełnosprawnych, doświadczających przemocy oraz rozwijanie współpracy partnerskiej w realizacji działań.

W roku 2023 Ośrodek planuje realizację następujących przedsięwzięć:

- zmiana lokalowa Ośrodka Pomocy Społecznej w związku z koniecznością docelowego opuszczenia dotychczas zajmowanego lokalu w budynku Szkoły Podstawowej nr 363 przy ul. Rozłogi 10,
 - dostosowanie bazy lokalowej dla potrzeb Ośrodka we wskazanym obiekcie zajmowanym przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego przy ul. Pełczyńskiego 30, do którego od czerwca będzie mogła być przeniesiona 50-osobowa grupa pracowników,
 - rozpoczęcie inwestycji polegającej na wybudowaniu nowego obiektu przy ul. Oławskiej, z przeznaczeniem na docelową siedzibę Ośrodka Pomocy Społecznej,
- utworzenie Programu wsparcia dla osób z chorobami otępiennymi (m.in. z chorobą Alzheimera) i ich opiekunów w związku ze wzrastającymi potrzebami mieszkańców dzielnicy w tym zakresie,
- rozwijanie działalności Zespołu Diagnostycznego dla dzieci i młodzieży objętych ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych, funkcjonującego w ramach projektu realizowanego we współpracy z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego pn. „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży: systemowe wsparcie dla mieszkańców m.st. Warszawa w Dzielnicy Bemowo, Wawer i Żoliborz”, a w szczególności utworzenie lokalnej koalicji na rzecz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- rozwijanie działalności Miejsc Aktywności Lokalnej uruchomionych w 2021 roku,
- kontynuowanie rozpoczętej w 2022 r. kampanii społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanej do rodziców „Wychowuję mądrze i bezpiecznie” dofinansowanej ze środków będących w dyspozycji Biura Pomocy i Projektów Społecznych”,
- kontynuację programów i projektów adresowanych do różnych grup odbiorców stanowiących stałą ofertę Ośrodka.